

Slovenija
Sreda,
11. maj
1994
Št. 12-13
Leto XXVIII
Cena 100 SIT

NOVA DOBA

Ana club

LJUDSKA BANKA
Zaupanje zavezuje.

Materi ukradli otroke

stran 24

**Politiki
ne vidijo
siromakov**

stran 8

**Vladimir Slejko:
Optimistični
delavci
brez plač**

stran 6

Celje - skladišče

Per

III 127/1994

5000001680, 12/13

COBISS o

OSREDNJA KNJ. CELJE

Politični proces: Anila Thanasi

stran 12

DRUŽBA

Popoln sindikalni mrk
stran 13

GOSPODARSTVO

**Štore
so odpisane**

stran 14

ŠPORT

**Ravbarji in žandarji -
igra za moške** stran 29

HITROST UBIJA - VOZI PREVIDNO

Iz vsebine:

Zahod je odpovedal	stran 10 - 11
Izsiljevanje kot folklor	stran 15
Dvakrat obglavljen	stran 20
Oče sodil sinu	stran 21
Kako so živeli Sumerci	stran 22
Veliki come-back smrti v formuli 1	stran 31
Dilerji z legendami	stran 35

ZDRAVILIŠČE DOBRNA

KUPON NOVE BOBE ZA 10% POPUST
PRI SOBOTNI VEČERJI V HOTELU TRIGLAV

Najstarejši zasebni in nestrankarski časopis
Direktor in lastnik: Janez Sever
V. d. glavnega urednika: Milan Meden
Urejujejo: Vasja Ocvirk, LučaŠ, Ksenija Lekić
Grafično oblikovanje: Tanja Spiler
Ilustracije: Miss Take
Računalniška oprema: TRIS, podjetje za trženje, računalništvo
in izobraževalne storitve, Murska Sobota, d.o.o.
Tajnica v uredništvu: Danijela Božič
Naročnine in prodaja: Mitja Ocvirk
Naslov uredništva: Aškerčeva 15, 63000 Celje, tel.: 063/ 441-
606 in 441-215, faks: 063/ 26-903
Izdaja: PRESE d. o. o., Aškerčeva 15, 63000 Celje
Trženje in računalniški prelom: SOK d. o. o., Aškerčeva 15,
63000 Celje
Tiska družbeno podjetje DELO - TISK časopisov in revij
p.o.
Tednik izhaja vsako sredo
Nenaročenih rokopisov ne vračamo, na nepodpisana pisma
se ne oziramo
Cena za izvod izven Slovenije: Hrvaška 4.760 HRD, Avstrija
9 ATS, Nemčija 2 DEM, Švica 2 SRF, ZDA 1 USA, Švedska
6 SEK, Avstralija 2 AUD, Italija 1.220 ITL
Ziro račun pri celjski SDK, št.: 50700 - 603 - 31819
Na podlagi Zakona o prometnem davku in mnenju Ministrstva
za informiranje z dne 30. 1. 1992 sodi Nova doba med
proizvode informativne narave, za katere se plačuje 5-odstotni
prometni davek od prometa proizvodov

Vsi prispevki morajo biti opremljeni s polnim imenom in naslovom, lastoročnim podpisom, po možnosti tudi telefonsko številko, s katero bi bilo mogoče preveriti avtentičnost. Uredništvo ne bo objavljalo pisem, ki sejejo sovraštvu.

KJE SO MOJE
MEDALJE?

Pred prazniki Upora proti okupatorju in praznikom dela 1. maja sem s skupino aktivistov Rdečega križa Vitanje obiskal nekaj starejših ljudi, bolnikov, ki so večinoma vezani na dom in na posteljo.

Pretresel me je dogodek pri možu Bernardu Brodeju v Ljubnici, pri človeku, katerega sem že prej dobro poznal. Zelo se je razveselil našega obiska. Ležal je v postelji in nas zvedavo opazoval, na obrazu pa smo lahko razbrali hvaležnost nad našim obiskom sedaj, ko je slab in bolan.

Orosile so se mu oči in zajokal je. Ni vedel, kako nam bi pokazal, da ni bil vedno tako nebogljen, pač pa je bil pomemben, močan, korenjak in hraber. Zaklical je ženi: "Kje so moje medalje? Pokaži jim moje medalje!" In žena je odprla predal omarice, v katerem sta ležali dve škatlici z medaljami, skrbno shranjeni. Le ona je takoj vedela, kje so. Silno spoštljivo jih je vzela v roke in mi jih izročila. Odprl sem prvo rdečo škatlico, dvignil medaljo in mu prebral potrdilo, da je odlikovan z Medaljo zasluge za narod. V drugi bolj sivi škatli pa je bila Medalja za hrabrost. Poleg nje pa je v tej škatli bila še Spominska medalja V. prekomorske brigade

Jokaje je spremljal moje branje potrdil in razkazanje medalj. Medalje so bile kot nove, kar kaže, da jih ni veliko nosil na prsih. Kdo bi mu zameril, da nas je sedaj opozoril nanje in da je ponosen

nanje. Prisluzil si jih je v težkem boju slovenskih fantov proti okupatorju.

Čestital sem mu za njegov prispevek v boju za svobodo slovenskega naroda. Hkrati sem mu obljubil, da ne bo pozabljen njegov prispevek za pravično stvar. Spomnili se ga bomo ob dnevu upora proti okupatorju in ob obletnici zmage nad fašizmom. Želel sem ga še bolj potolažiti, pa sem mu povedal, da bo v Celju kmalu srečanje borcev V. prekomorske brigade ter, da je Občina Slovenske Konjice tudi za njega dala določen prispevek za stroške tega srečanja. Borci se ga bodo tam zanesljivo spomnili, pa morda tudi obiskali, ko bodo opazili, da ga ni. Bil je pomirjen in potolažen.

Vprašal sem ga, česa si želi. Pomislite, zaželel si je invalidski voziček. Noge so mu odpovedale. Njegove noge so utrujene od dolgih in napornih pohodov, od utrudljive stoji v stroju, pa na straži, od tekanja in čakanja. Danes ga ne ubogajo več. On pa bi rad na vozičku sedel, še bil zunaj pred hišo, da bi žalostne oči lahko še opazovale rože, pa ženo v vrtu, ko pleje solato, pa rože morda že za njegov grob.

Koliko jih je, ki v sedanjem neprijaznem času, ko jih je pozabila in celo zavrgla tudi domovina, ki si ogledujejo medalje, svojo mladost, svoje junaštvo in trpljenje in si želijo samo to, da bi se jih še kdo spomnil, jih potolažil in pohvalil, jim pomagal pred hišo, da bi še videli lepo naravo in ljubljene človeka z njo. Spomnite se jih okoli sebe!

Franjo Marošek, Vitanje

STRANIŠČA

To, kar je povedal gospod Westen, da so stranišča za delavce v tovarni Emo enako zane-marjena kot takrat, ko je bil njegov ded kapitalist, je slabo spričevalo za tiste, ki so pridigali o delavskem samoupravljanju.

Matej Ogris, Celje

SKLAD ODSTAVIL BASTLA

Končno je prišlo v javnost, da je Koržetov sklad razrešil Bastla. Stečajni upravitelj, odvetnik Marjan Feguš, pa je že opozoril, da je bil stečaj načrtovan. Do tu bi se vsak strinjal, je pa zgodba malo daljša. Namreč že tri mesece pred stečajem Ema Posode sem opozarjal, kaj se pripravlja v glavah Bastla in Zimška. Za poskus sintetičnega propada Ema je bil obveščen tudi Kučan, kot dokaz imam magnetofonski zapis. Prav tako sem imel minuto oddajo v Studio City. Žal pa resnica o tovarni Emo Posoda, ki ima 85 odstotni izvoz, ni ugledala luč v časopisih. Kdo je preprečil, pa ugibajte sami, da vam bo lažje, naj omenim, da se priimka že nahajata v pisanju. Zanima me, kaj bo sledilo, ali bo zopet kakšna komisija, katera bo ugotavljala nepravilnosti toliko časa, da bodo šli v pokoj in nič ugotovili. Da pa bodo lažje delali, jim bom dal par točk za razmišljanje.

Kdaj in kako je Bastl Kustanovil podjetja v tujini?

Zakaj je Bastl nakupil viličarje mesec pred stečajem?

Zakaj je Bastl lagał, da Emo Posoda ni imela že petdeset let nobenega novega stroja?

Zakaj so delavci tri leta dobivali namesto plač zadolžnice, katere nikoli ne bodo dobili izplačane? Davek pa so plačevali na celotni zaslužek?

Zakaj se je tem presežnim delavcem v zadnjem letu zmanjševala delovna lestvica, tako da sedaj dobi presežni delavec za 25 let dela 18.000 tolarjev podpore?

Prepričan sem, da bi imela komisija še veliko več vprašanj za določene ljudi, žal pa še vedno drži rek, psi lajajo, karavana pa gre dalje. Dragi Slovenci, krivi pa smo sami, saj dovolimo, da se krade, kar se je z našimi delavskimi in kmeč-

kimi rokami gradilo 50 let. Država pa podpira lastninjenje in miži na obe očesi. Žal pa se bo v bližnji prihodnosti pokazalo, da dober lopov ni dober gospodar.

Branko Breznik, Celje

Spoštovani!

Pišem Vam v imenu sina Mateja Kneza.

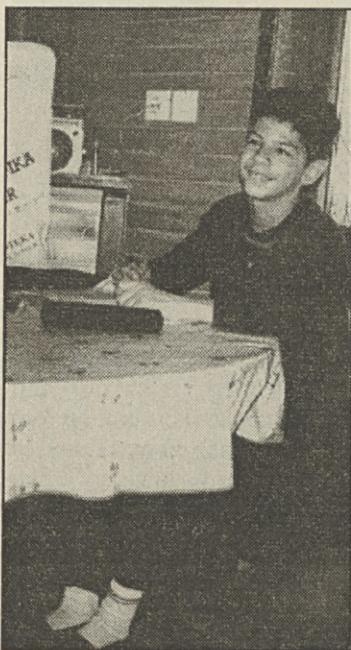
V začetku meseca marca je bil med srečnimi izžrebanci Vaše nagradne križanke.

Sama pri žrebu še nikoli nisem dobila nobene nagrade, zato sem rešitev poslala v sinovem imenu. Matej pa je bil izžreban in dobil je celo 1. nagrado. Takšno veselje ob sprejemu nagrade vidiš le malo kje. Ker je otrok malo drugačen kot ostali, je bilo to veselje še toliko večje. Prilagam fotografijo, da boste v uradništvu videli, kakšno veselje je Mateju pripravilo to Vaše darilo.

Ob tej priložnosti bi se še enkrat rada zahvalila tudi g. Gracerju za darovano nagrado.

Še enkrat iskrena hvala in lep pozdrav.

Nevenka Knez in Matej,
Ljubljana

Matej z darilom

David in Goljat

Človekove pravice so kljub njihovi raznoterosti navdse enostavna zadeva. Pravzaprav ne predstavljajo nič drugega kot vsaj deklarativno nepropustno membrano, ki naj bi politični državi v vseh njenih emanacijah preprečevala nekontrolirano posesanje v civilnodružbeno sfero, ki jo predstavljajo njeni državljani. Gre torej za svojevrsten, najpogosteje z ustavo določen pogodbeni odnos, praviloma med suverenom in vazalom, vladajočim in vladanim, ki določa temeljne in neodtujljive pravice in svoboščine, ki jih je država dolžna zagotoviti svojim podanikom. Človekove pravice torej niso nič drugega kot dvostranski dogovor o tem, koliko kruha in katerih iger je deležen državljan in katere igre so v državi prepovedane.

Paritetni oziroma neparitetni karakter pogodbe se kaže v stopnji demokratičnih odnosov med obema pogodbenima strankama, v količini in kvaliteti podeljenih pravic ter prepustnosti omenjene membran med državo in družbo. Ravno prepustnost deklarativno neprobojne membrane pa je najpogosteje vir kršitev človekovih pravic. Medtem ko so nepravilni postopki državljanov, pa naj gre za dejanja zoper državo ali zoper sodržavljane, praviloma kaznivi in s strani državnih represivnih aparatov tudi sankcionirani, ostajajo "prestopi" države v civilno sfero praviloma nekaznovani - ombudsmanu in nadzoru mednarodnih organizacij navkljub.

Pri obravnavanju kršitev človekovih pravic pravzaprav ni pomembno, ali gre za režime, ki jih mednarodna javnost pozna po njihovi nedemokratičnosti, ali za deklarativno demokratične sisteme, kjer so človekove pravice kršene zaradi, denimo, uradnikovega nepoznavanja zakonskih določil ali njegove neumnosti. Še manj je pomembno, ali gre za dr. Nelsona Mandelo, Anilo Thanasi - Kodrič ali za dr. Rudija Rizmana: najmanj pa je pomembno, ali temeljne človekove pravice ruši Romunija, ZRJ, Ruanda, ali dvomilijonska država, ki bo naslednje poletje ponosno gostila 22. zasedanje mednarodnega sveta Amnesty International. Problem je v tem, da jih.

PRIPOR

Razjezil me je članek o pripornici Anili Thanasi. Nisem si mogla misliti, da lahko pri nas vtaknejo v zapor žensko skoraj za eno leto, ker je osumljena, da je sodelovala pri kaznivem dejanju. Če se bojijo, da želi pobegniti, mora biti sum dokazljiv, poleg tega pa imajo v temnici njenega moža. Dobro, da je slovenska televizija poročala, kako je zapornica na obravnavi bruhala, ker je bolna. To je mučenje. Toda vse je bilo doslej prikrito z udarnimi informacijami o skupini, ki je bojda gladovno štrajkala v Cankarjevem domu za odstop predsednika Slovenije.

Renata Mejač,
Maribor

ČLOVEKOVE
PRAVICE

Ko sem prebrala, kaj počnejo z Anilo Thanasijevo, me je postalo strah. Saj to je enako kot v Srbiji: Milošević obljubi aretacije, nato so zaprli Vlasija. Bojim se, da je duh ušel iz steklenice. Strinjam se z Novo dobo, naj osumljencem presodi sodišče, vendar so prijemi zoper Thanasijevo nevedni pravne države, o kateri govorijo politiki. Ko pa se človek spusti na konkretna tla, jim pade morala v hlače, češ da se ne smejo vtikati v te reči. Tako kot urednikom - uradnikom, ki so se slikali v igralnicah, zdaj pa jim ni jasno, kaj jim je početi, ker ni cekaja, ki bi jih vodil za roko. Zato objavljajo poročila o tem procesu tam, kjer poročajo o kriminalu, čeprav gre pri vsem skupaj tudi za problem človekovih pravic. Pri sojenju Janši so ravnali do spremembe kurza enako. Skrajni čas je, da dobimo v Sloveniji varuha ali varuhinjo človekovih pravic. Upam, da bo to sestra Vida Žabotova, ki je ženska leta. Bog daj, da bi ji Cerkev dovolila prevzeti to odgovorno nalogo. Sveti oče se je v zaporu pogovoril s svojim atentatorjem

in mu odpustil grehe. Zakaj smo Slovenci tako trdosrčni?

Jana Bale - Čeder,
Ljubljana

Peresarji in
peresarice!

Nova doba je zasebni in nestranski časopis.

V njem lahko mislite s svojo glavo. Ker ste davkoplačevalec. Ker ste davkoplačevalka. Tega se premalo zavedate.

Zato pišite, sporočajte, opozarjajte.

Forum je pristojno mesto za razpravljanje.

Sovraštvo in hujskarnju smo pokazali smer: koš.

NAJBOLJŠI SO
PADLI

Dragi novinarji Nove dobe, napačno ste zastavili. Koga vlečete za ušesa zaradi neke Albanke, ki so jo zaprli v Novi Gorici? Koga opozarjate na človekove pravice? Komu hočete predramiti vest? Politikom? Ne smejo se vmešavati. Prav dobro vedo, kaj je prav in kaj ni. Predsednik države Milan Kučan je pravnik, prejšnji predsednik skupščine France Bučar je profesor prava, tudi Drnovšek ima kot predsednik SFRJ bogate izkušnje s človeškimi pravicami, saj je mirno poslušal, kako je Milošević na Kosovu napovedal vojno ljudem itd. Bodite prepričani, da politiki prav dobro vedo, kaj se dogaja, vendar ne morejo nič. Spet so jih razmere prerastle. Borijo se za golo preživetje. S preveč strupa je

bila prepojena naša njiva, da bi seme veselo odgnalo. Preveč zahtevate od teh ljudi, preveč pričakujete od mlade države, bodite srečni, ker ni slabše. Pišite o avtomobilih, nesrečah, modi, zdravju, intervjuvajte ministre, ki imajo vsak dan toliko za povedati o delovnih zmagah, pišite o načinih preživetja, odprite rubriko za učenje nemščine, kaj ne vidite, kam so zarinili Slovenijo? V stari Jugoslaviji sem sedel, ker sem otreasal, v Titovi sem bil zaprt, ker sem rekel, da se nisem boril za neke koritarje. Preživeli bodo samo povprečni, poslušni in tisti, ki so na pravi strani.

J. Ž., Koper

TUJE SILE

Za pretepe med vojaškimi in civilnimi osebami na cestah, vohlanje za državljani, spore med Kučanom, Janšo in Drnovškom, za metanje delavcev na cesto, demonstracije, cestne zapore, nezaposlenost, kolektivno paranojo, kot pravi slovenski minister za notranje zadeve, itd., so krive tuje sile. Zato je treba najti krivce. Za vsako ceno je treba režirati vsaj en politični proces. Priročniki, kako se organizira, so bili napisani leta 1945. Bravo, le tako naprej

Matej Gorše ml.,
Ljubljana

UDELEŽBA NA
PROSLAVI V
MAUTHAUSNU

V spomin na mnoge žrtve fašističnega terorja v taborišču Mauthausen in v drugih taboriških tretjega rajha nekdanji iterniranci vsako leto ob obletnici osvoboditve taborišča Mauthausen organizirajo veliko slovesnost. V svetu je običaj, da na podobnih slovesnostih sodeluje tudi mladina. Zato smo se letos v Mladem forumu Združene liste in pri Mladih liberalnih demokratih in demokratkah odločili, da se slo-

vesnosti v nedeljo, 8. maja 1994, skupaj udeležimo. V Mauthausen je odpotovalo 50 članic in članov obeh organizacij.

Primarni pomen udeležbe vidimo v jasnem sporočilu, ki ga ima. S tem namreč povemo, da do dogajanj med drugo svetovno vojno nismo indiferentni, ampak jih odločno obsojamo. Žal pa moramo k temu dodati tudi aktualno noto, saj se pojavi fašizma v današnjem svetu vedno bolj razrašajo. Zato je še posebej pomembno, da se med mladimi razvija odpor proti temu dogajanju - z organizacijo lastnih aktivnosti in z udeležbo na slovesnosti, kot je ta v Mauthausnu.

Obenem pa ne gre pozabiti, da je na slovesnosti sodelovalo veliko mladih iz cele Evrope in je to dobra priložnost, da mladi iz Slovenije pokažejo, da smo del evropskega mladinskega protifašističnega in protinestrpnostnega gibanja.

Predsednik Mladega foruma
Združene liste Danilo Tomšič

Predsednik Mladih liberalnih
demokratov in demokratk
Roman Jakič

Ribič plete
mrežo

Nova doba vabi k sodelovanju mlade peresarje in peresarke, pisane profesionalne in ljubiteljske fotoreporterje, podeželske in mestne informatorje, risarje stripov in humoriste, inovatorje, ki mislijo in delajo pa ne pridejo na vrsto za promocijo zaradi vsiljivih politikov, ki se kar naprej motovilijo med nogami in ovirajo glasbo, risanje, pisanje, uživanje.

Pokličite glas Nove dobe!

Dobimo se na cesti.

Vse naše konvencije

Republika Slovenija je članica OZN in KVSE, zato je dolžna spoštovati vse določbe (torej tudi tiste, ki zadevajo varstvo človekovih pravic), ki jih določajo Ustavna listina Združenih narodov ter dokumenti KVSE. Obenem je Skupščina Republike Slovenije potrdila nasledstvo glede naslednjih konvencij OZN, ki zadevajo varovanje človekovih pravic (njihova prvotna sopolpisnica je bila SFRJ):

* Konvencija o preprečevanju in kaznovanju zločina genocida (New York, 9. 12. 1948);

* Konvencija o preprečevanju in odpravljanju trgovine z osebami in izkoriščanje prostituiranja drugih (Lake Success, New York, 21. 3. 1950);

* Konvencija o odpravi suženjstva, trgovine s sužnji, ustanov in prakse podobne suženjstvu (Ženeva, 7. 9. 1956);

* Mednarodna konvencija o odpravi vseh oblik rasne diskriminacije (New York, 7. 3. 1966);

* Mednarodni pakt o ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah (New York, 16. 12. 1966);

* Mednarodni pakt o političnih in državljskih pravicah (New York, 16. 12. 1966);

* Konvencija o nezastaranju vojnih zločinov in zločinov proti človečnosti (New York, 26. 11. 1968);

* Mednarodna konvencija o zatiranju in kaznovanju zločina apartheida (New York, 30. 11. 1973);

* Konvencija o odpravi vseh oblik diskriminacije proti ženskam (New York, 18. 12. 1979);

* Konvencija o političnih pravicah žensk (New York, 31. 3. 1953);

* Konvencija o državljanstvu poročenih žensk (New York, 20. 2. 1957)

* Konvencija Združenih narodov o otrokovih pravicah (New York, 20. 11. 1989);

Opomba: Republika Slovenija trenutno ne more sprejeti 1. točke 9. člena konvencije, ker veljavna zakonodaja Republike Slovenije določa, da pristojni organi (centri za socialno delo) lahko odločijo o odvzemu pravice staršev do varstva in vzgoje

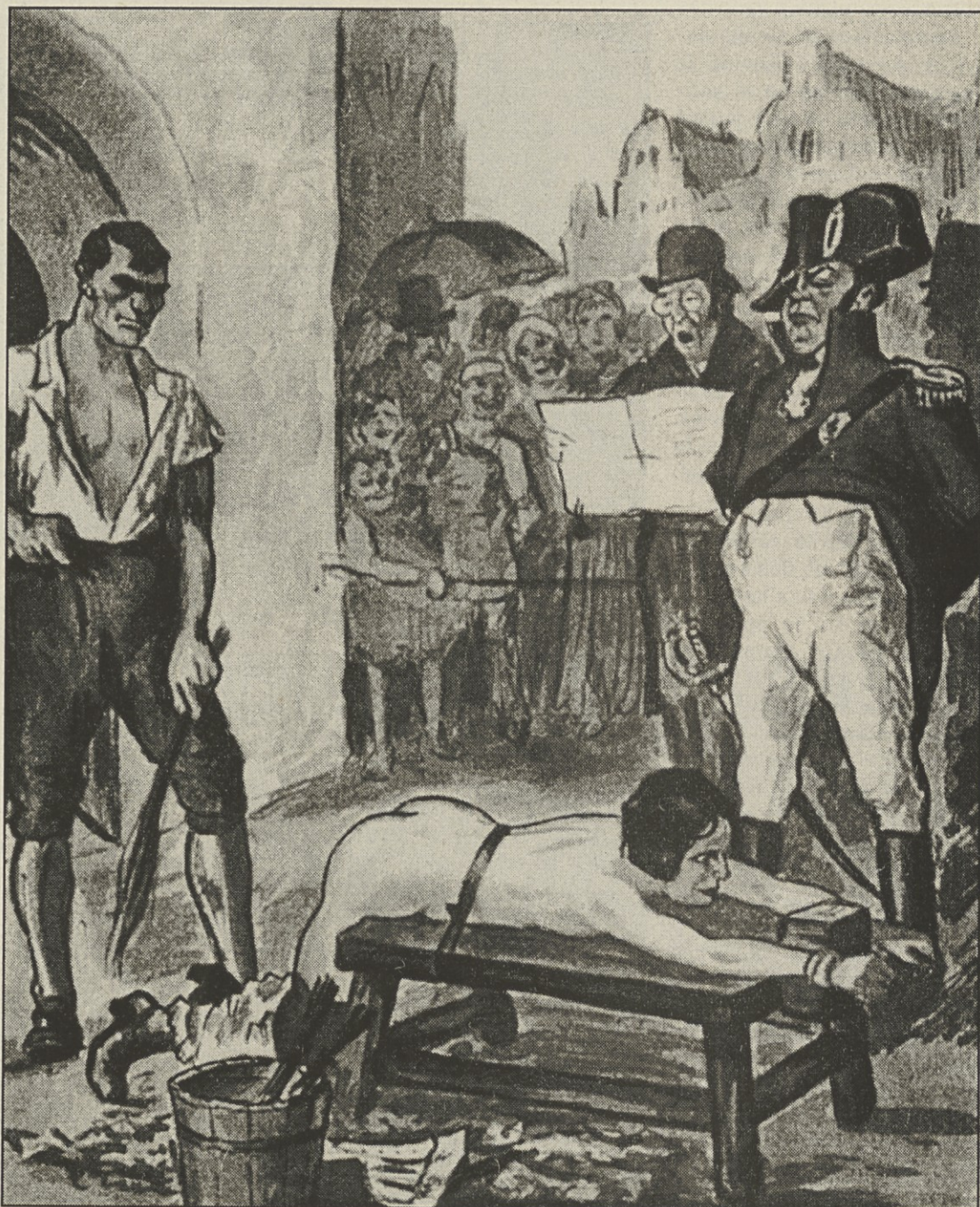
otroka brez poprejšnjega sodnega vpogleda.

* Konvencija o statusu beguncev (Ženeva, 28. 7. 1951);

* Protokol o statusu beguncev (New York, 31. 1. 1967);

* Konvencija o statusu oseb brez državljanstva (New York, 28. 9. 1954).

G. K.

Zakaj stavkajo delavci v Kovindu

Slejko nam je rekel,

“Potem smo imeli sestanek. Na njem nam je Slejko rekel, da moramo biti optimisti in da si naj predstavljamo kot da bi imeli tistih dvajset jurjev v žepu, čeprav jih nimamo. Čisto zares. Rekel je, naj si domišljamo, kot da bi že dobili plače. Potem je rekel, da bo nekje dobil dvesto tisoč mark. Ja, kdo mu jih bo pa dal, smo ga vprašali. Saj ga nihče več ne podpira. Nekaj časa je gledal v tisti list papirja, potem pa je dvignil glavo in rekel: Nihče.”

Pripovedi stavkajočih delavcev v podjetju Kovind iz Unca pri Postojni so si večinoma podobne - v vseh je moč občutiti tisto grenkobo, ki te prevzame, kadar ti nekdo izpred nosa vzame nekaj, kar si gradil dolga leta. Ali še bolje, kadar ti strela raztrešči in zažge z lastnimi žulji in odrekanjem zgrajeno hišo. Vzroke, ki so pripeljale šetdesetčlanski kolektiv k stavki, bi se lahko primerjalo z naravnimi katastrofami - zgodijo se nenadoma, prizadenejo najbolj nemočne in nihče ni zavarovan proti njim.

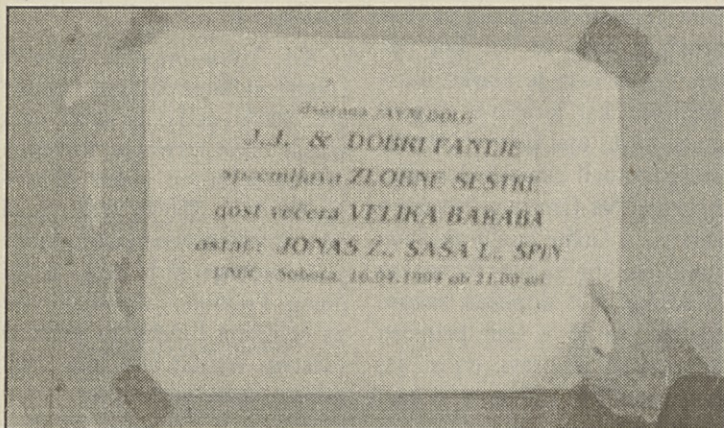
Delavci v Kovindu so se odločili za stavko zaradi nezplačanih osebnih dohodkov in zaradi nespoštovanja lastninske pogodbe, ki sta jo podpisala Sklad Republike Slovenije za razvoj, ki ga vodi Uroš Korže, in novi večinski lastnik Vladimir Slejko. Sindikat delavcev zahteva razveljavitev pogodbe, saj meni, da je Slejko kršil več členov te pogodbe, med drugim tudi tistega, ki govori o bistvenih spremembah dejavnosti družbe.

Namesto stružnice - šank

“Iz tovarniške hale je naredil zabavišni prostor za štiri tisoč obiskovalcev. Tu zdaj prirejajo koncerte in na njih prihaja po stopetdeset ljudi. Največ jih je bilo na Čukih, mislim, da je bilo prodanih štiristodvajset kart,” pripovedujejo stavkajoči, medtem ko sedijo na klopih pred tovarno in čakajo na rezultate pogovora med predstavniki Sklada in sindikalisti. Slejko se z

naj bomo optimisti

njimi ne želi pogajati in zahteva naj pričnejo z delom, nato pa da se bodo pogovorili o njihovih zahtevah. Zato so se obrnili na Sklad RS za razvoj ter predlagali revizijo poslovanja podjetja Kovind. Stavka traja že tri tedne. Zanimivo, toda novinarjev kljub povabilom dolgo časa ni bilo na spregled. Je usoda družin šestdeset zaposlenih tako zanemarljiva ali pa je o nekaterih stvareh včasih pametneje molčati?

Slejku je vlada na podlagi predloženih listin - verodostojnost le-teh trenutno preučujejo pristojni organi - odobrila jamstvo za najem kredita. Kljub temu, da je šlo za veliko vsoto, 112 milijonov SIT, ni bila delavcem izplačana tretjina lanskega leta, kakor tudi ne prispevki (zavarovanje, pokojninski sklad, itd.) za januar in februar, februarso plačo pa so delavci prejeli v višini 82 odstotkov, v gotovini, na roko, brez izplačilnih listkov in obračuna. Slejkovo trditev, da so plače kasnile le dva dni, so delavci demantirali in se vprašali, kje je denar, saj je na tovarno, ki so jo gradili tudi s prostovoljnim delom, razpisana hipoteka, usoda njihovih delovnih mest pa, milo rečeno, negotova. Višina zadnjih izplačanih osebnih dohodkov delavcev v proizvodnji se je gibala

med 20 in 30 tisoč tolarjev.

Rezultati revizije poslovanja v Kovindu v tem trenutku še niso znani, kakor tudi ne, ali bo resnično prišlo do razveljavitve pogodbe med Koržečevim skladom in Slejkom. "Do prvomajskih praznikov smo se dogovarjali z gospodom Slejkom in vsakič, ko smo prišli do vprašanja denarja, nam je odvrnil, da zahtevamo od njega ravno tisto, česar nima. Mi pa si moramo priti na čisto. Ali oživiti proizvodnjo ali pa stečaj, da bomo imeli vsaj socialno varstvo. Tega zdaj ni."

Politika želodca

Slejko je stavkajočim postavil pogoje v sedmih točkah: 1. Zaostali dolgovi se izplačajo v višini zajamčenih osebnih dohodkov. 2. Stavkajoči podpišejo pogodbo, da do konca leta ne bodo stavkali. 3. Nevmešavanje delavcev v upravne zadeve. 4. Ocenitev in povrnitev škode, ki je nastala s stavko. 5. Osebnih dohodkov se lahko izplačujejo tudi s štirinajstdnevno zamudo. 6. Ukinitve stroškov prevoza na delo. 7. Odnos do dela in rezultati dela bodo odnos za spremembo dogovora. Stavkajoči se strinjajo le s tretjo točko, sicer pa zahtevajo novega, boljšega gospodarja. Na pomisleke, da gre kljub vsemu za drugačne odnose kot včasih, odgovarjajo: "To tovarno smo zgradili z lastnimi rokami. V njo je vloženih nič koliko ur udarniškega dela. Zato ne moremo gledati, kako vse skupaj pred našimi očmi propada."

Delavci imajo v rokavu edinega aduta: na tovarniškem dvorišču čaka na transport delopreme za naročnika v Avstriji.

Dokler posel ne bo dokončan, naročnik ne bo plačal tistih 70.000 DEM, kolikor je vreden celoten posel. Slejko pravi, da bodo dobili plače, če bodo ta posel dokončali. Toda delavci niso več naivni. Če je lahko poniknil milijon in pol mark, zakaj se ne bi podobno zgodilo z dvajsetkrat manjšo vsoto? Če bi ostali še brez tega, jih lahko Slejko mirno pusti stavkati do smrti, tovarno pa zapre. Zato hočejo najprej čiste račune in šele potem bodo lahko, kot jim svetuje Slejko, postali optimisti. Primer Kovind ostaja nerešen in hkrati tudi edini tovrstni primer v zgodovini lastninjena po prvih volitvah. V sferah visoke politike gre za primer, na katerem se bodo v prihodnje učili drugi, zaposlene pa trenutno zanima samo politika želodca. "Slejko nam je večkrat dejal, da gre za politično zadevo in da ima vse skupaj politično ozadje. Nas ne zanima politika, temveč kruh," pravijo delavci, "hočemo pravičnost in tisto kar nam pripada - plače."

Vasja Ocvirk

Po sledeh člankov Nove dobe: kaj je za našo državo pravica do življenja

Parlament, vlada in stranke

O družini Klajnšek iz Škofje vasi pri Celju smo v Novi dobi pisali v začetku januarja. Irma Klanjšek je stooctotni invalid, boluje za multiplo sklerozo in padavico. Po logiki zakona nima pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja, saj je bila pred začetkom bolezni gospodinja in ni bila zaposlena. Po sorodno brezobzirni logiki - skupni družinski prejemki se namreč gibljejo tik nad cenzusom - tudi ni upravičena do socialne pomoči.

Njen mož Slavko je do pred kratkim prejemal petintrideset tisočakov na mesec, z enajstletnim sinom Slavkom pa živijo v eni sami sobici, ki meri borih petindvajset kvadratnih metrov. Kadar je mož v službi, sin pa v šoli, je skoraj popolnoma nepokretna Irma prepuščena sama sebi, saj za organizirano varstvo ni denarja. Vsako jutro jo oskrbi negovalka, trikrat na teden pa Klajnškovi dobijo gospodinjstvo preko javnih del. Sicer pa Irma dopoldneve, včasih tudi popoldneve, preživlja sama.

Država po klicih obupa še vedno ostaja nema. Ker je bila Slavkova plača prej večja, je davek na dohodnino znesel preko dvanajst tisoč tolarjev, ki pa jih ni mogel plačati. V socialnem mehanizmu ni niti škripnilo: Klajnškovi niso nobena izjema in davek so mu z obrestmi vred odtegnili od prejemkov.

Slavkova plača se je do danes že malce popravila. Predzadnja jeznesla osemindvajset tisočakov. Zadnja je bila malo manjša. Od tega takoj odštejejo osem tisoč za elektriko. Veliko pranja je. Posteljnina, brisače in perilo za Irmo. Nato pridejo na vrsto še drugi stroški. Življenje je luksuz.

Bolezen, ki je Irmo ohromila telesno, socialno pa vso družino, traja že več kot pet let. V tem času je Slavko poizkusil vse, kar je bilo v njegovi moči, da bi njej in njuni družini zagotovil človeka dostojno življenje. Na Centru za socialno varstvo v Celju imajo zvezane roke, saj jim lahko pomagajo le toliko, kot dopušča zakon. Slednji pa je v tem primeru neizprosno in pravi, da si naj Irma pomaga, kakor ve in zna.

Ali pa naj zaprosi za sprejem v dom.

Ko Irma zasliši besedo "dom", odkima z glavo. Tja ne gre. Slavko doda, da se je temu včasih reklo hiralnica. Mesečna oskrba v domu stane državo 70.000 SIT. Slavko trdi, da bi že s polovico tegadenarja lahko plačal nekoga, ki bi zanjo skrbel doma. Podobno razmišljajo tudi na celjskem Centru za socialno varstvo, vendar bi s tem kršili zakon. Krog se sklene.

so gluhi za človekovo stisko

LJUBLJANSKI
NADŠKOF IN
METROPOLIT

61001 LJUBLJANA
P.P. 121-III

Gospa
Irma KLANJŠEK
Škofja vas 15
63211 SKOFJA VAS

Spoštovana gospa Klanjšek,

prejel sem Vaše pismo z dne 16. 1. 1994 in poročilo v časopisu Nova doba o Vašem položaju.

Zares mi je popolnoma nerazumljivo, kako da občina oziroma država ne poskrbi za najbolj osnovne potrebe Vas in Vaše družine. Ne vem, ali ste se obrnili tudi na Rdeči križ ali na Karitas v Celju ali na Karitas v domači župniji. Če se na Karitas še niste obrnili, vam svetujem, da bi to storili. Lahko pišete tudi na Opatijski župnijski urad, Slomškov trg 2, Celje. Tam vam bodo povedali, na kateri naslov Karitas se morate obrniti.

Prilagam vam majhen dar, ko pišete, v kakšni stiski ste, in vam želim, da bi vendar našli tako potrebno pomoč.

Prisrčne pozdrave vsem

Alojzij Šuštar
Alojzij Šuštar
nadškof

Ljubljana, 19. januarja 1994

Urad
Služba za pomilostitve in vloge

Številka: 07-43/94
Ljubljana, 3.2.1994

G. SLAVKO KLANJŠEK
Škofja vas 15
63211 Skofja vas

V zvezi z Vašo vlogo z dne 21.1.1994., vam sporočamo, da smo je skupaj s priloženo dokumentacijo dne 3.2.1994. odstopili v obravnavo Službi Državnega zbora Republike Slovenije za peticije, Ljubljana, Tomšičeva 4.

Vaša vloga je torej v reševanju pri navedeni službi, ki po dogovoru opravlja delo za vse republiške predstavnikiške organe - tudi za predsednika Republike Slovenije.

Prosimo vas, da se z vsem kar je povezano s predmetno vlogo obračate na Službo za peticije Državnega zbora Republike Slovenije, ki bo tako vas kot tudi predsednika Republike Slovenije obvestila o svojih ugotovitvah in ev. ukrepanjih.

S pozdravi,

Janez Firnat
Vodja službe
Janez Firnat

Etovška 17, 61 000 Ljubljana
Tel.: (061) 2263 250, Fax: (061) 1256 247

Ko so se zaprla vsa vrata, je Slavko stavil na zadnjo karto: v začetku tega leta je pisma s prošnjo za pomoč poslal na najvišje državne organe in politike v Sloveniji: predsedniku Republike Slovenije Milanu Kučanu, predsedniku Državnega zbora Hermanu Rigelniku, Ministrstvu za zdravstvo, Društvu multiple skleroze Republike Slovenije in ljubljanskemu nadškofu in metropolitu Alojziju Šuštarju. Hkrati je pri celjskem izvršnem svetu in celjski izpostavi republiške uprave za javne prihodke zaprosil za odpis doplačila davka na dohodnino.

Nadškof Šuštar je prvi odgovoril na prošnjo z nasvetom, naj se družina obrne na Karitas. Navedel je naslov Opatijskega župnijskega urada v Celju, kjer lahko dobijo nadaljnje informacije. K pismu je bil priložen,

kot je bilo zapisano, majhen dar, 2000 SIT.

Iz Urada predsednika Republike Slovenije Milana Kučana je prišel odgovor, da je Služba za pomilostitve in vloge Klajnskovno vlogo odstopila v obravnavo Službi za peticije Državnega zbora Republike Slovenije, kjer je v reševanju. Ob tem so Klajnska prosili, da se z vsem, kar je povezano s predmetno vlogo, v prihodnje obrača na omenjeno službo, ki bo tako njega kot predsednika republike obvestila o svojih ugotovitvah in ukrepih.

Društvo multiple skleroze Slovenije je Irmi Klajnsšek sporočila, da ji je socialno zdravstvena komisija odobrila enkratno pomoč v višini 18.000 SIT in da bodo odobrena sredstva nakazana v čimkrajšem času na hranilno knjižico, tekoči račun, oziroma po pošti.

Iz kabineta predsednika Državnega zbora republike Slovenije so Slavka obvestili, da so se pisno obrnili na Center za socialno delo in Zdravstveni center v Celju ter jih prosili za pomoč. V pismu je navedeno, da je zaradi prekoračenega cenusa možna oblika socialne pomoči le dodelitev denarnega dodatka ob trenutni materialni ogroženosti v skladu s 33. členom Zakona o socialnem varstvu in da to seveda ni trajna oblika pomoči. Center za socialno delo so tudi zaprosili, naj v sodelovanju z Zdravstvenim centrom poskusi poiskati možnost ustrezne fizioterapevtske pomoči in zdraviliške rehabilitacije za Irmo. Slavko je prejel v vednost še kopiji prošenj, ki jih je Služba za peticije poslala na Center za socialno delo Celje in Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve.

Minister za zdravstvo Božidar Voljč je v odgovoru opisal potek postopka, po katerem so poskušali Irmi zagotoviti zdraviliško zdravljenje, ki pa se je končal z neuspehom.

Iz celjske izpostave Republiške uprave za javne prihodke je Slavko prejel pojasnilo, v katerem so navedeni razlogi, zakaj ga niso mogli uvrstiti med predloge za odpis dohodnine. Pismo enake, le malo bolj skope vsebine, je prišlo tudi iz celjskega izvršnega sveta.

Vsi odgovori so prispeli v februarju in marcu. Irmo smo ponovno obiskali pred nekaj dnevi. Klajnsškovi živijo danes v enakih pogojih kot prej.

Vasja Ocvirk

Jeffrey Sachs o politiki reform v

Zahod

egacijo, da bi preverjala pomoč za socialno politiko. Dve leti je Zahod gledal, ne da bi kaj storil. MDS se je pritoževal nad tem, da je položaj negotov. Maršalov plan pa so leta 1948 uvedli prav zaradi negotovosti položaja.

DIE ZEIT: Toda Zahodna Nemčija je imela takrat vlado, ki je resnično hotela tržno gospo-darstvo in demokracijo.

SACHS: Imela pa je tudi zmedeno, izkoreninjeno in močno razcepljeno prebivalstvo, prihodnost države je bila izredno negotova, prav tako kot danes v Rusiji. Na srečo smo takrat pomagali, kajti danes je Nemčija močna in stabilna demokracija.

DIE ZEIT: Toda Rusija se je za zahodni denar že izkazala kot sod brez dna.

SACHS: To je tipično nemški nesporazum. Nemčija plačuje mesečno več kot sto milijard dolarjev za bivšo Vzhodno Nemčijo, pa krize še vedno ni premagala. Mnogi menijo, da bo tako tudi v Rusiji. To pa je napačen sklep. V Nemčiji trošite denar zato, da bi v bivši VN dvignili življenjski standard na nivo zahodnega. Na kaj takega Rusija ne more po-misliti niti v sanjah. Tukaj bi šlo za to, da ustavimo razpad družbe in se borimo proti hiperinflaciji. Pomoči ni bilo in predsednik Jelcin meni, da zdaj ni izhoda iz krize. Istega mnenja je tudi ruski narod. Tragedija je to, da ruskemu narodu nismo pokazali poti iz krize, temveč smo prišli s klišeji: sami ste odgovorni, odpraviti morate proračunski primanjkljaj, potem vam bomo morda pomagali.

DIE ZEIT: Toda Zahod je vendarle plačal. Samo Nemčija je prispevala 46 milijard dolarjev.

SACHS: Številke si, prosim, natančneje pogledajte. Kaj so Nemci dejansko plačali? Plačali so za Gorbačova in umik rdeče armade. Po tem je le še malo ostalo za Jelcina in skoraj nič v obliki proračunske pomoči. Nemška vlada je bila pri vprašanju zadolžitve zelo stroga. Včasih je dajala vtis, da jo bolj kot gospodarske reforme zanima to, da se leta 1994 zopet začne rusko odplačevanje dolgov. Nemci so se v pariškem klubu celo upirali reprogramiranju. Večina nemških kreditov iz leta 1992 pa je predvsem služila ohranitvi delovnih mest v vzhodno nemških podjetjih.

DIE ZEIT: Reforme so se vendarle začele. Čeprav so nekatere firme in kolhoze že privatizirali, se je propadanje nadaljevalo.

SACHS: Najpomembnejše, kar se ni spremenilo, je visoka inflacija. Iz zgodovine vemo, kako zelo to destabilizira družbo. Inflacija ima popolnoma klasične vzroke: tiskajo veliko preveč denarja, da bi izravnali proračun, ki ima primanjkljaj v višini osmih odstotkov bruto narodnega dohodka. Če bi bila obljubljena pomoč dejansko prišla, bi lahko Rusi hiperinflacijo zaježili. Saj ruski proračunski primanjkljaj v primerjavi z mednarodnim sploh ni tako velik, le napačno je bil financiran. Predlagal sem, da bi polovico deficita, štirinajst milijard dolarjev, kril Zahod, drugo polovico bi potem vlada financirala pretežno z javnim posojilom, ker bi ljudstvo videlo, da obstaja izhod iz krize. Inflacija bi se potem hitro znižala na dva do tri odstotke mesečno. Toda nihče ni bil pripravljen za to pomoč.

DIE ZEIT: Ali se naj Zahod zdaj sprizajni z nadaljnjim razvojem in čaka, da bo postal predsednik Žirinovski?

DIE ZEIT: Gospod profesor Sachs, še pred kratkim ste svetovali ruski vladi, zdaj pa Moskva ničesar več noče vedeti o zahodnih receptih. Vaša zasnova šok terapije je očitno propadla.

SACHS: Ne, in sicer preprosto zato ne, ker v Rusiji nobene šok terapije ni bilo. Ali, kakšna bi ta šok terapija morala biti pri dvajset odstotni mesečni stopnji inflacije, s petimi bankroti v državi in uradno stopnjo brezposelnosti en odstotek.

Ruska gospodarska politika je bila skrajno stopenjska, ker jo je vodila koalicija iz reformatorjev in konzervativcev.

Po tem, ko sem konec januarja opustil svoje svetovanje, je ministrski predsednik Viktor Černomirdin povedal: 'In kaj potem, jaz ga tako ali tako nikoli nisem ubogal.' To je res. Svetoval sem vedno le delu vlade. Smešno je trditi, da je razvoj v Moskvi rezultat določene gospodarske politike. Je rezultat boja za oblast med reformatorji in politikami trde roke, v katerem so zmagali slednji, to pa zato, ker jim je zahod dovolil zmago.

DIE ZEIT: Cel ameriški zunanji minister Strobe Talbott je povedal, da Rusija zdaj potrebuje manj šoka in več terapije.

SACHS: Tukaj bi rad opozoril na finančnega ministra Borisa Fjodorova, ki je povedal, da mu je Talbott s to opazko skočil v hrbet, saj je že bila v Rusiji objavljena in bo prispevala k temu, da bodo reformatorji izgubili oblast.

DIE ZEIT: Na vsak način vlada v Moskvi, po njenem mnenju, noče več nobenih gospodarskih reform.

SACHS: Ta trditev zavaja. Ruska vlada je bila močno razcepljena. Reformatorji so hoteli uveljaviti svoj program, opozicija, h kateri so spadali tudi številni izprijeni ljudje starega režima, pa so se bojevali proti temu. Ob tem je imela premoč enkrat ena, drugič druga stran, samo da smo reformatorje, ki so imeli premoč, pustili na cedilu. To je tudi moj največji očitek Zahodu.

DIE ZEIT: Kaj bi lahko bil storil Zahod?

SACHS: Pred natanko enim letom sem prosil ameriško vlado, da bi pomagala organizirati pomoč za izgradnjo socialne mreže v Rusiji. Cel mesec so o tem razpravljali, potem so mojo prošnjo odklonili, ker zanje zaradi socialnih problemov na Zahodu ni bila popularna. Zdaj, ko so reformatorji doživeli poraz, pa je Mednarodni denarni sklad poslal v Rusijo del-

Moskvi

je odpovedal

SACHS: Zdaj tudi sam ne vem odgovora, zame je vse še preveč novo. Vendar so razmere v Rusiji skrajno nevarne, kaos lahko v prihodnosti povzroči samo še večje prenapetosti. Upati na to, da se bodo reformatorji vrnili, če bo sedanja vlada padla, pa ne moremo.

DIE ZEIT: Ali pričakujete, da bo padla?

SACHS: Kazalec je stanje v Ukrajini, kjer je inflacija med sedemdesetimi in stotimi odstotki. Vlado vodijo stari komunisti, ki imajo, tako kot v Moskvi, odgovornost v svojih rokah. Vlada je uvedla nadzor nad cenami, ukinila devizni trg in preprečila notranjo

konvertibilnost. Gospodarstvo je v prostem padu in upam, da se to ne bo zgodilo tudi v Rusiji.

DIE ZEIT: Ali ne bi bilo bolj smiselno, če bi zahodne vlade vsaj zasebna podjetja v Rusiji spodbujala k naložbam?

SACHS: Kako naj to storijo? Na vsak način se bodo morale še naprej pogovarjati z Rusijo, ki bo dala soglasje za pomoč primeru, če bodo z reformami nadaljevali. Problem je tudi v tem, da lahko reforme kaj hitro ustavijo in potem ob milijardnih terjatvah ni nobene možnosti, da jih sploh kdaj vrnejo.

DIE ZEIT: V bistvu pravite: počakajmo na razplet dogodkov.

SACHS: Žal mi je, da moram to reči zato, ker se je Zahod že doslej vedel, kot da obstaja še ena možnost za pomoč. Na vsak način pa moramo okrepiti našo pomoč do držav srednje in vzhodne Evrope, ki svoje gospodarstvo dejansko želijo reformirati. Toda zahodni politiki morajo dojeti, da je MDS odpovedal. V Rusiji je imel osrednjo vlogo zato, ker vlade niso dovolile, da bi pomoč plačevali iz narodnega proračuna. V končnem efektu pa je le malo plačal in s tem svojo vlogo klavrno izpolnil. Pri tem pa ne gre le za bolj ali manj stroge pogoje. Celo leto je ruski vladi svetoval, naj ne uvede nacionalne valute, kar je napredovanje pri stabilizaciji zelo otežilo.

Vladi ni pomagal pri financiranju proračunskega primanjklja, temveč je zahteval samo to, da ga odpravijo. Ironija zgodbe je, da ima Rusija manjši primanjkljaj kot mnoge države OECD-ja. MDS ni ničesar prispeval k programu stabilizacije, Medtem ko je bil uspešen na Moljskem, v Argentini in v Mehiki. Zato sem zahteval, naj direktor MDS Michel Camdessus odstopi.

DIE ZEIT,
prevedla Nina Mom

Foto: LucaS

Marjan Osole, takrat še direktor Uniorja, in Jeffrey Sachs, takrat še svetovalec

Kdo nadzira nadzornike?

Afero Hit je zrežirala udbomafija, da bi prišla do denarja, vrtinec udbogverile pa utegne zdrobiti človeške pravice v sončni prah.

Nobenega dvoma ni, da so v procesu zoper Anilo Thanasi kršene človeške pravice. Dokument, ki je že bil predložen novogoriškemu sodišču, celo zbuja sum, da so tako imenovano afero Hit zgodaj spomlad leta 1992 režirali pripadniki slovenske varnostno-obveščevalne službe, ker jim je Kovačič prekinil dotok denarja.

Nato so začeli rjoveti - Priimate tatu!

Mojstri propagande na smrt so zlahka utišali kritično javnost z bombardiranjem po medijih.

Pri tem se udbomafija poslužuje cenjenih trikov: kritično manjšino vnaprej zatolče z obrekovanji. Ta robota ji uspeva, ker so prestrašeni in zbegani ljudje ponavadi manj pozorni na tisto, kar se dogaja drugim. Manjšine so ponavadi brez političnih zaveznikov. Politiki bodo pritekli na oder takrat, ko bo vse čisto in zanje koristno. Če bi na primer slovenski politiki že letos kandidirali za poslanska mesta v Evropskem parlamentu, bi se zanesljivo obnašali drugače.

Najrazličnejše afere v Sloveniji so odprle ključno vprašanje: **kdo pravzaprav nadzira nadzornike?** Parlament? Vzemimo predsednika Državnega zbora Hermana Rigelnika, ki je dobil lekcijo v obliki obrekljivega pisanja Civilne iniciative. Najbrž zato, ker se je zavzel, naj mučno preteklost razčisti stroka, ne z ideologijo nabita politika v parlamentu. Kdo se je ustrašil Rigelnika?

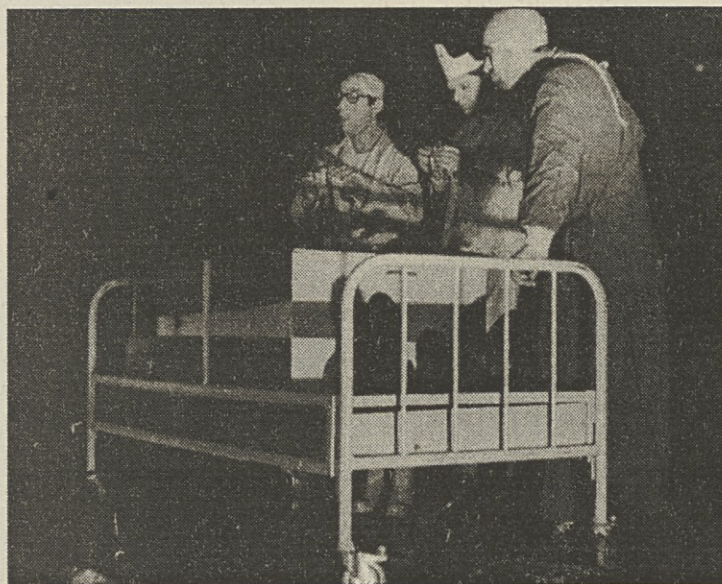
Poleg tega sedijo v parlamentu poslanci, ki so zamenjali svoje stranke. To pomeni, da so bile stranke brez resnih programov, protagonosti pa brez morale.

Toda ali sploh lahko govorimo o morali, ne da bi omenjali politiko?

Ne moremo.

Terorista, ki grozi, da bo pobil nedolžne talce, ni mogoče ustaviti z moralnim načelom ne ubijaj. Treba je ukrepati.

Tako je tudi s politiko: nespametno je govoriti, da bo postala Slovenija prijazna šele potem, ko bodo izoblikovane nove pravne norme itd. Dotlej

lahko verjetno neženirano točemo po delavcih, kmetih in drugih s pomočjo modne puhlice, da država ne bo več skrbela za vsakega posameznika?

To je oslarija: da sreče človeku ne more prinesiti ne država ne partija, je govoril že Edvard Kardelj. Ampak zdaj je kot kaže res čas epigonov (Die Zeit der Epigonen, Vladimir Kresnik, Hermagoras Verlag, Mohorjeva družba, Celovec - Dunaj, 1991).

Očitno je tudi popolnoma vseeno, če v novogoriškem procesu maltretirajo mlado Albanke, kajti takšne grde reči se

bodo unesle, ko bo mlada slovenska država preživela puberteto.

Kakšen cinizem, kakšna farsa: v temelje prijazne slovenske države bo vgrajena žrtev Albanke. In to se dogaja v deželi, ki je pred nekaj leti v Cankarjevem domu zbesnela zaradi primitivnega kršenja človeških pravic Albancev na Kosovu!

Mogoče bodo kasneje politiki, državniki in uredniki jamrali, da obžalujejo, ker so prepozno spregledali, da za kritiko ni predstavljala problema prijava in sojenje zoper Thanasijevo zaradi morebitnega sodelovanja

Vendar ker je trenutno v modi, da je prapočelo vsega zla v Sloveniji Janez Janša - kot je bilo od politične večine sklanfano in od pozabljenega odbora za zaščito človekovih pravic potrjeno - bo treba še nekaj časa počakati, da tudi večina spregleda, da se v Novi Gorici dogaja nekaj novega in znova, česar bržčas ni ukazal nekdanji obrambni minister. Prej bo držalo, da ima hudič v Sloveniji mlade.

Kakšen genij bi bil Janša, če bi režiral še proces zoper Anilo Thanasi - Kodrič. Z navodili, da je treba kršiti njene apriorne človeške pravice: s poseganjem v zasebnost, z grožnjami s pištolo pri zaslišanju, doslej še neutemljenim sumom za begosumnost, aretacijo po splavu s komplikacijami, spraševanjem o političnih razmerah v Albaniji itd.

Bravo tovariši: tako se dela prijazna in pravična država!

Ampak brez ciganke se ne ve: mogoče so nam tudi ta scenarij podtaknile tuje obveščevalne službe: generali Vasiljević iz Beograda, Bond iz Londona in Žirinovski iz Moskve, ker so si zabili v glave četrto Jugoslavijo? Zato se lahko zoper takšno svojat borimo z vsemi sredstvi, srdito in strastno, do zadnjega človeka. Do zadnje Albanke.

Problemi so rešljivi samo na ravni prava in kritične javnosti. V tem trenutku je zato osrednje vprašanje problem obrambe in neprecenljivo pomembna vloga advokatov. Posameznik mora biti tudi na ta način zaščiten pred surovo močjo države. Kajti če se zalomi enkrat, se bo lomilo večkrat.

Milan Meden

pri kaznivem dejanju, ker bi bil to nedopusten pritisk na pravosodje, marveč zdravorazumski dvom v korektnost preiskovalnih in procesnih postopkov.

Ampak kaj, ko so imeli ta čas politiki, državniki in uredniki toliko dela z gladovno stavko v Cankarjevem domu!

Mediji ne koristijo demokraciji s pikolovskim naštevanjem evropskih politikov, ki hvalijo pogumno in pametno Slovenijo, ker je pravočasno obrnila hrbet balkanskemu barbarizmu. **Lastna hvala se pod mizo valja.** Zaudarjati je začelo doma.

Popoln sindikalni mrk

Nastanek sindikatov je v boju za večje plače, boljše delovne pogoje in skrajšanju delovnega časa, organsko povezan z razvojem kapitalizma, ki se je najprej razvil v Angliji in ne preseneča, da so si prav angleški delavci med prvimi na svetu priborili pravico svobodnega združevanja v sindikat. Vse to se je dogajalo davnega leta 1824, ko so romantiki delavskih gibanj želeli "osvoboditi" svoje brate v znoju izpod jarma kapitala.

Razvoj znanosti in tehnologije skozi XIX. in XX. stoletje je izbrisal delavski razred in postavil v ospredje sodobne, v prihodnost usmerjene menedžerje, ki skupaj s svojimi sodelavci ustvarjajo in nudijo optimalne rešitve za svoje odjemalce.

Toda, zdi se, kot da mali delavni Slovenček ni sposoben odgovarjati izzivu časa. Vse skupaj močno spominja na delovanje t.i. ludistov, ki so v prepričanju, da je v strojih iskati vzrok njihove brezposelnosti, v obdobju 1811-1816 v Angliji uprizarjali prave uničevalne pohode na tovarne. Danes delavci zasedajo proizvodne hale po nalogu delavskih svetov, za katerimi seveda stojijo sindikati. Cilj je en sam: zrušiti direktorja podjetja, ki 90 odstotkov izdelkov prodaja na tujih tržiščih in ki zagotavlja redne in nadpovprečne plače, kot se je to, na primer, zgodilo v mariborskem SWATY-ju ali v lenarški CAPRICE, kjer sta preostali dve tretjini delavk, ki so jih poslali domov na čakanje, onemogočili prihod na delo svojim donekdavnim sodelavkam. Mimogrede, tretjina izbranih delavk je opravila skoraj toliko dela, kot ga je prej podjetje pri polni zaposlenosti...

Cinično bi lahko ugotovili, da delavci ne razbijajo več strojev,

pač pa le uničujejo dobra poslovna imena podjetij, ki so jih stežka ustvarili.

Danes, v t.i. postindustrijski družbi, so proizvodni tvorci, kot so zemlja, delo in kapital, že zdavnaj na smetišču zgodovine, in edina primerljiva prednost držav in podjetij je izključno v znanju in ne v 35.828 tolarjih izhodiščne bruto plače, ki žal, predstavljajo krajni domet slovenskega sindikalnega delovanja.

Pionir sodobnega menedžmenta Peter Drucker meni, da bo opozicijska funkcija sindikatov bolj potrebna v prihodnosti, kot je bila v preteklosti. V menedžmentu se namreč skriva moč, ki jo je potrebno omejiti in nadzirati, sicer se lahko sprevrže v tiranijo.

Sindikati na Slovenskem so danes nesposobni razmišljati o prihodnosti, so brez vizije in taki popolnoma nezanimivi in destruktivni, nekateri pa so celo mnenja, da bo pot reševanja krize sindikatov v precejšnji meri vplivala na reševanje gospodarstva in družbe v celoti. Si predstavljate, da bi, na primer,

gospoda Tomšič in Semolič nagovorila svoje "številčno" članstvo, naj ne zapuša podjetij že ob dvanajsti uri, kot je to pri nas ob petkih ali dan pred prazniki že običaj? Čista utopiija je pomisliti, da bi sindikati razmišljali v tej smeri: zagovarjajmo nakup nove, sodobne in ekonomsko upravičene tehnologije in ne pomišljajmo pri tem, koliko bo "prikradel" naš direktor, pač pa, kako bodo naši izdelki/storitve zadovoljevali zahtevne kupce in nam tako, preko stalnega deleža na tržišču, zagotavljali varnost delovnih mest!

V razvitih ekonomijah so že zdavnaj prišli do spoznanja, da interesa zaposlenih in menedžerskih struktur nista nasprotna, pač pa istosmerna in zato je toliko bolj pomembno, da pogajanja med sindikati in lastniki opravljajo profesionalci, ki so sposobni preseči osebne zamere in preteklost.

Sindikatom bi rad sporočil, da ljudje z znanjem ne potrebujejo nikakršnih tarifnih razredov, saj je trg delovne sile tisti, ki

določa ceno in ta trg deluje vedno, če ne doma pa v tujini, zato ne preseneča dejstvo, da imamo Slovenci izven svojih meja še za eno univerzo profesorjev. Povsem jasno je, da takšnih ljudi ni moč manipulirati tako kot tistih, ki vstajajo ob petih zjutraj in ki bi lahko nekaterim doktorjem ekonomskih znanosti pojasnili, kako s tridesetimi tisočaki, ki jih je priboril "njihov" sindikat, preživeti štiričlansko družino.

Res, nekaj cankarjanskega je v nas.

Marjan Cviki

Upravni odbor Slovenskih železarn je Štore odpisal - Železarji in Celjani izigrani - Minister Tajnikar v precepu - Na pomoč poklicali Ilca in Kovinotehno

Na skrivnostni seji UO je bilo pod strogo zaupno odločeno o Železarni Štore. Zaprtje ali 50 milijonov mark za sana-cijo. Ker seveda v tem trenutku ni nikogar, ki bi štorskim železarjem podaril še to vsoto, si upravni odbor in vodstvo slovenskih železarn - umijeta roke.

Umiranje na obroke

Štorski železarji in Celjani so na koncu scenarija, ki jim je bil že dolgo odmerjen. Vse napovedane sanacije, oživljanja posameznih "zdravih jeder" in podobne parole je kot staro šaro zapečatal v orumenelo kuverto Upravni odbor Slovenskih železarn z odločitvijo, da se Železarne v Štorah ne spleča več vzdrževati.

Dokončna odločitev naj bi slonela na vrsti že znanih in neznanih analiz, predvsem pa na najnovejši, "da Štore nimajo sposobnega menedžementa, ki bi lahko v teh kritičnih časih sam rešil železarno". Zatorej so vsa nadaljnja vlaganja v to železarno metanja skozi okno...

Zgodilo se je, kar je bilo odločeno že dolgo prej. Žal tega izven železarne, predvsem pa Celjani tega niso mogli ali hoteli

verjeti. Vse kadrovske rošade, premiki in selitve, združevanja in razdruževanja so na koncu Štore osiromašile v tej meri, da je kot piko na i zdaj Upravnemu odboru bilo moč izreči še najhujši očitek, da v Štorah nimajo več niti spodobnih kadrov. Tako je krog zaključen in usoda štorskih železarjev zapečatenena.

V resnici pa so Celjani in štorski železarji žrtev prozorne

igre te vlade, ki ni sposobna rešiti mnogo manjših problemov, kot so slovenske železarne.

Kajti v tem času, ko je mlada slovenska država na najnižji točki od osamosvojitve sem, ga ni norca, ki bi upal postaviti pod vprašaj obstoj ostalih dveh enako zavoženih železarn. Jesenice so ob močnem enoglasju Gorenjcev grizljaj, ki bi ga težko požrla mnogo manj pisana in sposobnejša vlada od cincavega

Drnovška, kaj šele, da bi Korošcem vzeli edino tovarno, na kateri visi vsa regija.

Po drugi plati so Jesenice nevarna socialna bomba mešana naroda, ki je v tem trenutku ne kaže prižigati. Seveda, če odštejemo močan loby Korošcev, ki so svoje vrste strnili z Rigelnikom.

Tako so Celjani s Štorami ostali na spolskem igrišču nesposobne vlade in nezadržnega strankarskega boja za oblast, kjer ni prostora za gospodarske težave.

Ilc in Kovinotehna

Umiranje železarne v Štorah se je v resnici začelo že mnogo pred zdajšnjo travmo. Tudi vsi poskusi z oživljanjem, od tovarne traktorjev do nove valjarne, so bili na silo in od države že v zagonu zatrti. Za nagrado so posamezne glasneže nagradili s povabilom v Ljubljano, kjer so utonili v sivini povprečja in s tem bili kljub sposobnosti preglasovani in tako onemogočeni kakorkoli pomagati.

Podoben scenarij se obeta tudi zdaj, ko je Upravni odbor Slovenskih železarn dokončno dvignil roke od štorskih žele-

Aleš Ilc, generalni direktor Kovinotehne

zarjev. Pričakovati je, da bosta država in njena vlada vnovični vik in krik iz Štor in iz Celja elegantno rešili tako, da bo večno neugodnega župana Antona Rojeca (kot je bil to poizkus zaradi avtocest) in trpkega Jožeta Zimška vsrkala v svoje ljubljanske mreže, to, kar pa je v Štorah še ostalo, naj gre, od koder je prišlo. Nazaj na osiro-telo Kozjansko, na Haloze in v Hrvaško Zagorje, kjer premore oral ali dve senožeti. Polproletariat, na Jesenicah pa samo čisti proletariat z mehkim "č" in mnogo otrok.

Iz dobro poučenih krogov se je izvedelo, da se je odločitvi že omenjenega in nesposobnega Upravnega odbora Slovenskih železarn uprl minister Tajnikar. Njegova odločitev je razumljiva, kako naj zdaj on odpiše štorske železarje. Toda njegov veto ne sega daleč. 50 milijonov mark, kolikor bi naj po zadnjem izračunu bilo potrebno za ponovno

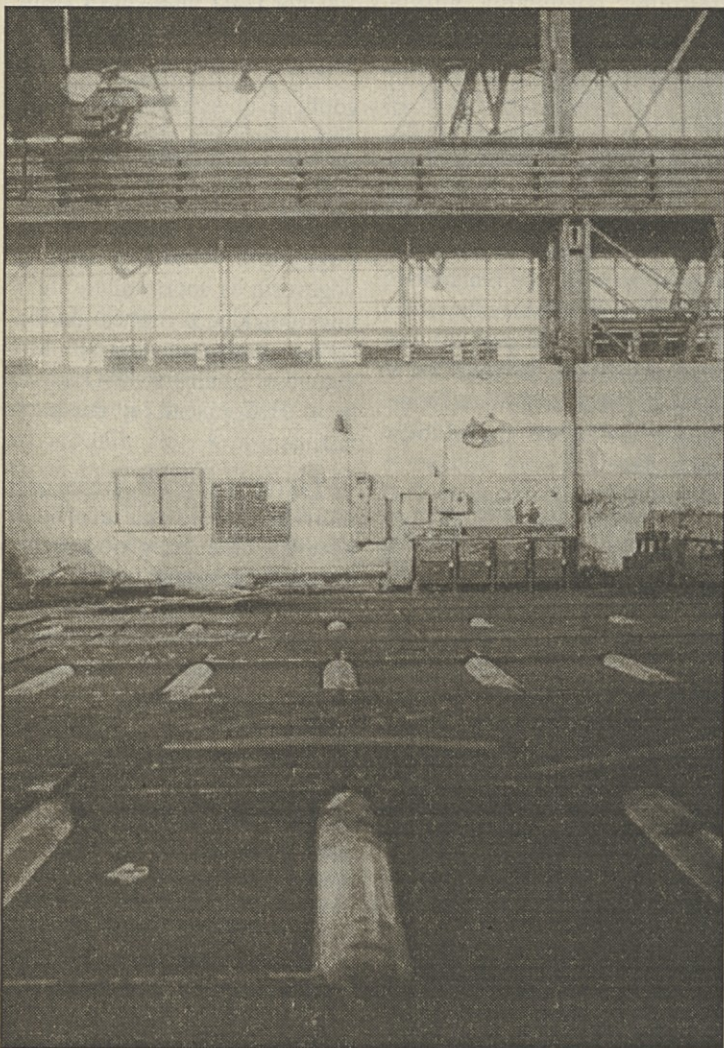
postavitev na opotekajoče noge Železarne v Štorah, Tajnikar nima. Zato je poklical v Ljubljano Aleša Ilca, generalnega direktorja Kovinotehne

Torej Ilca, ki je bil in je nenehno trn v peti vsem strankarskim in vladnim strukturam, ker neupogljivo vodi Kovinotehno po svoje in naprej. Glede na to, da je vsa celjska predelovalna industrija na psu, izjema sta le Zlatarna, Cinkarna in Etol je vprašanje, če je Kovinotehna sposobna pogoltniti tolikšnega izgubarja ob dejstvu, da že vsa leta rešuje ostale siromake. Res pa je, da edino Kovinotehna premore brigado strokovnjakov, ki so potrebni za rešitev vsaj enega dela takšnega bolnika, kot je štorska železarna.

Ilc se še ni odločil, mrhovinarji pa so na preži.

Janez Sever

Foto LucaS

Izsiljevanje kot folklor

Gorenjci so na težave opozorili s pobiranjem cestnin, Štajerci in Pomurci pa z zapori cest - Oboji so uspeli

V krajevni skupnosti Gorje so se lani poleti (po zgledu Bohinjcev iz Stare Fužine) odločili za pobiranje cestnine na regionalni cesti proti Radovni. Vozniki so morali za obisk Radovne odšteti 300 tolarjev, za piknik pa po 1.000 tolarjev. Pobiranje cestnine je v javnosti dvignilo precej prahu in razhudilo številne (domače) turiste, reagiral pa je tudi javni tožilec, ki je zahteval preiskavo. Kriminalisti so delo že opravili in napisali kazenske ovadbe, v katerih sumijo odgovorne iz obeh krajevnih skupnosti, da so storili kaznivo dejanje.

Samovoljne zapore cest in pobiranja "cestnin" so, kot kaže, naša iznajdba nemočnega prebivalstva, da opozori na svoje probleme. Če je naša dokumentacija v redu, potem so s cestnino začeli Solčavani v Zgornje Savinjski dolini, da bi zaščitili svojo Logarsko dolino.

Mnogo odmevnejša in bolj učinkovita je bila zapora ceste Bohinjcev iz Stare Fužine in lani iz Gorij. Ob tovrstnih posegih in opozorilih se je slovenska javnost prepolovila, zganila pa se je tudi zakonodajna oblast.

Anton Poklukar, predsednik krajevne skupnosti v Gorjah, v Gorenjskem glasu pravi, da je "izsiljevanje slovenska folklor" in "če bodo sporni odsek regionalne ceste v Radovno še letos asfaltirali, potem je nesporno, da je lanske pobiranje cestnine obrodilo sadove..."

"Ko smo v naši krajevni skupnosti opozarjali pristojne organe in službe na nevezdržno življenje ob makadamski cesti, še zlasti na odseku od mostu v Radovni do zadnjih

Anton Poklukar

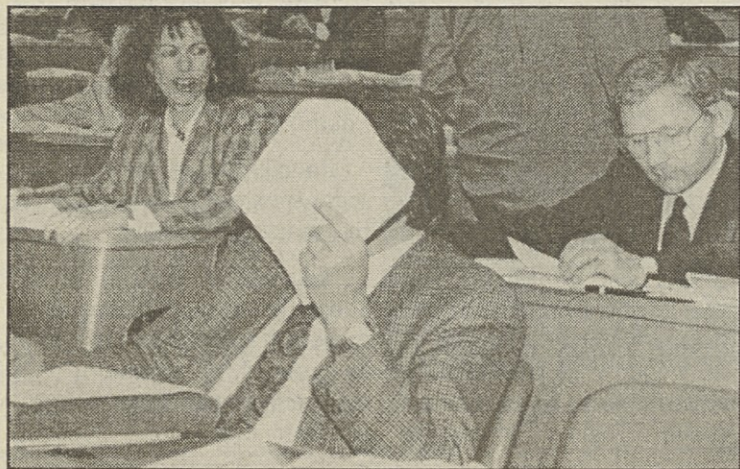
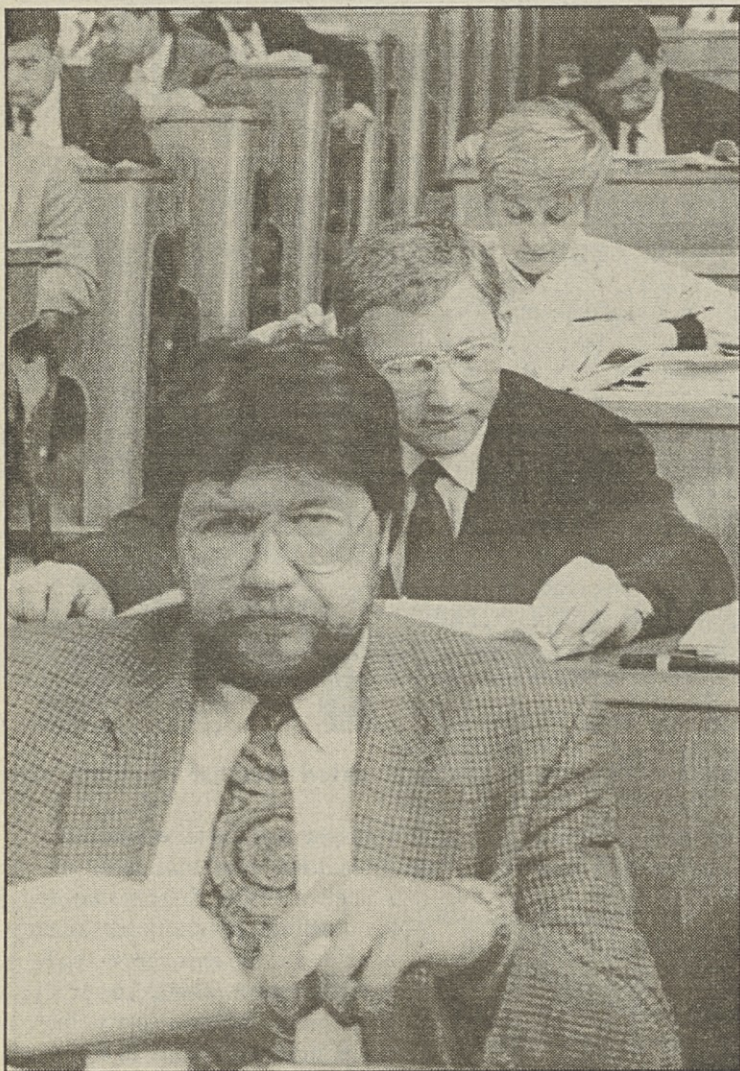
hiš, se pritoževali in pisali delegatska vprašanja, nismo dosegli ničesar. Ko pa smo se odločili za pobiranje cestnine na cesti, ki je sicer v republiški pristojnosti, so prišli novinarji, časopisi so to objavili in o problemu so kmalu vedeli po vsej Sloveniji...

Krajevna skupnost je že prejela načrte za posodobitev spornega odseka ceste, od mostu v Krnici do zadnjih hiš v Radovni... Predvideno je, da bodo sporni odsek ceste uredili še letos in če se bo to reš zgodilo, potem je nesporno, da je lanska cestna zapora obrodila sadove.

Ker ne zaležejo opozorila o nevezdržnem odseku ceste od osnovne šole v Gorjah do trgovine Živila, nekateri v kraju zahtevajo, da bi ob koncu tedna za en dan v tednu zapirali tudi cesto na Pokljuko..."

In kako naj bi se razpletel sodni spor o njihovem načinu reševanja problemov?

"Izkušnje iz afer, ki se v Sloveniji kar vrstijo, kažejo, da je še najbolje, če se nič ne spomniš, po zaslišanju pa te zaradi pomanjkanja dokazov nato oprostijo..."

Danilo Kovačič: "Demokracija ulice in

Drevo

Zagovor Danila Kovačiča objavljamo, ker nihče razkriva mehanizem delovanja igralnic

"Prisegam, da nisem zlorabljal položaja. Svoje delo sem vedno opravljal vestno in odgovorno in to zahteval od svojih sodelavcev. Nikoli si nisem na nelegalen način pridobival kakršnihkoli premoženjskih koristi, ne zase ne za kogarkoli drugega. Petnajst let sem posvetil Hitu, se skupaj s sodelavci odrekal marsičemu, tudi družinskemu življenju, ki ga delavci v turizmu že sicer živimo drugače od mnogih drugih ljudi.

Še enkrat želim poudariti, da v celoti zavračam obtožnico in zaupam v pravično sodbo."

Nadaljevane iz prejšnje številke

O vključevanju igralništva v poslovanje Hita sem začel razmišljati leta 1982, ko sem ob prevzemu poslovanja hotela Argonavti ugotovil, da ima hotel dovoljenje za igre na srečo na igralnih avtomatih. Izdalo ga je Ministrstvo za finance že prejšnjemu lastniku; porodila se mi je ideja in izoblikovala prva vizija razvoja Hita. To dovoljenje je omenjeni hotel dobil z namenom, da bi mu omogočilo sanacijo poslovanja, toda ker se vodstvo Argonavtov za to ni angažiralo, je hotel šel v stečaj in likvidacijo, dovoljenje za igre na srečo pa ni bilo uprabljeno.

Ob koncu leta 1984 smo v adaptiranih prostorih hotela Parka odprli igralni saloni in v dveh letih izplačali denarni vložek Casinoja Portorož ter se postavili na lastne noge. Več kot tri leta je trajalo, da smo dobili dovoljenja za izvajanje vseh posebnih iger na srečo.

Leta 1985 smo s soglasjem Ministrstva za turizem in Ministrstva za finance sklenili petletno pogodbo z ameriško družbo Slot 4 Us. Ta družba se je obvezala, da bo z igralnimi avtomati povečala promet in dobiček igralnice. Dobavila je opremo in vključila v poslovanje

svoj know-how. Iz ustvarjenega dobička iz skupnega vlaganja je omenjena družba dobivala 200.000 USD mesečnega zaslužka, ki je stalno naraščal.

Ker je tuji partner kršil pogodbeno obveznosti, smo pogodbo o skupnem vlaganju z njim po 15 mesecih enostransko prekinili. S tem se partner ni strinjal, zato so sledila naporna pogajanja. Nazadnje smo se dogovorili za sporazumno prekinitev pogodbe z vrnitvijo partnerjevega vložka in odškodnino v vrednosti 1 milijona USD, ki naj bi jo HIT plačal tujemu partnerju.

Takrat je v reviji Arena izšel intervju z vodjo tuje družbe, v katerem me je grobo žalil. Zaradi žalitev smo tujemu partnerju znižali znesek odškodnine za 100.000 USD in kot pogoj za izplačilo te odškodnine postavili preklic žaljivih besed in opravičilo v Areni v roku dveh mesecev. Kljub roku, dogovorjenem na tem sodišču, tuji partner teh obrekovanj ni v roku preklical in se ni javno opravičil.

Zaradi zakasnitve pri preklicu in objavi opravičila mu odškodnine zato nismo izplačali. Tako je milijon USD, skupaj z zneskom odškodnine za žalitve

metode javnega linča”

za obešanje

iz Nove dobe ni prestopil praga katerekoli Hitove igralnice ali bil član udbomafije - Tekst

v višini 100.000 USD, ki bi pripadel meni, ostal HITU.

S prekinitvijo te pogodbe je HIT prihranil najmanj 15 mio USD, ki bi sicer pripadali tujemu partnerju.

V Novi Gorici so razmišljali o igralništvu že v 60-tih letih. Torej v času, ko so odpri igralnico v Portorožu, na Bledu in v Ljubljani. Toda očitno takrat ni bilo človeka, ki bi se angažiral in navdušil za to dejavnost in jo razvil.

Samo mislimo si lahko, kako bi se razvila goriška turistična ponudba in kakšen obseg bi dosegla, če bi začeli razvijati turistično dejavnost s poudarkom na igralništvu že dve desetletji prej, saj je bila ta dejavnost vse do leta 1980 neobdavčena.

Toda za neizkoriščene priložnosti nihče ne odgovarja. Očitno velja pravilo, da je treba pri uspešnih iskati napake, pri ustvarjalnih celo kriminal. Če napak in kriminala ni, si jih je včasih očitno treba izmisliti.

Hit je v desetih letih v skladu z obstoječo zakonodajo uspešno izkoriščal tržne priložnosti in maksimiziral razvoj in uspešnost poslovanja. Razvil se je v eno najuspešnejših slovenskih podjetij - in to sam, brez zadolževanja in pomoči države, s kadri, ki jih je sam vzgojil in s finančnim potencialom, ki ga je sam ustvaril. V desetletju smo od 310 slabo plačanih delavcev zrasli v uspešen in dobro plačan kolektiv s 1500 zaposlenimi. Ustvarjamo 150 milijard lir deviznega priliva letno, kar predstavlja vrednost narod-

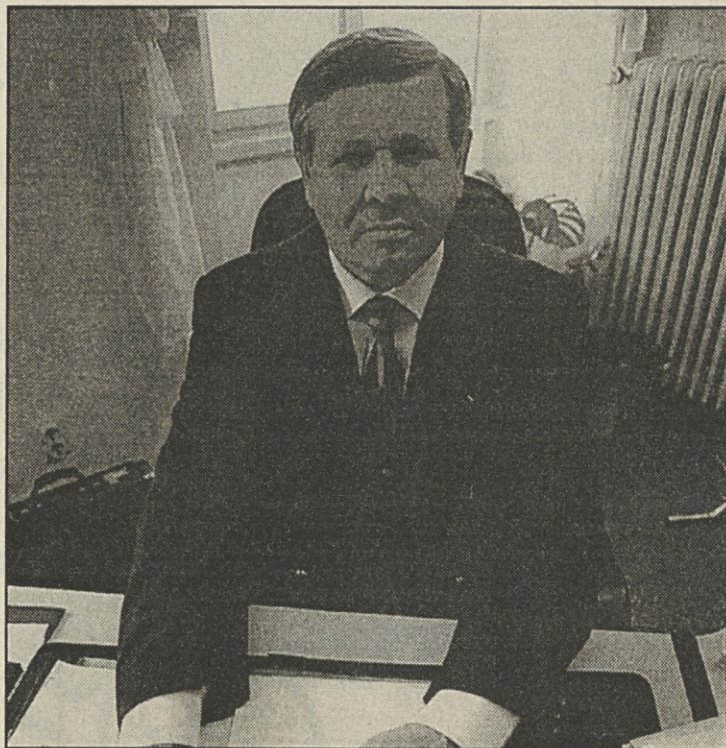
nega dohodka 20.000 državljanov.

Iz turistično povsem neznanimive Nove Gorice je nastal turistični center, ki dnevno privabi povprečno 5000 tujih gostov. Iz pripadajočih gostinskih družbenih podjetij je nastalo podjetje, ki ustvari dnevno 400 milijonov lir deviznih sredstev. V Novi Gorici tako ustvarjamo blizu 1/4 slovenskega turističnega deviznega priliva.

Hit je pred devetimi leti začel izvajati igralniško dejavnost. V tem času smo dosegli 70 odstotni tržni delež slovenske igralniške dejavnosti in v lanskem letu ustvarili 95 odstotkov dobička ob 60-odstotnem deležu zaposlenim v tej dejavnosti.

Obseg našega poslovanja v preteklem letu presega obseg poslovanja tudi takih igralnic, kot sta igralnici v San Remu in v Benetkah, ki sta svetovna turistična bisera. Omenjeni igralnici imata potencialne možnosti za najmanj desetkrat večji obseg poslovanja kot Hit, pa tega nista izkoristili, čeprav poslujeta že 66 let. V Italiji imajo samo 4 igralnice. Potencial za razvoj te dejavnosti pa je v Italiji vsaj 100 - krat v čji od potenciala v Sloveniji.

Tej hitri rasti se je v Hitu prilagajala tudi organizacija in način delovanja podjetja. Z rastjo podjetja prihajajo strokovni kadri in temu ustrezno se razporejajo tudi delovne naloge, obveznosti in odgovornosti. Značilnost današnje organizacije je velika decentralizacija vodenja in temu ustrezen prenos pristojnosti in odgovornosti.

Kakšna je moja vloga znotraj tega izjemno uspešnega kolektiva?

Področje mojega dela so zastopanje podjetja, skrb za razvoj ter organiziranje in kontrola uspešnosti delovanja podjetja. V operativno se ne morem vključevati, razen v primerih, ko v poslovanju nastanejo motnje in težave, ki jih ne morejo rešiti za to pristojni sodelavci.

Ker je osrednji predmet današnje razprave način Hitovega poslovanja in predvsem v okviru tega organizacija in način dela posojilne službe, mi dovolite, da nekoliko поблиže predstavim tudi to področje.

Posojilna služba je gotovo eden pomembnejših dejavnikov,

ki so vplivali na velik obseg Hitove igralniške dejavnosti. V naše poslovanje smo jo vključili leta 1986 v sodelovanju s portoroško igralnico, kjer je posojilna služba delovala že dve desetletji.

Prvo pogodbo s posojilno službo smo sklenili s podjetjem Sati SA, ki ga je zastopal slovenski zamejec Carlo Zolia, ki je imel tudi več igralnic drugod po Jugoslaviji. Za prokuratorja posojilne službe v Novi Gorici je pooblastil Bruna Sacca, ki je tudi podpisal s Hitom pogodbo za opravljanje posojilne službe.

Bruno Sacco je tudi operativno vodil izvajanje posojilne službe v hotelu Park v Novi Gorici. Igralnica v Portorožu je takrat posojilni službi priznavala 20 % provizijo na promet na

igralnih mizah, medtem ko smo se mi uspeli dogovoriti za 13 % provizijo.

Po dobrem letu dni poslovanja posojilne službe me je tajna služba SDV opozorila, da vnaša Carlo Zolia oz. služba Sati SA v igralnico umazan denar in da je njen pooblaščenec vključen tudi v druge nelegalne posle. Zahtevali so, da s Sati SA prekinemo pogodbo. Za sklenitev nove pogodbe s pravno osebo pa naj bi posrbeli oni.

Bruno Sacco je pristal na prekinitev pogodbe in to tudi podpisal. Sacco mi je tudi povedal, da so ga solastniki družbe Lincade, ki jo je priporočila SDV, pooblastili, da s Hitom sklene novo pogodbo z 20 - odstotno provizijo. Po dolgih in napornih pogajanjih mi je to provizijo uspelo zmanjšati na 18 odstotkov.

SDV me je opozarjala, da mora biti delo posojilne službe dobro plačano, ker ga mora posojilna služba korektno izvajati. Med vrsticami je bilo razumeti, da moramo s posojilno službo podpisati pogodbo, ker bi nam v nasprotnem primeru igralniško dejavnost ukinili. Tega pa si preprosto nismo mogli privoščiti.

Kakšno leto dni potem, ko smo z družbo Sati SA prekinili pogodbo, me je Carlo Zolia opozoril, da je Bruno Sacco preklical prokuro že pred prekinitvijo te pogodbe in da torej pogodba formalno nikoli ni bila prekinjena. Čeprav je bilo posredi nesoglasje med Brunom Saccom in Carlom Zolio, in je Bruno Sacco zlorabil položaj, nas družba Sati SA toži za odškodnino zaradi prekinitve pogodbe.

Že leta 1990 smo družbi Lincade zmanjšali provizijo z 18 na 9 odstotkov povečano za fiksni znesek 20 milijonov lir.

Ko smo poleti leta 1991 ugotovili, da je posojilna služba, ki jo je vodila družba Lincade, nesolventna, smo zaradi odprave motenj pri poslovanju posojilne službe in za izterjavo posojila,

ki je bilo odobreno Brunu Saccu, omogočili posojilni službi, da je igralcem posojala žetone, ki si jih je izposojala od Hita.

Takratni direktor igralnice Park me je seznanil, da je posojilna služba nesolventna, ker ji igralci dolgujejo 2 milijardi in 300 milijonov lir. Zaradi nesolventnosti sta ji direktor igralnice in njegov pomočnik odobrila 750 milijonov lir posojila, ki ga ni bila sposobna vrniti. Da bi omogočili nadaljnje poslovanje posojilne službe in

zmanjšane za dogovorjeno provizijo, iz tujine po bančni poti nakazovala na Hitov devizni račun.

Do vključitve Hita v financiranje posojilne službe je ta služba nelegalno prenašala gotovino preko državne meje. Kupovala je žetone, ki jih je posojala igralcem. Tako je obstajala možnost vnosa umazanega denarja iz tujine v igralnico.

V zvezi s pranjem denarja so krožile govorice, da je za to mogoče zaslužiti od 20 do 30

ima negativne posledice tako za igralce kot tudi za igralnico. Tak način posojanja denarja bo po-vzročil zmanjšanje obsega poslovanja, prizadet pa je tudi ugled Hita v celoti.

Z vključevanjem Hita v financiranje posojilne službe se je obseg danih posojil igralcem več kot potrojil. Temu ustrezno pa se je povečal tudi obseg realizacije oziroma zaslužka igralnice. Posojilna služba je z zaslužkom, ki ga je dobila iz naslova provizije, ki jo je plačeval Hit, in iz cagnote, ki jo je prejela od posojilojemalcev, pokrivala stroške promocije in pridobivanja novih gostov, stroške zbiranja informacij o solventnosti igralcev, stroške delovanja posojilne službe in stroške odpisa neizterljivih terjatev. Navedeni rizik odpisa neizterljivih terjatev je neprimerno večji od stroškov financiranja terjatev posojilne službe. Stroški financiranja terjatev so tako posojilni službi odpadli, vendar pa se je s trikratnim povečanjem obsega posojil za toliko povečal rizik odpisov terjatev.

Osnova za obračun provizije posojilne službe ni obseg danih posojil, ampak obseg prometa na igralnih mizah. Zato je mogoče, da je posojilna služba, ko je sama financirala posojila igralcem, le-ta omejevala zaradi pomanjkanja kapitala in zaradi rizika izterjave. Kot sem že poudaril, se je z vključevanjem Hita v financiranje posojilne službe obseg posojil povečal za trikrat, temu ustrezno pa se je povečal tudi promet igralnice. Ta sprememba je bila torej za Hit poslovno zelo koristna.

Z ukinitvijo posojilne službe se je avgusta 1993 do aprila 1994 promet zmanjšal za približno 24 milijard lir, kar pomeni za toliko zmanjšan promet podjetja, za toliko zmanjšan devizni priliv državi in za približno 15 milijard zmanjšano plačilo prispevkov in davkov državi in paradržavnim ustanovam. Ti podatki nikogar ne zanimajo in za škodo ni očitno nihče odgovoren.

Se nadaljuje

MISLI
OPAZUJ
RAZPRAVLJAJ
POSLUŠAJ
BERI

izterjali njen dolg Hitu v znesku 750 milijonov ITL z obrestmi, se je Hit vključil v financiranje posojilne službe tako, da ji je posojal žetone za kreditiranje igralcev.

Posojilna služba je za prejete Hitove žetone odstopala Hitu seznam odobrenih posojil, ki so bila zavarovana z osebnimi čeki posojilojemalcev. Te čeke je Hit odstopal v izterjavo tuji družbi - Celtic Court, s katero je sklenil pogodbo za izterjavo. Družba za izterjavo je vse terjatve,

odstotkov vrednosti opranega denarja. S spremembo delovanja posojilne službe smo se izognili tej nevarnosti.

Posojilna služba ne samo posoja denarja igralcem, pač pa tudi spremlja solventnost gostov. Zato se v Hitu ni moglo dogajati, da bi gostje zaradi obiska igralnice finančno propadali ali zašli v hude finančne težave.

S spremenjenim načinom poslovanja posojilne službe je Hit kontroliral denarne tokove in imel pregled nad posojili igralcev ter zahteval humano izterjavo. To je pomembno vplivalo na dobro ime Hita, saj je prav humana izterjava preprečevala, da bi dolžniki zašli v finančne težave. Rad bi poudaril, da sta zdaj, ko posojilna služba ne deluje več, taka poslovna drža in s tem tudi ugled igralnice ogrožena.

To dejavnost namreč opravljajo menjalci na črno, nenadzorovano posojanje denarja pa že

Bistre vode Dobrne

Prva turistična občina v državi - Spor o lastništvu zdravilišča rešen - Nova moč zdravilne vode, ki je oplajala Karla Maya, Napoleonovega brata, dunajski dvor in Sofijo Loren

V celjskih skupščinskih klopeh še ni dodobra zamrl prepir o lastništvu Zdravilišča Dobrna, že je na pragu vroča razprava zaradi odcepitve Dobrne od celjske občine. Dobrna naj bi postala prva "turistična občina" v državi, katere gospodarstvo bi bilo skoraj v celoti vezano na turizem.

"Čeprav je o tem še pre zgodaj govoriti, saj do preoblikovanj občin še ni prišlo, so Dobrni dane možnosti razvoja v tej smeri," pritrjuje Darko Urbancl, dipl. ing., direktor Zdravilišča Dobrna.

Tako kot spor okrog lastništva zdravilišča tudi spor okrog vašega imenovanja je končno mimo.

"Skupščina me je potrdila, delavci sprejeli, pred sodiščem združenega dela pa še ni končan spor, ki ga je sprožil eden od

direktorja zdravilišča, in vas pri zoperstavljanju strankarskim apetitom in politiki?"

"Kolikor zdaj zadeve in ljudi na Dobrni poznam, niti gospa Vanja Strniša niti del kolektiva, ki se nista upognila pod najhujšo prisilo, pred grdimi obtožbami, tega nista počela zaradi preprostega kljubovanja, temveč in zgolj iz prepričanja, da so sposobni bolje gospodariti kot kdorkoli pred njimi.

To je že dokazano črno na belem, izgub ni, na Dobrno se vrača vse več tujcev, Dobrna je polna, kot v najlepših časih, Dobrna ponuja več."

Zdaj je na pomolu spor zaradi odcepitve Dobrne in preoblikovanja v lastno, novo občino. Nekaj podobnega kot nekdanje želje Bovca, Kranjske gore...

Ob 140-letnici obstoja, ki ga v teh dneh praznuje Zdravilišče v Laškem, tamkajšnji kolektiv doživlja isto neznano usodo, kot je bil to primer Dobrne do olastninjenja. Zdravilišče v Laškem je edini tovrstni javni zavod v državi, ki si ga lasti občina, in od nedavna - država. Slednja Laščanom doslej ni dala še niti pare, hotela pa bi - vse. Posledice so znane: ves načrtovani razvoj je prekinjen, tako je odmaknjena tudi gradnja odprtega bazena...

prijavljenih kandidatov, ki trdi, da je sposobnejši od mene."

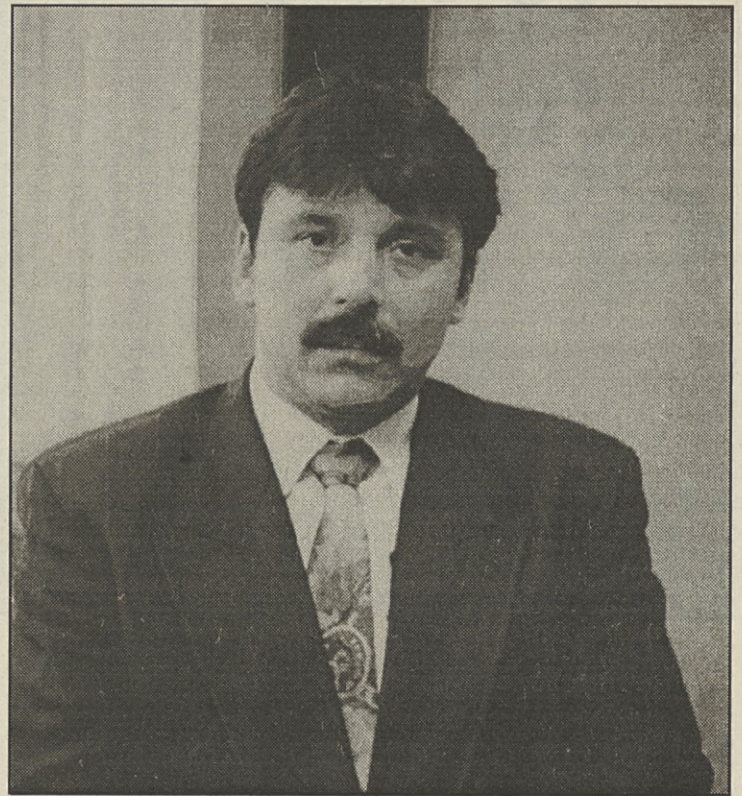
Kaj sta Zdravilišče in kaj Dobrna izgubila s procesom lastninjenja?

"Niti Zdravilišče niti Dobrna. Zdaj vsaj vemo, kdo je kdo in čigavo je kaj, če seveda ne štejejo časa in naporov, ki smo ga porabili za skoraj dvoletna prerekanja."

Ali bosta kolektiv in Dobrna znala ceniti napor pravnice Vanje Strniše, vršilke dolžnosti

"Nekaj sem o tem slišal. Tudi sam menim, da ima Dobrna možnosti za takšno občino. Ne vem, kaj se je zgodilo Bovčanom, ne kaj pobudnikom v Kranjski gori, z olastninjenjem zdravilišča in denacionalizacijo se Dobrni odpirajo vse možnosti.

Že zdaj je gospodarstvo kraja in doline ob Dobrnšnici tako ali drugače vezano na Zdravilišče. Z osamosvojitvijo in preoblikovanjem v lastno občino bi po sprejetju novega urbanističnega

načrta in drugih aktov Dobrna v resnici postala prva občina, katere življenje bi bilo odvisno samo od turizma.

Z dograditvijo novega hotela je bila načeta popkovina med domačini, lastniki 400 tujskih postelj in sob ter Zdraviliščem, vendar smo rane pocelili, vse dogajanje kraja je znova vpeto v Zdravilišče in obratno. Sodelujemo z vsemi in vsakim, od otrok do gasilcev od turističnega društva do župnika."

Dobrna je imela širok sloves po Evropi predvsem zaradi vode, ki zdravi bolezni rodil. Znano je, da je bila Dobrna mondno shajališče dunajskega dvora in evropskega plemstva...

"V Zdravilišču se niso nikoli odrekli ali da bi se zdaj odrekli zdraviliškemu delu. Orga-

nizacija je temu podrejena, zdraviliški del posebej in moderno opremljen, vendar ne smemo graditi prihodnosti samo na tem. Dobrna sicer ne bo nikoli kraj množičnega turizma, vendar tudi ne samo zdraviliškega.

Več kot polovica gostov prihaja na Dobrno že nekaj let zapored, med novimi je vse več Italijanov in Rusov. Z ureditvijo in bogatitvijo izvenpenzijske ponudbe, z ureditvijo novih igrišč, z uvajanjem novih športov, dejavnosti in z izboljšanjem opreme je Dobrna postala mikavna tudi za mlade in družinski turizem. Zdaj je treba samo še tenko prislunhiti željam gostov in ni bojazni, da ne gremo v pravo smer."

Dvakrat obglavljen

"...potem smo pili. Rum in jedli salamo. Ko sem se zbudil, je bila tam prekleto grda mesarija... Saj je rekla, da mu bo vse skupaj odrezala, če bo še slinil za njo...Kdo bi si mislil, da bo to zares naredila...Potem sem šel po miličnike, pardon, policaje..."

Ljubezenski trikotnik

O njej so na Kuretnem znali vse povedati. Da je z dvanaajstimi postala ženska, da ji ni bilo za šolo, da je kradla, da je padla v posteljo preden udariš dlan ob dlan, da ni bila kaj prida.

Stara komaj dvanajst let. Leto zatem, v petem ali šestem razredu, si je izbrala prvega stalnega moškega. Potem drugega, dvajset, trideset in več let starejše, dokler ni prišel na vrsto Lapornikov.

Ivan je bil njega dni pošten možak. Poštar. Ko ga je zapustila žena, se je pogreznil v kozarec. In srečal Bernardo. In dobil rudniško stanovanje.

"Vedeli smo, da mora priti do tega. Prej ali slej. Nič je ni bilo prida, še sestre so se je bale. Bila je taka mala..., v resnici pa ji nihče ne bi prisodil štirinajst, petnajst, saj je bila prava baburina. Vedno in povsod se je sukala samo okoli moških, da si moral prav paziti na svojega dedca..."

"Lani spomladi sva se vzela, no ja, pozneje bi se vzela, ko bi si vse uredila. Živela sva pri njenih, potem je rekla, da gre v hribe... In je šla...Ivan je vedno znal reči, da jo ima rad...Ostali smo prijatelji, se skupaj veselili..."

Ličenje za pogreb

"Ko se je spajdašila z Veli-

govškom, je bilo kaj videti. Vsi trije so se klatili, pili in kradli. Nekoč so vlomili celo v sestrin bife na avtobusni postaji. Vsaj tako je bilo slišati. Ko se je skregala z enim, je šla k drugemu, pa spet krog naokrog..."

Kako, da ni nihče ničesar ukrenil. Na občini v Laškem?

"Saj so vedeli, toda kaj narediti, kaj ukreniti. Zdaj so vsi pametni, upirajo prst drug v drugega, ubogo nič pa si je zapečatilo usodo.

Nekateri pravijo, da jo ne morejo obsoditi, ker je še mladoletna. A ubijala pa je lahko? Tisti, ki so videli, kaj je naredila, so znali povedati, da kaj takega niti sodniki niso videli. Da je policaj bruhal...Vse mu je porezala, čisto razmesarila, pijanec gor ali dol, človek pa je le bil...Kaj naredi ženska iz moškega..."

In gre Lojz v trg, da se uredi za pogreb. Na koncu koncev gre le za zadnje slovo od prijatelja, s katerim sta pred dvema dneva dotokla zadnji liter ruma... Prej se je moral oglasiti na policiji. Da naj še enkrat

pove, kako je bilo. In kamor pride, ga sprašujejo, kako je bilo... "In vsi sprašujete, kako je bilo in če smo res kradli...Kaj boš kradel, pijače je dovolj, no, kaj malega smo tudi prosili... Potem so rekli, da smo krošnjari..."

"A klošarji?"

"Ja, vrag jih naj pobere. Kar lepo nam je šlo, zdaj pa to. Nisem verjel, da bo to res naredila..."

"Pravijo, da ste bili ves čas skupaj, skupaj ste pili, skupaj jedli, kako, da vas ni bilo poleg, ko se je to dogajalo?"

"To me venomer sprašujejo, hočejo še mene v keho. Mene pa ne bodo, nič ne vem, nič nisem videl, nič slišal, ker sem spal. Ko sem se zbudil in šel pogledati, kaj delata, je bila tam in on tam, kakor je že pač bil...In sem šel na policijo. Povedal sem, da nič drugega ne vem, da nisem nič videl in ne slišal..."

Jani Sova

Foto: LucaS

Oče sodil sinu

"Ko je oče pritaval za nama z materjo k sosеду, sem začutila konec, konec te dolge more..."

Starec dvignil roko nad edinorojenega

"Bila sem v sedmem razredu osnovne šole, ko sem začela razumeti, za kaj gre. Ne vem, kaj se je dogajalo z bratom, da je postal takšen. Po prihodu iz vojske je postal nevzdržen," pripoveduje sedemnajstletna Marija.

"Brat ni bil pijanec in drugod nasilen. Sprva nam ljudje niso verjeli, kaj prestajamo doma, in to je trajalo leta in leta. Kolikokrat smo se morali zateči k sosedom.

Zadnje čase se oče ni več hotel in mogel prepirati z njim. Samo jokal je še na samem. Hudo mi je bilo zanj, a nisem mogla pomagati. Tudi sestro, s katero sva se imeli res radi, sem izgubila zaradi njega. Jemal ji je denar, včasih tudi izmaknil, a najpogosteje ga je z grožnjami izsilil. Zato se je odselila.

Nismo bogati, za vsak dinar se je oče moral upogniti k tlom in ga zaslužiti s trdim delom. Oče je že star, skoraj sedemdeset jih že ima, a delo ne čaka, treba ga je opraviti...

Zadnjih pet let je bilo življenje prava mora. Oče se je brata vedno bolj bal, saj se je le ta nemalokrat spraval nadenj. Mama je zadnji dve leti skrivala kuhinjske nože, saj so bratove grožnje postale družinski vsakdan."

Najstrašnejša odločitev

In potem je napočil spet eden tistih prekletih dni. Stari Anton Pauša je do pol štirih zjutraj prenašal grožnje svojega edinega, 24 let starega sina. Ko je sin odrvel v kuhinjo po nož, da bi ga zaklal, se je starec odločil.

"Zbudilo me je kričanje in preklinjanje, vedela sem, za kaj gre. Strah me je najprej čisto paraliziral. Nato sem panično zapahnila vrata in se skozi okno pognala v noč. Pri hlevu sem naletela na mamo. V kombineži je sedela in hlipala. Pogledala me je z objokanimi in zaihtela: " Ne grem več tja, ne grem več v hišo..."

Mirno je odšel na dvorišče, pobral železni drog in se vrnil v hišo. Z drogom je tolkel po sinu, dokler se ta na tleh ni umiril. Potem je odšel k sosеду, kamor sta se znali zateči žena in hči, oznanil konec in se odpravil v Ormož.

"Brat ni bil lenuh. Pomagal je ljudem naokoli, a doma ga delo ni mikalo. Nekaj časa je delal kot dimnikar, a so ga zaradi nekkih utaj denarja vrgli iz službe. Nato se je zaposlil pri Ogradu Ormož, tudi tam ni držal prav dolgo. Nazadnje je bil kot sezonski delavec lani zaposlen pri Poljedelstvu Ormož.

Pred štirinajstimi dnevi je prišel domov, se vsedel na

štedilnik in začel, kako da rabi denar za nov avto. Fičko, za katerega je že lani jeseni od očeta izsilil osemsto mark, mu ni bil več dober, hotel je kupiti stoenko, za katero je od očeta zahteval 160.000 sit. Da potrebuje do jutra denar za registracijo in prepis.

Teden dni prej pa se je spraval nad očeta, kaj da mu oče odganja kupca za bore, ki so bili očetovi, brat pa jih je hotel prodati za pol cene. Že zjutraj je prodal 2,5 kubika lesa za borih 30.000 tolarjev in ko je zvečer prišel nek njegov znanec po bore, jih oče ni hotel dati. Brat je zagrabil lato in očeta udaril čez hrbet, da je padel po tleh, suval s pestjo...

Kričala sem in ne vem, kaj bi bilo, če se ne bi pojavil sosed...Verjetno bi takrat v krsti odnesli očeta..."

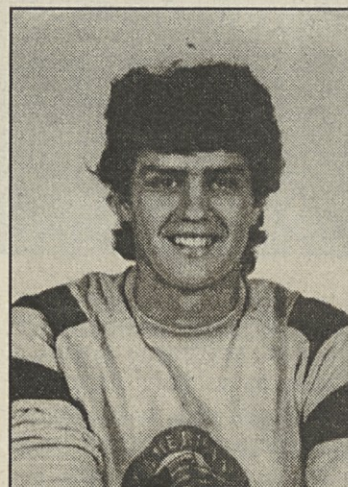
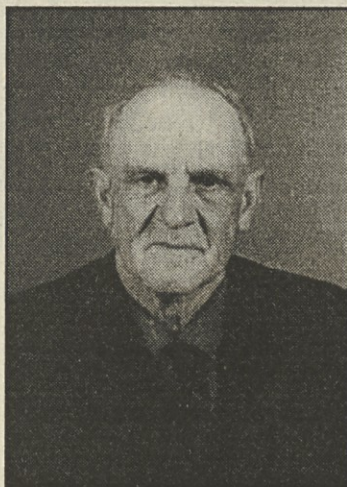
Sedemnajstletna Marija je danes sama v veliki hiši, obdani s travniki in polji. Krčevina je lepa in mirna vas, kjer se čas in dogodki počasi pretakajo. Tudi zato ni čudno, da je nemo povorko s krsto spremljalo toliko ljudi. Mladega Pauša so poznali daleč naokoli. Že od dimnikarstva sem. Potem iz gostiln, nekaj časa se ni mogel otresti vražjih podob, ki jih je za denar metal, da bi pozneje zaupal igralnim avtomatom. Bil je miren in uglajen, zato tolikšno presenečenje.

Dolge noči samote

Doma pa so ga od vojske sem poznali drugačnega. Oče, ponosna in poštena grča, ga je želel preoblikovati v poštenega mladeniča, ki se bo osamosvojil z lastnim delom. Po vojski pa je šlo samo navzdol: pijača, grožnje, izsiljevanja, grožnje, pretepi...

In potem se je stari Anton Pauša odločil, kot se je odločil in o čemer ne spregovori niti sodniku, niti svojemu branilcu. V preiskovalnem zaporu se je zaprl v svojo bolečino in kazen.

Z ženo sta jih imela troje: fanta in dvoje deklet. Pa kaj, ko je starejša, ki bo v kratkem povila, morala od doma, ker v tem peklu ni več vzdržala. Ženo je strla žalost in je v bolnišnici, mala pa je ostala sama. Tako so se končale njegove sanje, radost in veselje do življenja. Verjetno si je zato vzel pravico, da sam sodi sinu.

BESEDILA V KLINOPISU

Kako so živeli

Tam na jugu, v Mezopotamiji, v deželi med rekama Evfrat in Tigris, so pred dobrimi pet tisoč leti izzumili dve pomembni iznajdbi. Prva je bila pisava, ki jo je ljudstvo uporabljalo za zapis hiper birokracije, nakopičene s popisom davkov, katastra, gospodarskih in upravnih organov. Druga, pivo, pa je služila temu, da so vse te traparije zopet pozabili.

Proslavljali so pustovanje, vrezovali pesmi v glino in naredili kult iz kapitalizma; stari orientanci so do potankosti ohranili klinopis Sumercev, toda danes je arhaična dediščina ogrožena - roparski kopači plenijo v razvalinah Babilona, Uka in Uruka.

Dežela dveh rek velja za zibelko civilizacije. Sumeri so se udarno poslovlili od kamene dobe. Močni centri napredka so bile mestne države v današnjem južnem Iraku. V zidanih labirintih je povzročalo hrup skoraj dozdevno moderno življenje. Po ulicah so ropotali ročni vozički, naokrog so postopale prostitutke in hazarderji. Obrtniki so vlivali steklo in bron, mizarji so izdelovali mize in stole. Sumerski delavci so že tkali fini tekstil. Narodno pijačo pivo so pili s slamico s cedilko, da so zadržali prevretek. Žene takratnega obdobja so nosile lasulje in ogrlice iz afganistanskih lazurnih kamnov in si z majhnimi žličkami praskale maslo iz ušes. Moška oprema je bila skromnejša: krilo iz res, goli zgornji del telesa, pleša in brada.

5300 let kasneje drviijo po deželi z poniknjeno visoko tehnologijo, tanki. Bojno območje nekdanje zalivske vojne je posejano s kupi ruševin, v njih ležijo ostanki prve visoke kulture človeštva. Po vojni za Kuvajt so arheološka mesta prepovedana. Politika embarga proti Saddamu Husseinu je ustavila vsa izkopavanja. Sedaj v razvalinah vlada kaos. Sedem provin-

cialnih muzejev so uporniški Šiiti po vojni vihri popolnoma izpraznili. Ploščice s klinopisi dosegajo na zahodnih avkcijah ceno od 2.000 do 50.000 nemških mark. Roparji izkopanin v okolici Uruka, najstarejše metropole Sumerov, lahko pridejo do obilnega plena. Že od leta 1912 izkopavajo Nemci v 5.5

Strokovnjake pa obremenjujejo že doslej izkopani artefakti. Približno 700 000 glinenih ploščic je vskladiščenih v muzejih, komaj deset odstotkov so jih dešifrirali zaradi pomanjkanja osebja. Znanstveniki klinopisa, komaj štiristo jih je na svetu, se soočajo z goro klinastih znakov. Sumerski pisci so vrezovali

zapuščina je neverjetno zanimiva", pravi arheolog za Orient. Danes je ugotovljeno, da so Sumerci že 3500 let pred Kristusom organizirali menjalno trgovino s svojimi kompliciranimi plačilnimi sredstvi.

- Okoli 3200 pred Kristusom so izzumili pisavo in jo izoblikovali v "genijalen in univerzalen

kvadratnih metrov velikem labirintu iz nežganega zidaka v Uruku, pa so doslej izkopali le majhen del tega, nekoč monumentalnega mesta. "Če bi nadaljevali s takšnim tempom kot doslej, bi potrebovali še tisoč let", pravi Sommerfeld.

na glinaste ploščice s pisali v obliki cevki podatke o plačevanju davkov, ljubezenska pisma ali matematične vaje. Domnevajo, da je pod ruševinami še nadaljnjih pet milijonov tekstov. "Arhitekturna dediščina so le ostanki gline, toda njihova duhovna

sistem" (Sommerfeld), - pravokotne trikotnike so že izračunavali po "Pitagorovem izreku", - enkrat v letu so verjetno praznovali kult tranvestije, pri čemer so se moški preoblekli v ženske homoseksualce, ženske pa v vojake.

Sumerci ?

gline, drobijo. Da bi ohranili pisano gradivo, je Bonn namenil 900.000 DEM za razvoj "holografske kamere". Laserska naprava naj bi shranjevala besedila na fotografski plošči tridimenzionalno.

Že leta 3300 pred Kristusom, 800 let pred gradnjo Keopsove piramide, se je Uruk dvignil kot predčasni Manhattan. Prebivalstvo ocenjujejo na 30 000 do 100 000. To dokazuje deset kilometrov dolgo obzidje, ki je imelo osemsto obrambnih stolpov. Trdnjava je varovala palače pred "neverjetnim razkošjem". Nekateri templji so bili okrašeni z mozaiki. Templjem so bili priključeni labirinti iz kockastih hiš iz gline. Tretjina mestne površine je bila razdeljena na vrtičke. To okorno metropolo so obdajale konkurenčne mestne države, ki so se razprostirale od Perzijskega zaliva na jugu, do Bagdada na severu. Prebivalci so izsuševali močvirja, gradili rečne jezove in namakalne kanale globoko v notranjost dežele. Ječmen in dvozrnica so sejali v rodovitna tla s posebnimi plugi. Posledice so bile rekordne žetve in eksplozija prebivalstva.

Dobro iztuhtani infrastrukturni ukrepi pa so imeli tudi svojo ceno. Kmetje so morali plačevati vodarino, zakupnino in prispevke za gradnjo jezov. Organizirali so daleč preveliko upravo tempeljskih duhovnikov. Kult in kapital sta se tesno prepletala in sistem "tempeljskega gospodarstva" je cvetel. Meščani so zajemali ješprenovo kašo z datelnim medom iz umetelne keramike. Gospodinjice so pekle kruh in sušile kobilice v pečeh, ki so imele stožčasto obliko. Pri svoji zadnji ekspediciji v Uruk, je Boehmer naletel na jamo s kuhinjskimi odpadki; na dan so

prišle kosti goveda, svinj, želvini oklepi, školjke. V revnejših četrtih pa so jedli pretežno ribjo juho. Takrat so živele v rekah Evfrat in Tigris prave mečarice in barakude. Še v začetku tega stoletja so plavali morskimi psi z rečnim tokom navzgor, vse do Bagdada.

Bolj lagodno kot so živeli, bolj neprijazno so si Sumerci predstavljali kraljestvo mrtvih. Onostranstvo so si zamišljali kot vroč, temen in prašen puščavski kraj. Tam smrtnike ne čaka nobeno moralno sodišče, niti kazni niti plačilo, le neskončno mučna žeja. Ustrezno velik je bil strah pred smrtjo.

Kneginjo Pu'abi iz Ura, so leta 2450 pred Kristusom pokopali z naglavnim okrasjem in

pohištvo. Slediti ji je moralo dvanajst muzikantov in šest čuvajev s sekirami iz mešanice zlata in srebra. Takšnih pompoznihih spremestev pa v zgodnjem sumerskem obdobju še niso poznali. Meščane so pokopavali posamezno v sedečem položaju ali vzravnano. Posvetna kraljevina v mestih še ni nastala. Nihče

še ni posedoval tolikšne moči, kot pozneje babilonski vladar, Nebukadnezar, ki je pogljal v smrt na ducate služabnikov.

Še bogovi so imeli v arhaičnem času človeške značilnosti. Oboževane so bile skulpture v velikosti človeka in so stale v kulturnih prostorih. Idoli so imeli lasulje in so bili našminkani in počesani. Sluge so jim tja postavljali pivo in igrali na tamburice. Za bogatejše meščane so izdelovali kipe molivcev. Glinaste močičke, ki so bili oblikovani po podobi naročnikov, so postavili v tempelj. Prednost je bila: medtem ko so magični dvojniki molili dan in noč, so lahko njihovi lastniki nemoteno opravljali svoje posle.

Prebivalci Uruka so bili še v Starem Testamentu opisani kot razvpiti kramarji. Toda ta trgovski in knjigovodski narod je bil tudi čuten. V središču mesta je stala svetinja zvezde Venere, boginja Ištar. Kip prsate in z nakitom okrašene boginje, je stal skrit v temnem pravokotnem prostoru svetišča, katerega zemljišče je merilo 100 X 250 metrov. Ištar je utelešala obe najmočnejši čustveni eksploziji, ki jih je človek zmožen: ljubiti in ubijati, eros in vojna. Enkrat v letu je Uruk praznoval grotesken karneval v čast tej skrivnostni dami. Poznavalka stare orientalistike, Brigitte Groneberg iz Hamburga, je v začetku leta razvozljala kulturno besedilo, ki do podrobnosti opisuje magičen ritual Ištar.

V središču rituala sta stala dva nizkorasla moška, ki sta bila posebni kulturni osebi boginje. Palčka sta vstopila v kulturni prostor v pisanih oblačilih in visoko dvignila vreteno kolovrata.

Ritual se je za tem nadaljeval z magično spremembo. Vsi pri-

sotni moški so odložili "sponke za lase, glavnike in šminko", ženske pa so segle po moški opremi, loku, puščici in frači. Po prerakanju in prošnji za odrešitev, je osebje zapustilo svete preoblačilne kabine in stopilo na prosto, kjer se je priključila procesija ostalih. Maškarada se je iztekla v "ljudskem rajanju z ogromno količino piva". (Groneberg)

Hemafroditizem in popivanje sta bila pri pravkar civiliziranih Sumercih še majava. Za fasado razuma in ekonomske discipline so skomine le s težavo privrele na dan. Sumerci so zato množično izživljali perverzije in premagovali tabuje predvsem v sanjah. Kot indict zato, raziskovalci navajajo neko "asirsko sanjsko knjigo" iz sedmega stoletja pred Kristusom, korenine zapisa pa segajo še bolj nazaj. V knjigi so omenjeni motivi incestov in sodomije, spolni odnosi med moškimi, z otroki in trupli. Morala pa je bila zelo nizko tudi v resničnem življenju. Javno opravljanje potreb je bilo običajno. Precej nespodobno učinkuje 4500 let stara erotična pesnitev, ki jo je razvozljal arheolog za Asirijo, Claus Wilcke iz Leipziga. V pesmi trubadur pripoveduje, kako moški sledi omamnemu vonju "ženskega telesnega sekreta" lepe deklice, kjer pride v temnem parku v siju meseca do silovitega petinga: prevzele so me tvoje vlažne ustne in tvoje črne oči (prosti prevod). Takšne razuzdanosti pa so bile očitne v ženskem svetu, kjer v neki drugi sumerski ljubezenski pesnitvi nič manj animalično ne slišimo ženske: "Privezala sem te s svojimi kosmatimi, vlažnimi ustni" (prosti prevod).

Po DER SPIEGEL, prevedla
Nina Mom

Stran od matere

Na Slovenskem je 1768 rejencev, otrok, ki so prikrajšani za življenje pri starših. Po mnenju Deklaracije o pravicah otroka dolguje človeštvo otroku najboljše, kar mu lahko da. In včasih se kot ustrezna rešitev problema vzgojne zanemarjenosti pokaže ločitev otroka od naravnih staršev. Zaščititi otroka pred materjo? Kdaj lahko socialna služba poseže med starša in otroka s skrajnim ukrepom, kot je odvzem otroka?

Barbara je brezposelna delavka s štirimi leti delovne dobe, stara štirideset let, mati petih otrok. Štirje so rejenci. Prvič se je poročila pri osemnajstih, v zakonu nekako životarila in se po petih letih razvezala. Po življenju z alkoholikom je stara štiriindvajset let poskusila vnovič, poročila se je in tri leta kasneje rodila prvega otroka, sina Mihaela. Sledili so še trije: Jože, Tomaž in Dani. Kmalu po rojstvu zadnjega tudi ločitev in dodelitev otrok materi. Ni ji bilo lahko, brezposelni, s štirimi otroki, v enoinpolsobnem stanovanju, z bremenami preteklosti in brez volje do prihodnosti. Brez volje po ljubezni biti dobra mati?

“Otrokom sem bila ves čas dobra mati,” zatrjuje Barbara, “vse so imeli, niso bili ne lačni ne žejni...”

Tega, da jih je zapustil oče, pa vendar ni odpustila, tedaj privrejo na dan drugačni spomini: “Ostala sem brez dinarja, ko je odšel mož proč, z otrokom, ki je bil še v plenica. Dobro, da so bile borovnice, kostanji, gobe...”

Kar je nekomu nesprijemljivo, je drugemu naravno in pravilno. Da naj bi otroke zanemarjala, Barbara zanika: “Nič jim ni manjkalo, včasih me res ni bilo doma, a saj so bili skupaj, pridni in mirni, lahko so se igrali. Imeli so televizijo...”

V družino je posegel center za socialno delo - kaj se je z

otroki dogajalo, o tem molčijo, saj jih zavezuje tajnost podatkov in tri sinove oddal v rejništvo; zapustili so dom, edini, ki so ga poznali. Mihael, prvorojenec, je navsezadnje ostal pri materi; po večkratnih pobegih iz vzgojnega zavoda na Planini, ustanove za vzgojno motene. V dano okolje se ni mogel vživeti in prilagoditi. Tako živi z materjo, večinoma sta doma, pred televizorjem. Denar za najemnino ji

odtegnejo od socialne podpore, z ostalim nekako dočakata konec meseca. Miha se prehranjuje v šoli, kar mu omogoči denar, ki ga prejme mati od centra za socialno delo kot otroški dodatek. Miha je nekoliko divji in glasen, v svojem drobnem svetu, ki ga trenutno zapolnjuje Pika; pasji mladič, topel na dotik in prijazen, ko ga boža.

Barbara se zastrmi predse: “Včasih bi kar odšla, pustila vse skupaj, potem pa razmislim in vztrajam...” Mati brez svojih otrok, niti ne ve, kje rastejo in se igrajo. Otroci so odraz sveta staršev, vzorci pa se prenašajo. O njeni zgodbi ne vemo ničesar, razen da je kot mama odpovedala.

15. maja bo leto dni, kar so bili Jože, Tomaž in Dani oddani v rejništvo. Oddaja otroka v rejniško družino je načeloma začasen ukrep, a večinoma ostanejo rejenci v nadomestnih družinah do osamosvojitve. Treba je vedeti, da se centri za socialno delo vedno usmerjajo v sanacijo matične družine, šele če to ne uspe, se odločajo za rejništvo. Otrok postane rejenc najpogosteje zaradi vzgojne zanemarjenosti, zaradi razmer, v katerih je onemogočena njegova osebna rast. Povsem drugo razsežnost pa predstavlja rejenci, ki živijo v nadomestnih družinah zaradi usposabljanja v raznih zavodih, najpogosteje so to slušno prizadeti otroci, ki se ne morejo šolati

v domačem kraju.

Barbara se je torej z odločitvijo centra strinjala, in četudi se ne bi, bi ji otroke odvzeli. Konec lanskega leta sta bila dva sinova dodeljena v vzgojo in varstvo očetu, potemtakem so materi odvzeli tudi roditeljske pravice, kar je za odvzemom otroka — kot izjemnim ukrepom centra za socialno delo — naslednji skrajni ukrep, ki ga lahko izreče sodišče. Uradno je mati še trem otrokom, tudi najmlajši, Karin, ki jo je rodila pred osmimi meseci. Deklica je bila nedonošenka in so jo takoj, ko je bila sposobna zapustiti bolnišnico, oddali v rejniško družino. Z odvzemom, tokrat brez privoljenja matere. Kompromisov je bilo po številnih prizadevanjih in vložnem strokovnem delu socialnih delavcev konec.

“Ukradli so mi otroka,” pravi Barbara in obenem pokaže odločbo, v kateri je zapisano, “da bi bil razvoj Karin pri

120. člen

(1) Center za socialno delo sme odvzeti otroka staršem in ga dati v vzgojo in varstvo drugi osebi ali zavodu, če so starši zanemarili otrokovo vzgojo in varstvo ali če je to iz drugih pomembnih razlogov v otrokovo korist.

(2) S tem odvzemom ne prenehajo druge dolžnosti in pravice staršev do otroka.

(3) Center za socialno delo spremlja izvajanje ukrepa iz prvega odstavka tega člena.

121. člen

(1) Center za socialno delo sme sam ali v sporazumu s starši oddati otroka v zavod zaradi njegove osebnostne ali vedenjske motenosti, ki bistveno ogroža njegov zdrav osebni razvoj.

(Iz Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih)

materi, ki je do sedaj vsestransko zanemarila vzgojo in oskrbo prvih štirih otrok in tudi ni storila dovolj, da bi primerno poskrbela za sedaj rojeno hčerko, ogrožen". Poudarjeno je, "naj se ukrepa prej in otroka takoj odvzame ter odda v rejništvo, preden bi v otrokovem razvoju nastala nepopravljiva škoda". Materi tudi naknadno pripravljena posteljica in voziček nista več pomagala. Nekega dne je prišla k deklici na obisk v bolnišnico, pa je ni bilo več. Ne dojame, zakaj.

Odvzem otroka je torej skraj-

ni ukrep centra za socialno delo, ki si sicer v vseh primerih prizadeva, da bi dosegel sporazum s starši. Odvzemi so zelo redki, v celjski občini, kamor sodi omenjen primer, jih je bilo v zadnjih desetih letih sedemnajst. Lani je bila to Karin, predlani ni bilo nobenega, leto prej eden...

Direktor celjskega Centra za socialno delo Brane But opozarja na naslednje dvorezno vprašanje: kdaj je otrok tako ogrožen, da lahko pride do odvzema iz matičnega okolja? Ponavadi je za otroka že skoraj prepozno,

škoda je storjena in soočeni so z negativnimi posledicami, ki jih je potem treba odpravljati. Zakaj ni možen odvzem prej? Zato, ker prej niso dokazljive posledice. Center ima pri tem zavezane roke: vnaprej ne smejo soditi, ali bodo starši primerno skrbeli za otroka ali ne. "Čeprav, ko obstaneta na tehtnici interes starša in otroka," poudarja Brane But, "moramo zaščititi otrokovega. Obema platema ni mogoče ugoditi: pri ukrepanju v prid enega prizadeneš drugega."

Socialni delavec bi bil mali

Takoj po rojstvu so Karin odvzeli materi in jo oddali v rejniško družino

"Če te tvoj otrok poišče s pogledom - poglej ga!"

"Če se te tvoj otrok dotakne z rokami - objemi ga!"

"Če se te tvoj otrok dotakne s svojimi ustnicami - poljubi ga!"

"Če ti tvoj otrok želi nekaj povedati - poslušaj ga!"

"Če se tvoj otrok počuti neobgledeno - pomagaj mu!"

"Če se tvoj otrok počuti osamljen - spremljaj ga!"

"Če se tvoj otrok počuti žalosten - potolaži ga!"

"Če je tvoj otrok v težavah - ohrabri ga!"

"Če tvoj otrok doživi neuspeh - zaščiti ga!"

"Če tvoj otrok izgubi zaupanje - vrni mu ga!"

*Arnoldo Roscowsky,
španski otroški psihiater*

bog, usoda nekega življenja, če bi lahko mater vnaprej zaznamoval kot nesposobno skrbni in vzgoje lastnih otrok. Spoštovanje drugačnosti, bi lahko to imenovali. Dokler ne nastopijo posledice.

Miha je star trinajst let, od rojstva bronhialni bolnik, obiskuje šolo s prilagojenim programom. Štiri leta mlajši brat Joži ima astmatične napade in obiskuje šolo s prilagojenim programom. Sedemletni Tomaž slabo sliši, njegov sluh je prizadet za petdeset odstotkov. Štiriletni Dani ima težave z vidom. Osem mesecév stara Karin ima težave s kolki in gibanjem rok.

Naključij ni, so le vzroki in posledice. Je temno življenje z drugačnim vonjem. Ljubljeni in zanemarjeni otroci. Vsi pijejo življenje, ki ga vidijo, čutijo in kasneje živijo. Že dojenček pije z materinim mlekom njeno radost ali žalost...

Ksenija Lekić

							AVTOR: SIMON LENARČIČ	USNJE NA PETI ČEVLJA	OTOŠKA DRŽAVA V PACIFIKU	FR. FILM. IGRALKA (MAGALI)	IME PRED- SEDNICA BIH IZET- BEGOVIČA	ENO OD IMEN REKE RHONE		
							PASTIR OVNOV							
							ITALIJAN. OBLIKA IMENA PAVEL							
							VERGILOV EP O ENEJU						NAUK O ZRAČNI PLOVBI	
							ELEKTRIČNI ELEMENT IZ NAVITE ŽICE ČAŠČENJE							
MEDIACLUB	DALMATIN. OBLIKA IMENA ANA	RDEČA POLJSKA CVETICA	UMETNI MED- NARODNI JEZIK	ŠVICARSKA UPRAVNA ENOTA	TUR	MOZOLJA- VOST				NEKO. POLIT. MARKOVIČ KAR JE OSMOJENO				
PLATNEN PRTIČ, KI SE UPORABLJA PRI MASI						GLAVNO MESTO EKVADORJA					MEDIACLUB	ORANJE ŽUŽELKA, KI BOLEČE PICI		
NAPLAČILO, ARA						ČIR, RAZJEDA MAJHNA RISBA					REKA V ETIOPLJI ŠTUDENT ARABSCINE			
URAD EKONOMIA							PLEN	PROSTO- ZIDAR DVOJICA						
MEDIACLUB	PESTNER	ORODJE ZANJIC	VRSTA REKREACIJE IZRASTEK NA GLAVI					RABA OSEBA IZ NEXOEJEVE- GA ROMANA						
GLAVNO MESTO NORVEŠKE					UŽITEK, UGODJE KDOR SMUČA							RIMSKA 4 REKA NA NORVEŠKEM		
ELEKTRON- SKI OJAČEVALEC										LITOVEC ALI ESTONEC IGRALKA FARROW				
RIMSKA BOGINJA PLODNOSTI				GORSKA GMOTA ALBUM M. JACKSONA					MILA (ljubkvalno) LOJZE KRAKAR					
MEDIACLUB	VIRUSNO OBOLENJE		DRŽAVA V HIMALAJI JUŽNOAMER. STEPA					MAJHEN LIST, LISTIČ						
CIPA, POCESTNICA								MESTO V INDJI, CUTTACK						
ODPRTO OGNJIŠČE V HIŠI														
GROFJA NA IRSKEM														
DOLGOREPA PAPIGA				RADIJ									100 M ²	
LJUDSTVO V INDOKINI				HUDA JEZA	NAJMANJŠI DELEC KEMUSKEGA ELEMENTA	ITALIJANSKI BIOLOG (FRAN- CESCO)							OBER	
ČRTA NA ZEMLJEV., KI VEZE KRAJE Z EN. TLAKOM														
NASEJANJE														
Na CO₃														
							ČAS BREZ VOJN							

NAGRADNI KUPON ŠT. 2

PRIIMEK IN IME: _____

ULICA: _____

POŠTA, KRAJ: _____

Nagrade in razpis na strani 39

Pravilna rešitev nagradne križanke št.1:

Vodoravno: Tromso, kiks, robček, Azra, Inn, neozoik, pogorelec, slavec, ila, velika sinica, Tito, Elsner, tematika, Vašani, PA, NK, klan, Gradec, last, Lenora, Este, Eak, cilj, mlaj, Ni, los, oven, ura, rumeni, Kocen, strnad, list, Ali, Alma Ata, Jack Lee, Nen, adamiti, osa.

Oven: Ne bodite razočarani nad razpletom dogodkov, saj ste vendar morali računati tudi na to možnost. Sčasoma se bo vse umirilo in tudi vi boste nekoliko manj črnogledi. S polno paro naprej, si recite. V ljubezni se vam obetajo lepi trenutki, tudi presenečenje. Srečne številke: 2, 5, 7, 18, 22.

Bik: Razmišljajte in razmišljajte, pa ne najdete rešitve. Prehitri ste in bi želeli, da se vse odloči kar takoj. Dovolite sebi in drugim čas, pa se bo zadeva uredila. Nestrpnost vam je že kar nekajkrat prekrizala sicer dobre načrte. Na zdravje pa le pazite. Srečne številke: 3, 6, 9, 12, 23.

Dvojčka: V službi vas bodo zasuli z delom, kar vam ne bo niti najmanj všeč, a se boste morali ugrizniti za jezik. Nejevoljni boste, saj razmišljate, da nimate nič od življenja. Pa ni tako, imate ravno tisto, kar si vzamete. V družbi se vam obeta prijeten večer. Srečne številke: 4, 5, 8, 19, 28.

Rak: Premislite, preden stopite. Nikoli niste bili kaj prida previdni, kar zadeva zaupanje drugim. Preveč ste naivni, zato pazite, da se spet ne opečete. Jagenjčki v volčji podobi niti niso tako redki, tudi okoli vas jih ne manjka. V ljubezni boste srečni. Srečne številke: 2, 3, 5, 13, 24.

Lev: Pomlad vas navdušuje, tudi sami ste kar zacveteli. V službi vambo šlo vse kot po maslu, kar bo spet novi razlog za vesel obraz in dobro počutje. Tudi za svoje najbližje boste imeli dovolj časa, kar vam sicer vedno ne uspe. Ljubezen bo zares presenetila. Srečne številke: 1, 8, 9, 10, 21.

Devica: Prisluhnite svojemu notranjemu glasu in le najboljšim prijateljem. Nahajate se pred pomembno odločitvijo, ki vam lahko kroji del življenja. Zato počasi in previdno. Sicer pa boste prijetno presenečeni nad partnerjem, ki bo storil nekaj neverjetnega. Srečne številke: 3, 7, 8, 11, 26.

Tehtnica: Lotili ste se zahtevnega dela, čeprav ste najprej mislili, da mu niste kos. Vse kaže, da ste na dobri poti, saj se postopoma približujete zastavljenim ciljem. Ker ste prikrajšani za družabno življenje, bi vam koristil sproščen prijateljski večer. Srečne številke: 3, 7, 9, 12, 26.

Škorpion: Kar boste malo bolj ostri, saj gre vendar za vašo kožo. Nihče se ne bo boril za vas, če se še sami ne boste. Predrznosti je kaj hitro polna mera, vam pa bi včasih celo koristila. S partnerjem se bosta dobro ujela, še posebej ob načrtovanju počitnic. Srečne številke: 2, 4, 7, 16, 23.

Strelec: Samo o dopustu še razmišljate, sicer pa je res, da je že čas, da si dobro spočijete. Vaše delo zahteva maksimalne napore in včasih se vam zdi, da ne boste zmogli. A še zmeraj ste in tudi tokrat bo tako. V ljubezenskem življenju boste našli prijetno zatočišče. Srečne številke: 5, 7, 9, 18, 21.

Kozorog: Želite si morje in sonce, polni ste skomin po oddihu. Življenje postaja nekoliko monotono, dan se zdi enak drugemu, če si ga ne popestrite z drobnimi rečmi. V zadnjem času pozabljate nase in na druge, kar pa vam ne bo prineslo nič dobrega. Ljubezen bo presenetila. Srečne številke: 3, 5, 8, 19, 22.

Vodnar: Dokaj napi peti odnosi na delovnem mestu so se pričeli umirjati, obenem tudi vaše zasebno življenje, kamor ste vnašali prepir in živčnost. Odleglo vam bo, saj se boste po dolgem času nekoliko spočili. Partner bo, kot vedno doslej, pokazal razumevanje za vaše kesanje. Srečne številke: 2, 7, 8, 14, 29.

Ribi: Spet razmišljate, da ste osamljeni in da vas ljudje premalo marajo. Tako ne boste prišli daleč, le še bolj boste zamorjeni in oddaljeni od drugih. Ne bodite črnogledi, ampak se raje ozrite okoli sebe in vzemite, kar vam ponuja življenje; več, kot si mislite. Srečne številke: 1, 5, 9, 13, 26.

LJUBEZEN

OVEN

BIK

DVOJČKI

RAK

LEV

DEVICA

TEHTNICA

ŠKORPION

STRELEC

KOZOROG

VODNAR

RIBI

BIOENERGIJA

Tudi na Slovenskem smo imeli v prejšnjem stoletju svojega čudodelnika, izrednega zdravitelja, "primskovskega župnika" Jurija Humarja (1819-1890), moža, ki je zdravil z nepojasnjenimi naravnimi silami. Svojim faranom ni nudil le duhovne utehe, ampak je lajšal in zdravil tudi telesne bolezni.

Či, orgon, prana, reiki, luč, božji dih ali bioenergija je le nekaj različnih poimenovanj univerzalne življenjske energije, zaradi katere živimo in z njeno pomočjo lahko ozdravljamo. Prastara je zamisel o življenjski energiji, sili, ki oživlja človeško bitje in mu daje moč. Prepričanje, da potekajo skozi telo skrivnostne energije, je preživelo tisoče let in obenem postalo osnova za nekatera naravna zdravljenja.

Zdravljenje z bioenergijo je dokaj ohlapen pojem in zajema mnogo različnih pristopov (tako verskih kot posvetnih), vključuje spiritistično zdravljenje, romarska pota, tudi zdravljenje z rokami ali polaganjem rok. Navsezadnje pa se razlikujejo tudi metode med zdravitelji samimi, ki se na osnovi presoje in izkušenj opredeljujejo za določen, bolj ali manj učinkovit način zdravljenja. Kljub temu pa obstajajo nekatere stične toke ali stalnice, ki jih terapevti upoštevajo.

Lotiti se moramo vsaj dveh pojmov, to sta avra (energetska ovojnica, ki obdaja človekovo telo, in jo zaznavajo le visoko perceptivni ljudje) in čakre (energetski centri, povezani s posameznimi avričnimi telesi). O človekovem energetskem polju o pasovih obarvane svetlobe, ki žarijo okoli ljudi, živali in rastlin pa v nadaljevanju.

Ameriške skrivnosti

Tiha smrt

Čeprav ga ne vidiš, niti ne slišiš, lahko prode v mesto in v tvojo hišo. Četudi leta ne občutiš njegovih učinkov, lahko zaradi njih umreš. Podobno nevarna, kot so bili radioaktivni oblaki joda, ki so jih ameriški laboratoriji za jedrske poskuse spustili v zrak v štiridesetih in petdesetih letih, je tudi vladna tajnost. Na tisoče Američanov je pred tedni začelo skrbeti, da trpijo zaradi njenih učinkov. Tisto, kar jih je prestrašilo, je bila objava ministrice za energijo, Hazel O'Leary, da je komisija za atomsko energijo (AEC), ki je predhodnica oddelka za energijo (Department of Energy), delala poskuse, v katerih je bilo izpostavljenih žarčenju najmanj osemsto ljudi, nekateri med njimi brez njihove vednosti.

Kot poroča ministrica, se je o večini poskusov vedelo že prej in so bili opisani v poročilu, ki ga je izdelal kongresni pododbor leta 1986. Čeprav je poročilo naletelo pri oblasti na molčečnost in zmedenost, so zdaj dejanja priznali in tu je obljuba ali nevarnost, da jih bodo še več. Precej kruto je že to, kar je prišlo na dan doslej. Med stotridaset zapornikov v državi Oregon in Washington so v letih med 1963 in 1970 izpostavili intenzivnemu rentgenskemu žarčenju, da bi ugotovili, kolikšno sevanje je potrebna za začasno sterilizacijo moškega. Možem so sicer o namenu poskusa povedali in jim kot "prostovoljcem" plačali dvesto dolarjev za sodelovanje, zamolčali pa so jim to, da lahko genetske poškodbe povzročijo raka. Vseeno pa so jim povedali, da bodo po končanem poskusu na njih opravili vazektomijo (sterilizacijo) kot zaščito pred rojstvom deformiranih otrok. Vsaj šestim iz skupine vazektomije niso opravili. Ker so zapornike opazovali le kratko obdobje, dolgoročni učinki niso znani.

Argon National Laboratory, v bližini Chicaga, je v letih med 1945 in 1947 pomagal s poskusi, v katerih so vbrizgali plutonij ljudem brez njihove vednosti. Injekcije plutonija je prejelo osemnajst ljudi.

Čeprav so vsem povedali, da bodo na koncu zboleli, je vsaj eden dočakal zrelo starost. V petdesetih letih je Columbia University dajala bolnikom injekcije z radioaktivnim kalcijem in stroncijem. Oak Ridge Laboratory pa je v sedemdesetih letih opravljala za NASO poskuse, v katerih je bilo skoraj dvesto za rakom obolelih ljudi izpostavljenih močnemu sevanju radioaktivnega kobalta in cezija, nameščenega v stenah njihovih spalnic. Poskus,

kateri namen je bil ugotavljanje učinkov sevanja pri bolnikih z rakom, so opustili leta 1974, ko je AEC ugotovila, da je sevanje bolnikom le malo pomagalo.

Druge zgodbe, ki so bile objavljene v preteklih tednih, pa se ne ukvarjajo neposredno z učinki sevanja, temveč z radioaktivnim materialom kot predmetom raziskav. V petdesetih letih so na Fernald School v Massachusettsu hranili duševno prizadete otroke z ovseno kašo z radioaktivnim mlekom, da bi ugotavljali, kako deluje njihova presnova. Raziskavo

TAKO KOT DOBRI ZDRAVNIKI VPRAŠAJO SVOJE PACIENTE ZA DOVOLJENJE, PREDEN ZAČNEJO DELATI NA NJIH POSKUSE, BI TUDI VLADE MORALE RAVNATI ENAKO SPOŠTLJIVO S SVOJIMI DRŽAVLJANI.

so spremljali znanstveniki s Harvardske univerze in z Inštituta za tehnologijo (Institute of Technology), pomagala pa jim je AEC.

Žarčenje ni vedno škodljivo, saj ga rutinsko uporabljajo za pomoč pri bolnikih z rakom, pa tudi pri vseh drugih medicinskih diagnozah. Do katere stopnje je sevanje še varno, so ugotovili v teh poskusih in nedvomno je pri tem pomagalo tudi nekaj dela komisije za atom-

le malo vedeli. Toda ni mogoče zanikati tega, da so zamolčali potencialno smrtonosne tajnosti o ljudeh, na katerih so delali poskuse in jih zlorabili povsem nezaščitene. Oddelek za energijo v svojih knjigah prav tako razkriva svoje, skoraj več kot petdesetletno radioaktivno delovanje iz njegovih različnih laboratorijev in tovarn orožja.

Vsi ti jedrski testi niso bili poštenu, saj so bili nekateri poskusi načrtovani zato, da bi zasledovali porabljenega jedrskega goriva v atmosferi. Čeprav uporabljena količina v tem času ni bila posebno velika, je lahko kljub temu povzročila daljnosežno škodo. Ob takšnih poskusih, ki lahko prizadenejo večji del populacije, je tudi težko dokazati, ali je rak posledica poskusa ali pa izhaja iz ozadja običajne bolezni. Gospa O'Leary ne priznava, da je za vsem tem hladna vojna. Vse, kar so počeli, pravi, ni bilo prav, in kot nadomestilo obljublja upanje vsem, ki so trpeli. Bill Clinton, ki to potrjuje, je opogumil tudi druge oddelke, da se bodo zagledali v najtemnejše plati tajnih jedrskih poskusov hladne vojne.

Pri vseh odprtostih pa bodo tudi meje. Steve Aftergood, ki v imenu Federation of American Scientists nastopa proti tajnosti, opozarja na to, da se srečanja, ki je bilo v Beli hiši, ni udeležil nihče iz CIE. Prav CIA je nadzorovala nekatere skrivnostne poskuse. Ed Markey, ki se je že posvetoval tudi z Billom Clintonom, pravi, da bo CIA v preiskovalni komisiji. Ko so v sedemdesetih letih vprašali takratnega podpredsednika Nelsona Rockefellerja o njegovi uporabi LSD za pranje možganov, je CIA ugotovila, da so se vsi dokumenti izgubili. Vsakdo, ki je bil vpleten v preiskavo, je bil brez upanja na uspeh.

Morda bo gonja za resnico tokrat bolj temeljita in sodobna. Končno Aftergoods ugotavlja, da porabijo danes za tajnosti večji delež vladnega proračuna kot karkoli prej.

THE ECONOMIST,
prevedla Nina Mom

Paintball ali ravbarji in žandarji za odrasle

Igra preživetja iz Amerike se vedno bolj uveljavlja pri nas -Okrog deset ekip v Sloveniji - Celjani tretji v Ameriki -Paintball del rednega urjenja nekaterih armad

Iz Združenih držav Amerike, natančneje iz New Millforda, se je vrnila Paintball Team - sekcija Športnega Društva Extrem iz Celje. Vlado Nendl, vodja ekipe, je ta šport pričel v Celju in Sloveniji uvajati že leta 1991, moštvo je kot sekcijo v športnem društvu, ki se ukvarja z ekstremnimi športi, ustanovil leto kasneje, lani jeseni pa so v Celju pripravili prvi organiziran paintball turnir v Sloveniji. Zdaj obstaja v Sloveniji deset do dvanajst klubov, organizira pa tudi zvezo.

Celjani so doslej zmagali na vseh turnirjih v Sloveniji, zato so se odpravili v Ameriko, da bi videli, kaj pomenijo njihovi rezultati v mednarodnem merilu. Ker so zdaj v Ameriki pravila nekoliko drugačna od pravil v Evropi, so se v prijateljski tekmi pomerili z ekipo East Coast Eliminators. Eliminatorji so ena najboljših ekip na svetu, so profesionalci in lanski zmagovalci Paintcheck turnirja, ki velja za neuradno svetovno prvenstvo. Rezultat je bil neodločen - 2 : 2.

Obogateni z izkušnjami so se na turnirju v New Millfordu odlično borili in na koncu izmed dvanajstih ekip osvojili tretje mesto, kar je res lep uspeh v domovini tega športa.

Kaj paintball sploh je?

V začetku so ta šport, oziroma igro, imenovali Survival game (igra preživetja), kasneje se je prijelo ime Paintball, po kroglicah z barvo. Primerne

slovenskega imena še niso "pogrunjali", lahko bi ga tudi poimenovali "ravbarji in žandarji za odrasle".

V igri sodelujeta dve ekipi s po pet do petnajst (polnoletnih) članov. Na poligonu, naravnem ali umetnem, imata ekipi svoji bazi. Naloga ekipe je priti do zastave, ki je približno v sredini poligona, in jo prenesti v nasprotnikovo bazo.

seboj "streljata". Marsikdo bi se ob tem zgrozil, vendar gre pri tem "streljanju" za popolnoma nenevarno obliko. Puške ali pištole delujejo na stisnjen plin. Naboji, oziroma kroglice, so iz želatine in napolnjene z barvo, ki je biološko razgradljiva, neoporečna in vodotopna. Največja dovoljena začetna hitrost kroglice je 90 metrov na sekundo, zadetki pa so povsem

Naj povemo, da so nekatere zahodne armade uvedle paintball kot redni del vojaškega usposabljanja in kot redno športno aktivnost vojakov. Nekatere akcije, ki so bile kasneje izvedene tudi zares, so prej zvalili s paintballom.

Vsi, ki se s tem športom ukvarjajo, zagotavljajo, da gre za zelo koristen šport, saj je vse dogajanje v naravi. Sicer pa

Tekmovalci v akciji

Obstajata še dve različici, prenesti nasprotnikovo zastavo iz njegove baze v svojo, pri tretji različici pa oboje - zastavo iz sredine in nasprotnikovo zastavo. Pri izvajanju te naloge se nasprotniki ovirajo s posebnim zračnim orožjem.

Se pravi, da se ekipi med

nenevarni tudi iz neposredne bližine. Obleka je poljubna, zaradi skrivanja pred nasprotnikom je priporočljiva vojaška maskirna obleka. Po pravilih je obvezna uporaba zaščitnih očal, sodniki in tekmovalna komisija pa strogo nadzirajo izvajanje te zaščite.

pravijo, da med odraslim moškimi in otrokom ni bistvene razlike, zato ni čudno, da se vedno več resnih, odraslih ljudi gre "ravbarje in žandarje". Če pa je to v naravi in z resnim predznakom, potem toliko bolje.

Mitja Ocvirk

Mrtvi v formuli 1

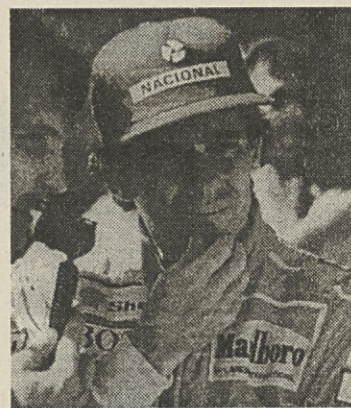
1952 - 1994

1970 - Včeraj lovorjev venec, danes smrt

- 1952 Luigi Fagioli - Italija
- 1953 devet gledalcev
- 1954 Onofre Marimon - Argentina
- 1955 Bill Vukovich - ZDA
- 1958 Luigi Musso - Italija, Peter Collins - Velika Britanija, Stewart Lewis-Evans - Velika Britanija
- 1959 B. Cortner - ZDA, J. Unser - ZDA
- 1960 C. Bristow - ZDA, A. Stacey - ZDA, en gledalec
- 1961 Wolfgang von Trips - Nemčija, trinajst gledalcev
- 1962 Ricardo Rodriguez - Mehika
- 1964 Carel Godin de Beaufort - Nizozemska
- 1966 John Taylor - Velika Britanija
- 1967 Lorenzo Bandini - Italija
- 1968 Jo Schlesser - Francija
- 1969 Gerhard Mitter - Nemčija
- 1970 Piers Courage - Velika Britanija, Jochen Rindt - Avstrija
- 1973 Roger Williamson - Nizozemska, Francois Cevert - Francija
- 1974 Helmut Koinigg - Avstrija
- 1975 Mark Donohue - ZDA, pet gledalcev
- 1977 Tom Pryce - Velika Britanija, delavec ob stezi, dva gledalca
- 1978 Ronnie Peterson - Švedska
- 1982 Gilles Villeneuve - Kanada, Ricardo Paletti - Italija
- 1994 Roland Ratzenberger - Avstrija, Ayrton Senna - Brazilija

Veliki come-back smrti v formulo 1

Ali je ukinjanje tehničnih novosti v formuli 1 eden od vzrokov tragičnega dogajanja v Imoli? - Približevanje formule 1 tekmam Indy-ja - V formuli 1 prevladujejo denarni pred športnimi interesi

“Alesijeva nesreča na treningu ni bila slučajna. Brez aktivnega vzmetenja se avtomobili drugače obnašajo. Vozniki potrebujejo določen čas, da se na to navadijo, hitrosti pa so še vedno zelo velike. Stabilnost avtomobila je bistveno slabša, še posebej na robu steze, kjer je kontrola nad avtomobilom nevarno zmanjšana.”

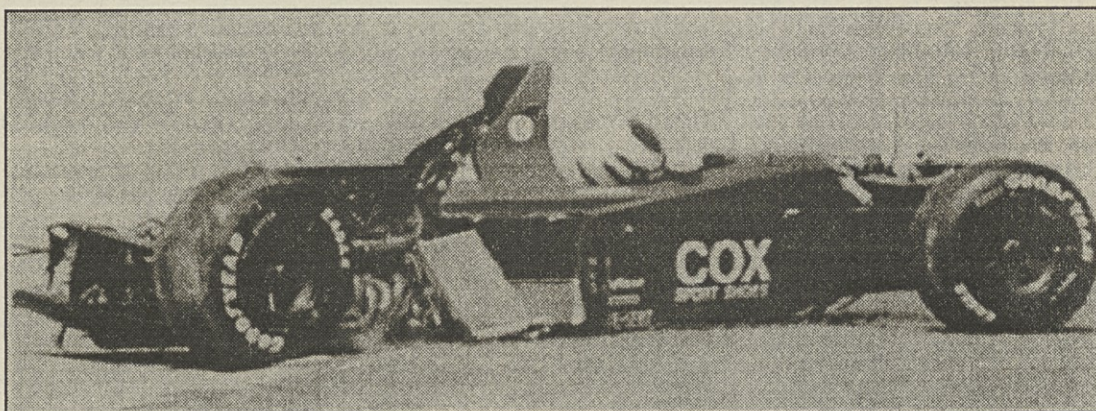
To so besede tragično preminulega šampiona formule 1, Ayrtona Senne da Silve, ko je pred tremi tedni komentiral nesrečo Jeana Alesija na treningu. Tu se je Senna dotaknil nevarnosti, ki jih je v tekmovanje najboljših avtomobilov vnesla ukinitve nekaterih tehničnih novosti, kot je na primer aktivno vzmetenje, anti blokirni sistem zavor, ukinjanje elektronike in podobno.

Po nesrečnem vikendu v Imoli so predstavniki FIA, mednarodne federacije za avtomobi-

lski šport, napovedali nove omejitve, oziroma, kot to sami imenujejo, ukrepe za izboljšanje varnosti voznikov v formuli 1. Med drugim so napovedali, da bodo fizično zmanjšali hitrosti

v boksih: mehaniki se bodo lahko gibali po boksih le, kadar bo avto v boksu (menjava gum, popravila, tankanje). Indy: mehaniki so za ograjo in ko je avto v boksu, je pri njem lahko le

Kot višek vsega pa naj bi uvedli napovedano in kontrolirano menjavanje gum. To “novost” so si zamislili tako, da bi naj vodje ekip skupaj z vozniki pred dirko napovedali,

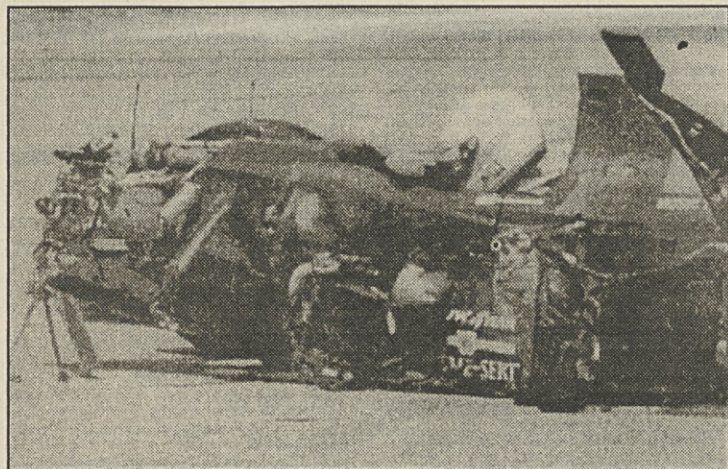
v boksih z dodatnima šikanama, pri vходу in izhodu iz boksov. Pri tekmovanju Indy so to rešili z radarjem in vsako prekoračitev dovoljene hitrosti kaznujejo. Omejili naj bi gibanje osebja

pet mehanikov.

Te novosti so priporočljive, morebitno uvedbo zračne blazine za voznike (air-bag) pa lahko samo pozdravimo. Če malce pogledamo zadnjo tragedijo in nekaj prejšnjih nesreč, ki so se (na srečo) končale le s poškodbami voznikov, je jasno, da bo uvedba zračne blazine preprečila težje poškodbe. Kajti, za razliko od trupa, sta voznikov vrat in glava najbolj izpostavljena poškodbam. Lehto se je poškodoval na treningu: težje poškodbe vratnih vretenc; Barrichello se je zaletel v zaščitni zid v Imoli: oteženo dihanje skozi nos in bolečine v rokah; Ratzenberger: smrt zaradi težkih poškodb glave; Senna: smrt zaradi težkih poškodb glave in notranjih krvavitev.

kolikokrat bo voznik pripeljal v boks po sveže gume. Vrtni red prihajanja v boks bi naj določil žreb, kar lahko mirne duše označimo kot veliko neumnost. Voznik bo pač menjal gume takrat, ko mu bo začelo zanašati avto in ko mu bo to dopuščala pozicija v dirki.

Vendar je še tako pozitivno razmišljanje o varnosti v formuli 1 popolnoma brez vrednosti, dokler bodo v vodstvu FIA sedeli ljudje, ki bolj kot na voznike mislijo na to, kako bodo obrnili denar, vložen v formulo 1. Ali, kot je rekel eden znamenitejših dirkačev, v formuli 1 dirkajo firme, v Indy pa vozniki. In dokler bo tako, bodo tudi vozniki formule 1 umirali na dirkališčih.

Razbitine bolida, v katerih je v Imoli umrl Roland Ratzenberger

Mitja Ocvirk

ZVOK IZ KONZERVE

INSPIRAL CARPETS,
"Devil Hopping", LP/CD/
MC, Mute Records

Eden izmed redkih izdelkov angleškega indie-popa, ki ne smrdi že na daleč. Še več, "Devil Hopping" je hkrati tudi eden izmed imenitnejših izdelkov anglo-ameriške pop rock eklektike. Tisti, ki so videli njihov spot "I Want You" z Markom E. Smithom, vedo zakaj. Album se ponaša z zavirljivim številom citatov glasbenih referenc, kar pa ne vpliva na izvirnost končnega rezultata. Na njem ni mašil, pesmi pa so kvalitativno izenačene.

S KONCERTI S

V sredo, 11. maja, bosta v ljubljanskem K4 nastopili skupini NOXIRE in INTERCEPTOR. \$\$\$ V nedeljo, 15. maja bo v istem prostoru v okviru serije Oldies Goldies, ki jo prireja Roza disko, nastopila LIDIJA KOD-RIČ. \$\$\$ V petek, 14. maja, bodo v celjskem Barflyu nastopili NOXIRE. \$\$\$ Dan kasneje, v soboto, 14. maja, bo v istem klubu nastopil brazilski harmonikar LUIS CARLOS BORGES. \$\$\$ V torek, 18. maja, bo v klubu K4 potekal drugi predfinale za NOVI RO-CK. \$\$\$ V nedeljo, 29. maja bo v ljubljanskih Križankah ob 21 uri nastopil NICK CAVE s svojimi BAD SEEDS.

Polska malca v novi zasedbi z novim zvokom

Vztrajnost iz užitka

Kadar gre beseda o skupini Polska malca, običajno največje presenečenje izvabi prav podatek, kako dolgo ta zasedba pravzaprav deluje. Nastala je namreč daljnega leta 1982 v Krškem in sicer kot ena izmed takratnih punk rock skupin. Po kadrovskih menjavah in slogovnemu izletu v hardcore se je Polska malca v drugi polovici osemdesetih ustalila kot rock trio: Giani Kovač na basu, Bojan Rabzelj na kitari in Uroš Srpčič na bobnih.

Njihov glasbeni izraz pa je bil vse prej kot bazično rockerski, saj so v talilnem loncu ustvarjalno spojili punkovsko in hardcore energičnost z metal-jazz strukturami pesmi. Zaradi mnogostilne godbe so se takrat znašli predvsem na vzporednicah s sorodnim skupinami kot so Nomeansno ali Victims Family, le da so za razliko od mnogih skupin glasbo razvili iz sebe navzven in se izognili na naših prostorih sicer tako priljubljenemu posnemanju zahodnih vzornikov. To glasbeno obdobje je kulminiralo z izidom dveh plošč, albuma "Mojster s snežinko", ki je izšel pri

mariborski založbi Front Rock in 12" singlom "Polska malca", ki so ga Krčani izdali pri neodvisni nemški založbi RPN.

Skupino je nato zapustil Bojan Rabzelj, namesto nje ga pa je poprijel za kitaro Tomaž Urh, bivši član skupine Mama Dolores. Uroš Srpčič je začel sodelovati z drugimi skupinami, najbolj odmevni pa so bili nastopi z Markom Brecljem in Demolition Group.

Lansko leto se je zasedba razširila: v skupino je prišel novi kitarist, Bojan Stopar, bivši bobnar skupin Phone Box Vandals in baby Zdravo,

ter pevec Miloš Radosavljevič, prej pri IN4S in Non Finire Mai. Glasba, ki jo igrajo danes, je po njihovih besedah preprosto rock, predalčkanje pa bodo, kot pravijo, prepustili drugim. Njihovi nastopi so pridobili na pestrosti, po odzivih kritike in občinstva pa se krog poslušalcev nenehno širi. Polska malca je kljub veteranskemu statusu ostala takšna skupina, kot je vedno bila. Vztrajna, iskrena in predvsem kvalitetna. Na vprašanje, kaj jih žene k ustvarjanju odgovarjajo preprosto: "Tega ne počnemo zaradi slave ali denarja, temveč iz užitka."

LESTVE <> LESTVE <> LESTVE <> LESTVE <> LESTVE <>

UTRAZVOČNE EROZLJE RADIA MARŠ

1. THERAPY? - Trigger Inside
2. PRIMAL SCREAM - Rocks
3. NIRVANA - Pennyroyal Tea
4. NICK CAVE & THE BAD SEEDS - Do You Love?
5. PHILIP BOA & THE VOODOO CLUB - Atlantic Claire
6. PANTERA - I'm Broken
7. HAMMERBOX - Hole
8. MEAT PUPPETS - Backwater
9. MUCKY PUP - Mountain Song
10. GRANT LEE BUUFALO - Fuzzy

TOP 10 EVROPA

1. MARIAH CAREY - Without You
2. BRUCE SPRINGSTEEN - Streets Of Philadelphia
3. HADDAWAY - Rock My Hart
4. ACE OF BASE - Don't Turn Around
5. DR. ALBAN - Look who's Talking Now
6. CAPPELLA - Move On Baby
7. ROXETTE - Sleeping In My Car
8. MAGIC AFFAIR - Omen III
9. N.K.O.T.B. - Dirty Dawg
10. DOOP - Doop

Kresničke v Cankarjevem domu

Obsedeni romantiki apokalipse

Ko je organizator edinega slovenskega nastopa kvarteta Balanescu Dallas iskal sponzorsko podporo za izvedbo gostovanja v Cankarjevem domu, je, kot je navada pri Slovencih, zaprosil The British Council za finančno pomoč. Tam so uglajeno, po angleško, rekli "Yes", a so se seveda še pozanimali, kdo omenjeni kvartet sploh je. Da ne bi slučajno škodoval ugledu otoške države. In se nato začudili, kako to, da so njim naložili takšno nalogo, ko pa gre za neke Romune. Seveda se je po dodatnih preverjanjih vse srečno izteklo, le PTT podjetja so zaslužila kakšen tolarček oziroma penny več.

Balanescu Quartet so v Cankarjevem domu nastopili v zasedbi: Alexander Balanescu, violina in vokal, Clare Conors, violina, Bill Hawkes, viola in Nick Cooper, čelo. Da gre za trenutno zelo modno in popularno zasedbo, je najbolj pričal obisk, saj je bila Linhartova dvorana nabito polna. Balanescu je očitno ime, ki uspe privabiti tudi tiste, ki se sicer ne posvečajo tovrstni godbi.

Ta 39-letni Romun se je leta 1969 preselil v Izrael, dve leti pozneje pa v London, kjer je študiral violino. Prvič ga zasledimo v razvpitih hermetičarjih Arditti Quartet, leta 1987 pa je ustanovil Balanescu Quartet, ki se je rodil kot godalni četverec iz Michael Nyman Banda - tistega, ki je glasbeno podkopal skoraj vse filme Petra Greenawayja. Sodelovanje s skladateljem Nymanom je pustilo sled na prvem izdelku. Naslednji album, "High Life For Nine Instruments", je prinesel predelave Davida Byrnea, Johna Luriea ipd., dokler niso pri založbi Mute prebili ozkih krogov s predelavami elektro romantikov Kraftwerk s ploščo Possesed. Na njej se Balanescu tudi prvič

pojavi z lastnimi skladbami. Po sodelovanju s Pet Shop Boys in Kate Bush je izšel prvi popolnoma avtorski izdelek, "Luminizta", ki je tudi tvoril srž prvega slovenskega nastopa.

Luminizta, kresnica, majhna svetloba, je delo, tesno povezano s spremembami v vzhodni Evropi, še posebej v Romuniji. Zgodovina komunizma in sprememb v zadnjem pol stoletja pa ni izpustila niti SFR Jugoslavije in se ustavila pri Goraždu. V tem stilu tudi scenografija - v prvem planu na skrajni levi in desni beli zastavi, ki ju je ob skladbi Revolution prelila rdeča svetloba, v ozadju pa trije prazni beli transparenti. "Revolution is great... I Can't wait for the next one," depri-

mirano deklamira Balanescu v svoji standardni opravi, sivi obleki s klobukom. Na koncu sledi ironični nasmešek, ki bolj od besed razgalja, da spremembe na Vzhodu niso uresničile

sanj. Priznate?

Za razliko od bližnjih jim godalcev, Qronos Quartet, Balanescu in njegovi na odru stojijo. Šef kdaj izpusti violino, vodilno vlogo pa prevzamejo programirana tolkala, da lahko z rokami v žepu stopi k mikrofону.

V drugem delu Balanescu prižiga svečo za Mother, initmišični, osebno izpovedni lament, krik, antipod javnemu prvemu delu. Dolgi akordi, izredno lirična in introvertirana kompo-

zicija s porcelanasto zgradbo, ki skupino kaže v zanjo nenavadni luči. Čutiti je tradicionalno romunsko, transilvansko in moldavsko, melodično-harmonsko etno ozadje, ki ga kreirajo tudi nepravilni ritmi. A šele s The Robots in predvsem Autobahn rodijo dvoranske ovacije. Dadaistično razčiščevanje z maliki postindustrializma - nazaj k dreveu, v zasedbi, ki je čakala več kot 200 let, da bi zadihala duh časa.

Njihovi aranžmaji, ki godalni kvartet tretirajo kot rock zasedbo, delajo izvajalce in avtorje za virtuozne, mestoma bolj nežne, drugič spet do skrajnosti vehementne v izrednih naporih. Tudi prisotni domačini, Enzo Fabiani kvartet, so zajemali sapo ob bravurozah kolegov, medtem ko so jih šele prižigalci luči odrešili neskončnosti. Alexander Balanescu je bil po dobrih dveh urah igranja in vsaj desetih intervjujih povsem izčrpan, toda poln optimizma, s katerim je poprej nabil ves prostor. Če so Kraftwerk največji romantiki techno dobe, so Balanescu Quartet največji romantiki post-techno dobe. Vračanje v preteklost in razkrivanje prihodnosti. Ali prosto po Einsteinu: Tretja svetovna vojna je za nami. Četrte ne bo. Zavela je pomlad.

Peter Tomaž Dobrila

Clint Eastwood

Na ognjeni črti

Bivša zvezdnikova prijateljica namerava v knjigi javno prati umazano perilo - je Clint res surov in brez čustev

Bivša prijateljica Clinta Eastwooda pripravlja knjigo z naslovom "Na ognjeni črti" (enak je bil naslov Clintove zadnje filmske uspešnice), v kateri namerava prati umazano perilo iz življenja s "surovim in nečustvenim zvezdnikom".

V akcijskem trilerju "Na ognjeni črti" je nastopil Eastwood osemindesetletni v glavni vlogi. Film je požel uspeh in dokazuje, da štiriinšestdesetletnemu igralcu, kar zadeva delo, leta niso ovira. Pa tudi v zasebnem življenju ne.

Lansko leto je postal presrečni očka deklice Francesce Ruth Eastwood. Njena mamica je dvainštiridesetletna igralka

Frances Fisher, Clintova nova življenjska družica. Veselje pa namerava skaliti Sondra Locke, njegova prejšnja prijateljica, s katero se ni nikoli poročil, a je njuno dolgoletno razmerje drago plačal.

Sondra piše knjigo "Na ognjeni črti", in kot obljublja naslov, bo odkrivala umazane stvari iz skupnega življenja z igralcem. Založniki ji za občutljive spomine že sedaj ponujajo 750 tisoč dolarjev. Avtorica pravi, da bo razkrila surov značaj človeka, ki ga mnogi obožujejo. Temeljni argumenti, s katerimi namerava Sondra prepričati bralce, so abortusi in sterilizacija, v katere jo je East-

wood silil, saj ni želel več otrok. V tistem času je imel dva, danes petindvajsetletnega sina Kylea in dvaindvajsetletno Alison, oba iz prvega in edinega zakona z Maggie, od katere se je ločil leta 1984 po enaintridesetih letih skupnega življenja.

Sondra Locke je spoznala Eastwooda na snemanju leta 1976, to je bil začetek njene fasciniranosti in obsedenosti s slavnim igralcem in režiserjem. Bil je poročen in ni pokazal zanimanja zanjo. Obrekljivi časopisi so poročali, kako mu ona vedno sledi, se "naključno" z njim srečuje, njeni vztrajnosti so se posmehovali. A sredi osemdesetih sta se Clint in Sondra pričela pojavljati na javnih mestih. Dvomov je bilo konec, uspelo ji ga je osvojiti. Sondra si je močno želela postati tudi njegova žena, a Clint si je obljubil, da se ne bo več poročil in ni želel popustiti njenim zahtevam in željam. Pravijo, da je njuno razmerje zaradi omenjenega razloga tudi razpadlo, saj si je preveč prizadevala, da bi ga popeljala pred matičarja. Leta 1989 sta se razšla. A to še ni bil konec.

Menila je, da je opeharjena, prizadeta in ponižana, zato ga je tožila na sodišču. Sodni proces je bil mučen in umazan, konec koncev je Clint pristal, da ji bo izplačal pet milijonov dolarjev in pustil ji je hišo, vredno milijon dolarjev.

Sondra se je po nekaj letih spomnila, da bi obelodanila resnico. Igralka trdi, da je v času njune zveze dvakrat zanosila, a obakrat jo je prisilil, da je naredila splav. Da se kaj

podobnega ne bi zgodilo še tretjič, jo je nagovarjal, da bi pristala na sterilizacijo, kar je zavrnila.

Je ljubosumje krivo, da je Sondra prišla za pero v času, ko je postal Eastwood očka? Verjetno pa so prisotni tudi finančni razlogi, saj ji založniki ponujajo velike vsote, kar je v njihovi navadi, ko zasledijo škandal. Vprašanje je, če je bil igralec res tak grobian, zakaj je ostala z njim osem let? Da se ne bo poročil in da ne mara imeti več otrok, pa ji je že na začetku povedal.

Njegova sedanja prijateljica Frances Fisher pravi: "Ko sem mu povedala, da sem noseča, je zajokal od sreče. Ko sva izvedela, da bo deklica, je bil navdušen. Komentiral je, da so mu ženske usojene. Nisem pa niti razmišljala o tem, da bi se poročila, saj vem, kakšno mnenje ima o poroki. Otrok je zame največja sreča. Tudi sama sem že bila poročena, a sedaj imam prvega otroka, kar je bilo glede na moja leta kritično, saj niso verjeli, da lahko zanosim. Clint je dal deklici priimek in enake pravice v nasledstvu."

Eastwood ne mara razpravljati o svojem imetju, a ni skrivnost, da ima nekaj rančev, dve hiši, veliko zbirko umetnin in producentsko podjetje. Je tudi lastnik dobičkanosne restavracije v mestecu Carmel, v katerem je bil svoj čas tudi župan. Njegovim bivšim prijateljicam in otrokom se ni treba bati za prihodnost.

Izid knjige je sprejel mirno in izjavil, da ima vsakdo pravico na svoj način služiti denar.

Z najnovejšo življenjsko družico Frances Fisher, dvainštiridesetletno igralko

Oh, kakšni gospodje!

Doba, ko so šovinistične svinje, imenovane moške, glave družine, gospodarji v hiši itd. pretepali svoje neobjeljene, nič krive in obupane ženičke, je minila. Dandanes se dogaja, da ob družinskih prepirih moške iščejo koščke čejusti po preprogah in so njihove genitalije vse bolj ogrožene.

Velika Britanija je zdaj razvila novo modno muho (še ugotavljajo, če je to povezano s Shannen Doherty, mačko, ki je prav pošteno opraskala nekaj svojih spremljevalcev in njen mož pravi, da ga je kar nekajkrat poskušala ubiti) in to je vsesplošno pretepanje zakonskih partnerjev močnejšega spola.

Samo v Londonu so lani zabeležili 887 primerov, ko naj bi žena, zaročenka ali kolegica prebutala svojega tipa, med katerimi so se znašli tudi mišičasti igralci rugbyja, trenirani za lokalne pretepe. Stephen Bloomfield, londonski inšpektor, pravi, da pred desetimi leti ni niti

pod razno obstajala možnost, da ženkica nahloda moža, danes pa se to stalno dogaja.

Michael, 38 - letni zidar in igralec rugbyja, ki ga je skupaj za 100 kilogramov, je tabloidu Sun povedal, da se zaklepa pred svojo gospo. Doslej ga je zabolala s kuhinjskim nožem, oboksala, prebrcala in na njegovi glavi eliminirala nekaj sadik v cvetličnih lončkih. "Nihče ne verjame, da so modrice od moje žene..." Vau. Kakšna žena!

Bivši marinec Paul, 32, se podobno pritožuje, da ga žena v prepirih popolnoma potepta, ga obrca in mu populi kar obsežne pramene las. Enako se dogaja z neznanim 42-letnim policajem. Moške pravijo, da v kočljivih položajih ohranjajo hladno kri, udarcev svojim krhkim ženam ne vračajo.

Na Otoku so ustanovili celo telefonsko linijo po vzoru klica v sili, kjer pretepenim soprogom svetujejo, kaj naj storijo.

Kdo ni verjel

Brucea Willisa so med snemanjem nekega ljubezenskega prizorčka v njegovem največjem filmu *Colour of Night* (Barva noči) slekli (do golega!!!), potem so prizor sicer izrezali, ampak Hollywood ne bi bil Hollywood, če se ga ne bi polastili pirati. Tako zdaj slavna scena kroži po svetu, nejeverneži, ki niso priznali in niso verjeli, da je v resnici jako seksi, si lahko po mili volji tešijo dušo. Njegove uboge partnerke, čedne Jane March, ki se bi je tu in tam še kdo spomnil iz filma ljubimec (*The Lover*),

sploh nihče ne pogleda. Pravijo tudi, da je ljubezenska scena pravi akrobatski nastop (trikrat hura za Willis!), vsa zadeva pa traja vsega skupaj dobrih osem minut. Štirikrat hura za hollywoodske pirate!

Dilerji z legendami

Nepozabna in čudovita in nasploh legendarna svetlolasa seks kraljica Marilyn Monroe, ki je umrla v še do danes nepojasnjenih okoliščinah, zadnje čase prinaša tako srečo kot denar v domove kolekcionarjev z drobnarijami, njenimi osebnimi predmeti, avtogrami, včasih celo nepremičninami legendarnih zvezd.

Marilyn je bila neverjetna pojava za časa predsednika Kennedyja, s svojimi kodrčki in nogami, ki še do danes niso pozabljeni, je iz sebe naredila nesmrten simbol. Tako je Thomas Burford, nek frajer iz Doline, po poklicu zbiralec avtogramov, na račun njene podpisane

fotografije dobil 10 000 dolarjev. Trdi, da je bila to ena njenih prvih fotografij, na katerih je podpisana z novim imenom.

Njegov kolega medtem že mrzlično išče sledove njenega pontiaka, namreč avta žpountiac coupe', ki ga je vozila leta 1950. Predstavlja si, da bo za avto od kakšnega obsedenega oboževalca dobil na dražbi dobrih 50.000 zelencev.

Poseben natečaj NOVE DOBE: Iščejo se spodnje hlačke Marilyn Monroe, ki jih je imela na sebi na avdiciji svojega prvega filma. Nagrada: podarjena enoletna naročnina.

Tonya toži moža

Ameriška umetnostna drsalka se je znova znašla pred sodiščem, vendar tokrat zato, ker je tožila svojega bivšega moža, od katerega zahteva mali tovornjak in motor. Če Jeff Gilloy tega ne bo storil, ji bo moral plačati odškodnino 12.000 dolarjev in obresti v višini 30.000

dolarjev. Tonya Harding je obsojena za telesni napad na svojo rojakinjo in tekmico Nancy Kerrigan, kaznovali so jo s 100.000 dolarji, dobila je tri leta pogojno, sodili pa bodo tudi njenemu bivšemu soprogu, ki je priznal, da je skoval zaroto.

JANEZ KRIŽAJ

je bil do nedavnega znan le kot producent, po novem pa ga poznamo tudi kot neustrašnega in predvsem zelo uspešnega lovca na glasbenem sejmu je predstavil lestvico največjih slovenskih piratov, novi Sindikat ne-

odvisnih ustvarjalcev, vsem zainteresiranim pa ponudil možnost, da se vpišejo v prvi Imenik glasbene industrije Slovenije. Zgodba o Robinu Hoodu z lepim popravkom, torej: J.K. bo jemal bogatim gusarjem in dajal revnim trubadurjem. Pozdravljen Janez, bil je že čas!

“KAM BI SE DAL”, je bil uradni naslov prve v vrsti prireditev, s katerimi želi laška mladina opozoriti občinske veljake, da bi se radi zabavali še kje drugje kot na akademskih žurkah. Mladi Laščani očitno premorejo

dovolj poguma, volje in znanja za organiziranje prireditev, zato se obračamo na vse, ki imajo to moč, da jim stopijo naproti. Končno gre za patriotsko zavedna dekleta in fante. Po grlih je tekla Laščan.

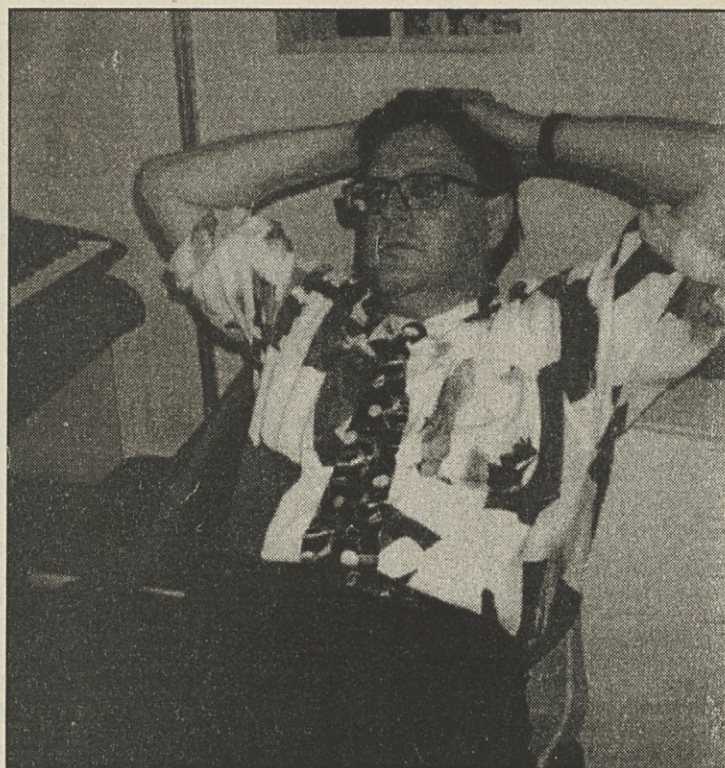
INTERCEPTOR

je poskrbel za najbolj čudnaško stojnico na celjskem glasbenem sejmu. Metalci iz metalske prestolnice, Žalca, so namreč na svoj razstveni prostor postavili plastičnega okostnjaka in čisto pravo krsto. Pomirite se, vzroka za preplah še ni

- Interceptor igrajo death (smrt) metal in k takšni godbi sodi tudi primerna ikonografija. Sicer pa so fantje na sejmu predstavili svojo odlično debitantsko kaseto, "The Beginning", promocijo pa so pospremili s koncertom v celjskem KLjUB-u in nastopoma v dvorani Celjskega sejma.

TINA TURNER za-
jahala Čudežnika? No, Tina
ni bila čisto prava, je pa zato
bil Čudežnik povsem avteni-
tičen. Kar bi nemara lahko
rekli tudi za vzajemno naklo-
njenost, ki sta si jo artista v

kratkem, a odmevnem nas-
topu izkazala. Seveda, če ne
bi vedeli, da gre za izkušena
odrsko mačko in mačka, ki
znata brez težav razdreti kakšno
žaltavo. Incident je minil brez
medsebojnega otipavanja.

VINKO ŠIMEK bo
nemara čez leta skupaj z
organizatorji iz Celjskega
sejma nosil lovorjev venec
na kakšnem jubilejnim Med-
narodnem glasbenem sejmu
v Celju, saj se je baje zač-
etna ideja za to prireditev
porodila v njegovi glavi.
Sejem je uspel, spremljajoče

prireditve pa so se z delno
izjemo Šimekove Marjance,
žal, izkazale kot fiasko. Kljub
temu pa je novo dete Celj-
skega sejma privekalo na
svet brez porodnih muk.
Nabit urnik pa zahteva tudi
posebne metode sproščanja.
Meditativna drža na foto-
grafiji se imenuje "Hočem,
zmorem, bom".

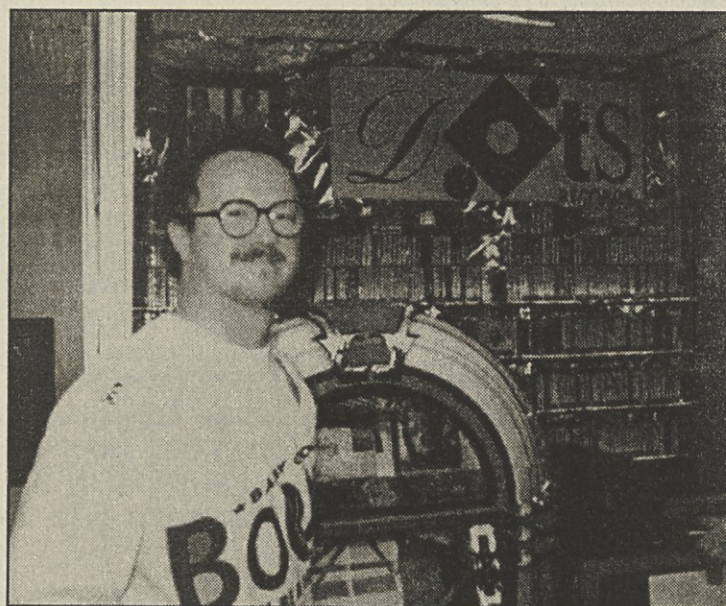
.....
oceno uspešnosti potreboval
kakšnega pol leta. Na nas-

lednjem sejmu bo gotovo
sodeloval.

TOMAŽ DOMICELJ,
človek-kantavtor, človek pro-
testnik in v zadnjem času
tudi človek-podjetnik, je na
mednarodni glasbeni sejem
v Celju pripeljal tudi svoj
jukebox, bojda edini stroj
tega razreda v Sloveniji.

O sejmu je, kot pravi,
imel najprej pomisleke, a si
je premislil že prvi dan.
Zadeva je, trdi, odlična in
jo je treba za vsako ceno
obdržati. Napoveduje mu,
sejmu namreč, svetlo prihod-
nost, če bo le uspel obdržati
tokratni kvalitetni nivo. Na
očitke, da je bil sejem pre-
majhen, odgovarja z napo-
vedjo, da bo naslednje leto

vsaj dvakrat večji in da je
bil tudi letošnji za prvo
tovrstno prireditev pri nas
povsem dostojnega obsega.
Na sejmu ga je motil hrup
naglušnih kolegov razstav-
ljavcev, tolaži pa ga misel,
organizacijski odbor glasbe-
nega sejma že načrtuje us-
trezne ukrepe proti zvoč-
nemu terorizmu: razstav-
ljavci z bučnejšimi prezen-
tacijami bodo ločeni v po-
sebni dvorani. "Potem pa
kar naj drug drugemu odtr-
gavajo, saj veste kaj," je
končal Tomaž. Sicer pa
je sklenil veliko novih poslo-
vnih zvez in menda so na
obzorju že prvi rezultati,
medtem ko bo za popolno

Marinetov informacijski škrat

Marinet je trženjsko informacijska mreža, ki potrošnikom po telefonu posreduje raznovrstne informacije o izdelkih in storitvah: kje lahko kaj kupijo in pod kakšnimi pogoji. Informiranje pred nakupom na telefonski številki 063/441-441 je brezplačno. Podatkovno ba za dnevne informacijske službe pa oblikujejo podjetja z oglaševanjem svojih izdelkov in storitev. Naj postane informacija ključ do nakupa.

Kupiti mačka v žaklju ali: biti brez informacij. Vsi smo ga že kdaj kupili, čeprav se nam še sanjalo ni, da bo pokukal iz nakupovalnega paketa, vrečke ali iz domnevnih spretnosti osebe, ki smo jo najeli, da nam nekaj postori ali izdela. Možu, ki ga trženjski škrat dobro pozna, pa se je zgodilo najhujše: najprej je kupil slab parket in predrago ga je plačal, potem pa ga je še mojster paketar opeharil. Ko se sprehodi čez dnevni prostor, ga še dandanes ujezi, da je zaradi pomanjkanja potrošniških informacij moral stopiti na tanek led. In pasti, kot se okornemu spodobi. Saj ne da bi prevaranega potrošnika primerjali z oslom, a tudi prvemu je bila izkušnja dovolj poučna. V bodoče je postal presneto previden. Še škrtati se smejijo njegovi temeljitosti in želji po informacijah.

Sedaj pa zares, da bodo lahko podobne "smešnice" postale neugledna preteklost. Z banko potrošniških informacij o izdelkih in storitvah - po svetu podobne informacijske službe že uspešno delujejo - imamo potrošniki pred nakupom na razpolago informacije. In sicer: kje se kaj dobi in pod kakšnimi pogoji.

Trženjsko informacijska mreža posreduje informacije nevtrarno, ne svetujejo in ne izbirajo, odloči se potrošnik. Preprost primer bi bil naslednji: vaša teta je želela kupiti pralni stroj, poklicala je Marinet in napotili so jo na različna prodajna mesta. Če je bila pripravljena plačati višjo ceno za boljše kvaliteto, je bila to njena odločitev. Le - ta pa je postala na ta način lažja, saj je razpolagala z večjim številom informacij. Tako je prihranila čas, ki bi ga sicer porabila za slepo iskanje omenjenega stroja, ob nakupu je bila deležna večjega udobja in navsezadnje je lahko še prihranila. Bo že držalo, da se na izkušnjah učimo, na napakah pa še najbolj. Mački v žakljih lahko postanejo vsaj majhne muce v vrečicah. Če se informaciji navkljub narobe odločimo.

UPORABNIKI TRŽENJSKE MREŽE SO ISKALI

◆ LADIJSKI POD (Ne za ladjo, pač pa za stanovanje.) ◆ KJE SE DOBI KARBIT ZA VOLUHARJE (Tiste v skupščini?) ◆ POCINKANI ŽLEBOVI (Vam je stekla voda v grlo?) ◆ SONČNI KOLEKTORJI (Nasvet za podjetnike: zbrane sončne žarke ustekleničite in prodajajte.) ◆ PLUTA, PLASTIFICIRANA SVETLA (Če so že časi temni, si privoščimo vsaj svetla tla.) ◆ MINI TABORE, IMENOVAN "KAMELJE SEDLO" (Boste osedlali svojega moža?) ◆ GROSIST ZA BOMBAŽNO BLAGO (Za šivanje spodnjega političnega perila.) ◆ CEMENT IN APNO (Gradimo vikend, že tretja hči bo v kratkem rodila.) ◆ ZASTOPNIK ZA APARAT ZA KAVO ZNAMKE SAECO (Več kave bomo spili, bolj bomo budni in morda bomo lažje razumeli dejanja naših politikov.) ◆ CISTERNA ZA VODO IZ NERJAVEČE PLOČEVINE (Sosedom pa recite, da je v njej vino.) ◆ SVEŽI ŠAMPINJONI (Zelene mušnice niso dobre za moj želodec.) ◆ OKRASNE PREŠITE ODEJE (Našo muco rado zebe.) ◆ ČRNA FOLIJA ZA JAGODE (Tudi jagode žalujejo za lepšimi časi.) ◆ KDO PRODAJA GASILSKE APARATE (Stalna nevarnost, da se mi ob gledanju politične oddaje prične kaditi iz glave.) ◆ OHIŠJE (ŠKOLJKA) ZA MAZDO (Straniščna školjka ne pride v poštev) ◆ REKLAMNI BALONI (Reklamirate helij?) ◆ 3 TONE POSTRVI (Mož želi ribe za kosilo...)

Našteta so le nekatera, naključno izbrana vprašanja potrošnikov. Podjetja, ki lahko uporabnikom trženjske mreže ustrezajo s kako ponudbo izdelkov ali storitev, so vabljeni, da se vključijo v Marinet. Še posebej s ponodbami, ki so jih uporabniki iskali, pa ji ni bilo v mreži.

NEKATERE NAJNOVEJŠE PONUDBE IZ MARINETOVE BAZE PODATKOV

◆ STOJEČI BALONI, ZEPPELINI, BALONI, FIGURE, VELIKE ŽOGE ZA BAZENE, BAZENI, TOBOGANI ZA KOPALIŠČE... (Vaše ponudbe bi se najbolj razveselili v otroških vrtcih.) ◆ KLETNI SVETLOBNI JAŠKI IN OPAŽNI ELEMENTI IZ POLIESTRA (Možnost plačila na ob(e)roke: pol na levo, pol pa na desno roko.) ◆ GARDALAND. AVTOBUSNI PREVOZ IN VSTOPNINA 58 DEM (Bruhanje v avtobusu se plača posebej.) ◆ DROBILEC ORGANSKIH ODPADKOV (Ga lahko preizkusim na svoji tašči?) ◆ PRODAJA VSEH VRST TALNIH OBLOG, DEKORATIVNEGA BLAGA IN TAPET (Po spogledovanju z ženo si lahko odpočijete oči na dekorativnih izdelkih.) ◆ SITOTISK, POTISKANJE TKANIN (MAJICE, ZASTAVE, TRANSPARENTI) (Prosim za majico z napisom: Marinet je the best.) ◆ PRODAJA IN NAJEM RABLJENIH FOTOKOPIRNIH STROJEV CANON (Fotokopiral bi si avtobusne vozovnice...)

Pripravila Sabina, pripombe je dajal škrat

Začetniški in nadaljevalni
**računalniški
tečaji**

**DISPLAY
MMI**

prijave in informacije:

Display MM, Prešernova 7
63000 Celje

**telefon:
(063) 26-812**

REKLAMA d.o.o.

CELJE

Ulica XIV. divizije 6
63000 CELJE
Tel.: 063/ 26-236, 29-375
Fax.: 063/ 29-375

NAŠE DAME VEDO, ZAKAJ SE FRIZIRAJO PRI NAS

ŽENSKO FRIZERSTVO

REBEVŠEK JANA

63000 Celje, KOCENOVA 2
Telefon: 063/ 21-230

**ZAKAJ ZAHAJAM
V**

**KLjUB
& CAFE GALERIJO ?**

**ker /si/ lahko:
OGLEDAM RAZSTAVO
PRISLUHNEM KONCERTU
IZKORISTIM SVOJ PROSTI ČAS
KER SEM „IN“**

**ker sta KLjUB in CAFE GALERIJA odprta
TUDI MED TEDNOM OD 9⁰⁰ do 23⁰⁰ !!**

Pri žrebanju bomo upoštevali pravilne rešitve cele križanke, ki bodo v uredništvu najkasneje do ponedeljka, 16. maja 1994, do 10. ure. S križanko nam pošljite še čitljivo izpolnjen nagradni kupon št. 2.

Med reševalce, ki bodo pravilno rešili križanko, bo žreb razdelil 5 nagrad, ki jih tokrat prispevajo:

1. nagrada: Darilni paket Grafike Gracer Celje v vrednosti 5.000,00 tolarjev
2. nagrada: Gostinske usluge v vrednosti 1.500,00 tolarjev - Merx Gostinstvo in turizem Celje
3. nagrada: Knjiga Nade Klaić "Zadnji grofje Celjski v deželah sv. krone" - Nova doba
4. nagrada: Četrtletna naročnina na časopis Nova doba
5. nagrada: 1.000,00 tolarjev - Nova doba

Do roka je v uredništvo prispelo 406 rešitev, od tega 389 pravih. Nagrade prejmejo:

1. nagrado: Darilni paket Grafike Gracer v vrednosti 5.000 SIT Vida Remenih, Zalog 1 b, 63222 Dramlje
2. nagrado: Gostinske usluge v vrednosti 1.500 SIT - Merx Gostinstvo in turizem Celje Antonija Kotnik, Linhartova 15, 63000 Celje
3. nagrado: Knjigo Nade Klaić "Zadnji knezi....." - Nova doba Tonka Čizman, Kajakaška 13, 61000 Ljubljana
4. nagrado: Četrtletno naročnino na časopis Nova doba Ciril Tomšič, Miren 26, 65291 Miren
5. nagrado: 1.000 tolarjev: Branka Rozman, 69250 Gornja Radgona

Čestitamo nagrajencem.

Izžrebani reševalci naj se javijo uredništvu zaradi dogovora o prevzemu nagrad.

**PODJETJE ZA TRŽENJE,
RAČUNALNIŠTVO IN
IZOBRAŽEVALNE STORITVE
MURSKA SOBOTA D.O.O.**

69000 MURSKA SOBOTA, LEDAVSKA 15,
TEL.: (069) 31-255, FAX: 21-116

SAMARA KONKURENČNA KAKOVOST

TRI IZVEDENKE KAROSERIJE DVE RAZLIČICI MOTORJA
OBLIKOVANJE GIUGIARO
KONSTRUKCIJA MOTORJA MENJALNIKA IN PODVOZJA PORSCHE

SERIJSKO SO VGRAJENE SVEČKE CHAMPION IN GUME MICHELIN

POOBlašČeni PRODAJALCI: CELJE: Avto Celje, 31-919, Avtomotor, 24-211, DOMŽALE: Helios, 713-007, KOPER: Avtoplus, 34-621, KRANJ: Avtotrade, 223-710, KOČEVJE: Rozalkomerc, 851-113, LJUBLJANA: Avtoline, 12-31-141, Avtomarket, 371-024, Avtomerkur, 13-26-121, Maximarket, 213-836, LJUTOMER: Servis vozil, 81-535, MARIBOR: Avtomotor, 101-676, Feromoto, 411-148, Prolada, 38-461 MURSKA SOBOTA: Agroservis, 21-630, NOVO MESTO: Novotehna 28-066, PERNICA: Jagodič Avtotrgovina, 640540, PTUJ: Petovia avto, 776-311, RAVNE: Avtomotor, 321-151, ROGAŠKA SLATINA: Avtoluky, 816-776, SL. BISTRICA: Planika, 811-257, ŠEMPETER pri NOVI GORICI: Iskra Avtoelektrika, 32-423, TRBOVLJE: Avtomotor, 21-463, LADA AVTO: 061/444-420

V OBVEZNI OPREMI JE VARNOSTNI TRIKOTNIK, NADOMESTNE ŽARNICE IN PRVA POMOČ

LADA AVTO

SEDAJ JE PRAVI ČAS ZA NAKUP KURILNEGA OLJA

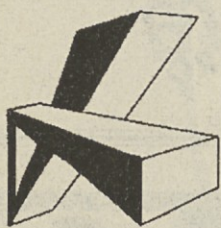
PETROL

Nakup nad 1000 l - plačilo na 5 obrokov s čeki brez obresti
Pri plačilu v enkratnem znesku pa vas bomo nagradili z brezplačnim prevozom

KURILNO OLJE JE IZJEMNO VISOKE KAKOVOSTI Z NIŽJIM ODPOTKOM ŽVEPLA (DO 0,3), KOT GA DOVOLJUJEJO
STROGI EVROPSKI STANDARDI. NJEGOVO STRDIŠČE JE ŠELE PRI -10 STOPINJ CELZIJA

Pokličite nas, že sedaj bomo poskrbeli, da vam bo jeseni in pozimi toplo !

Naročila: Telefon 063/ 33 931, fax 063/ 411 206

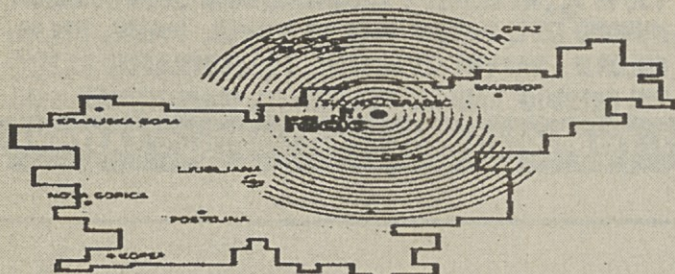

107,8 Mhz

Prva zasebna komercialna
radijska postaja v Sloveniji

RADIO ALFA

Poslušate nas lahko vsak dan od 10.-14. in 19.-24. ure

koroški
radio
slovenj gradec
UKV 97,2 IN 88,9 MHz STEREO

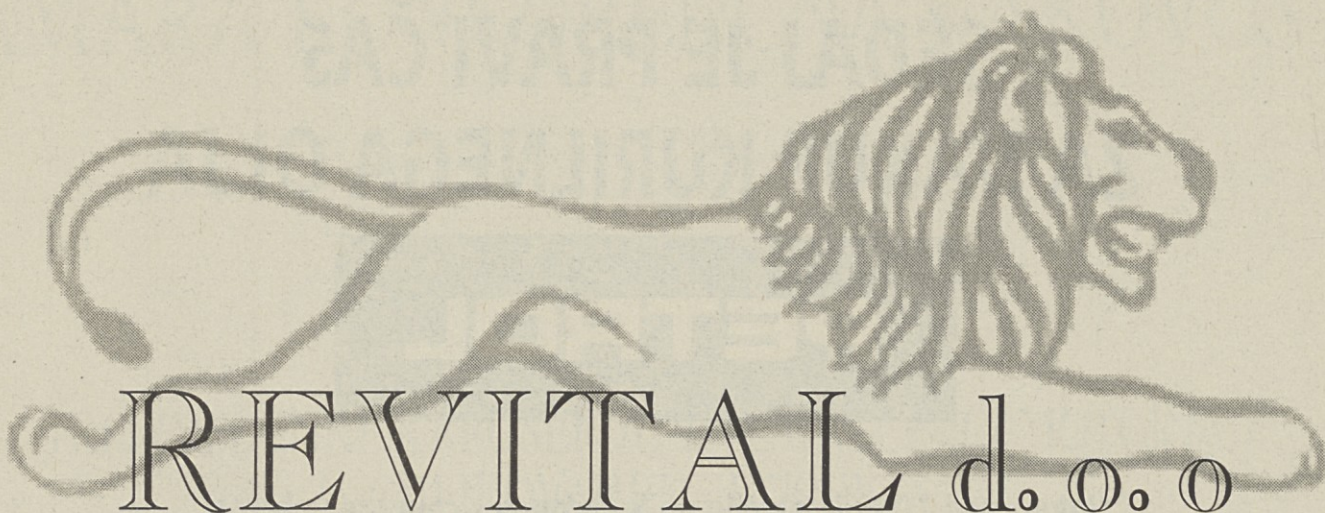
Celje ** sejemsko mesto

12. POMLADANSKI OBRTNI SEJEM V CELJU, OD 23. DO 29. MAJA 1994

VZO	- vse za otroka
IDEJA	- ideje, invencije, inovacije
INTER-GAST	- gostinska, hotelirska,
trgovinska oprema
in gastronomija
BIO
LINEA	-bio
-steklo, keramika, porcelan,
umetnost in poslovna darila,
kozmetika, nakit in bižuterija
ČLOVEK IN PROSTI ČAS	-turizem, šport, rosti
čas in blago široke potrošnje
INTER-GRAD	-interier in gradbeništvo

CELJSKI SEJEM

REVITAL d.o.o.

Podjetje za najemni management

SYSEN

Rogaška

MERCATOR

Iskra

ELEKTROZVEZE

Iskra

BATERIJE

Iskra

ANTENE VRHNIKA

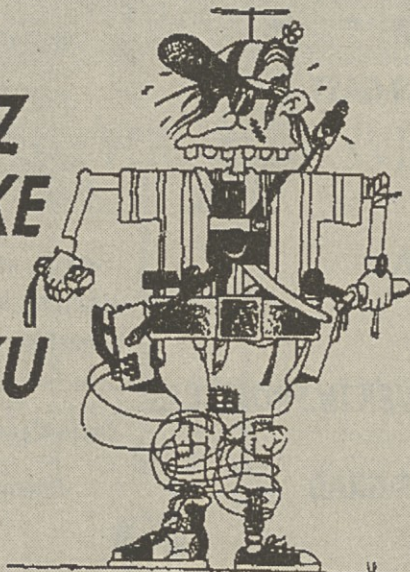
ELAN

Iskra
ERO

MRIBORSKI RADIO STUDENT UKV stereo
95.9MHz

**BREZ
DLAKE
NA
JEZIKU**

MRIBORSKI RADIO STUDENT UKV stereo
95.9MHz

Grafični studio

TEL. & FAX: 063/34-222

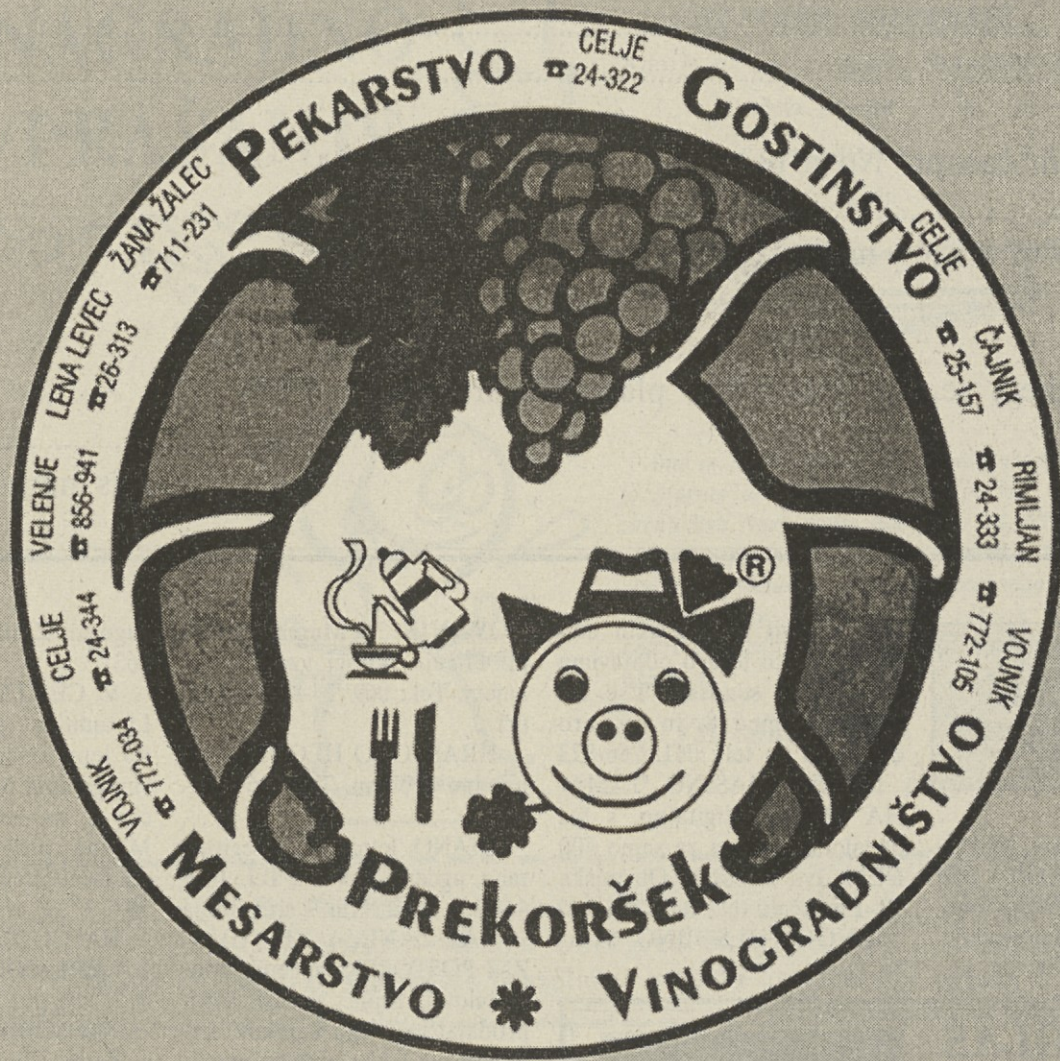
GRAFIČNA PRIPRAVA • DESIGN
OSVETLJEVANJE Z DISKET

DESIGN • FILMI • TISK: POSLOVNI OBRAZCI (šampiljke, vizitke, računi, dopisi ...), PROSPEKTI, CENIKI, PLAKATI, BLOKI, ETIKETE, IZDELUJEMO TUDI ČRTNE KODE!
VSI, KI SE UKVARJATE Z RAČUNALNIŠKIM OBLIKOVANJEM, NUDIMO IZPIS VAŠEGA DELA NA PAPIR, PAUS, FILM: COLORJE - BARVNE SEPARACIJE, SCANNIRANJE RAZLIČNIH PREDLOG: BARVNIH FOTOGRAFIJ, DIAPOZITIVOV, SKIC.
ŽE PRI NAROČILU VIZITK DOBITE ŠAMPILJKO ZASTONJ!

GRAFIKA GRACER d.o.o.

Okrogarjeva 2, 63000 Celje
tel./fax: +386 (0)63 34-164

**NOVA
DOBA****Naročilnica**

Ime: priimek:

naslov:

naročam časopis Nova bobna na naslov

Na gornji naslov mi pošiljajteizvodov.
števílo

Obvezujem se, da bom redno plačeval naročnino.

.....
podpis naročnika**MALI
OGLASI**TRPITE ZARADI NEPO-
JASNJENIH STRAHOV - FO-
BIJ? S pomočjo sodobne ame-
riške psihoterapevtske metode,brez zdravil in stranskih uč-
nkov, vam to težavo odpravimo
že v štirih seansah. Vse in-
formacije med 8. in 10. uro
dopoldan na tel.: 061/ 266-823
RITEM MAŠINO "JAMA-
HA" RX 15, digitalno, s fus
pedalom, prodam za samo 400
DEM. Ivo Korošec, Obrtniška
10, Ljubecna, tel.: 063/ 461-585
ENOINPOLSOBNO STA-NOVANJE v Murski Soboti
ali bližnji okolici vzamemo v
najem. Tel.: 069/ 24-863, po 19.
uriHRASTOVO HLODOVINO
ugodno prodam. Tel.: 069/ 82-
804DIANO, letnik 78, neregistri-
rano, ugodno prodam. Tel.: 063/
441-606, med 8. in 9. uro, MitjaVAS ZANIMA VES UVO-
ZNI POSTOPEK rabljenih avto-
mobilov iz tujine: naslovi avto-
prodajalcev, tujih cenikov, ka-
tera vozila lahko uvažate, ponu-
dba tujih rabljenih avtomobilov,
carina, davek...vse zajeto v
avtobrošuri. Tel.: 061/ 711-247KMEČKE STROJE: pajke za
seno, sejalnike, balirke, tro-
silnike umetnega gnojila, nakla-
dalnike in trosilnike gnojila,
prodam. Tel.: 069/ 53-125, po
17. uriVESPO PIAGGIO, 150 ccm,
staro 9 mesecev, z vgrajenim
radiom in zvočnikoma, kovinsko
modre barve. Cena 190.000
tolarjev. Možna zamenjava zaJugo ali Z 101. Tel.: 063/ 712-
463V CENTRU PRLEKIJE -
Ljutomeru - prodamo na izred-
no lepi sončni legi zidanico z
vinogradom ter sadovnjakom na
cca 1 ha velikem zemljišču.
Možna tudi ločena prodaja
gradbene parcele. Tel.: 061/ 811-
798NAJUGODNEJŠA DOSTA-
VA PREMOGA na dom. Tel.:
062/ 691-095TROSOBNO STANOVANJE
v Žalcu, 76 m2, prodam ali
zamenjam za manjše z dopla-
čilom. Tel.: 0609/ 611-028 ali
713-167OPREMLJENO HIŠO v
Podčetrtku, površina 236 m2,
primerno za turistično dejavnost
ali vikend, z vinogradom, sa-
dovnjakom, lešnikov nasad, gozd
in mehanizacija. Zemljišče cca
2 ha, cena 130.000 DEM. Pla-
čilo: možni obroki ali delno v
nepremičninah. Tel.: 063/ 36-224**MALI OGLAS
BREZPLAČNO****KUPON**

Moj naslov: -----

Kupon in čitljivo besedilo malega oglasa pošljite na naslov
Nova doba, Aškerčeva 15, Celje, s pripisom "Za male oglase"
in svojim polnim naslovom. Oglasov pod šifro in oglasov
za podjetja in obrtnike ne objavljamo brezplačno.

igramo petnajsttisočega naročnika nove dobe ♦ isčemo petnajsttisočega naročnika

Namesto pol kilograma zlata

Avto za naročnike

NAGRADNO
VPRAŠANJE

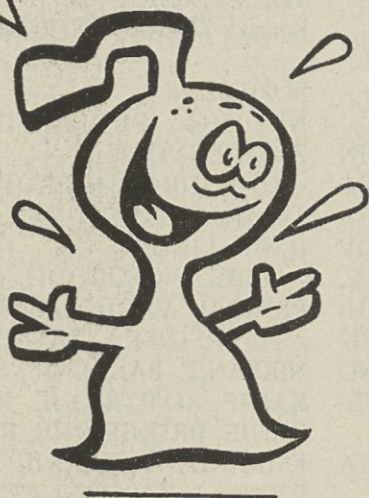
Nagradno vprašanje

Kdo je napisal znamenito uspešnico KAOS:

Jože Pučnik

James Gleick

Janez Janša

Ime in priimek avtorja izpišite na dopisnico, ki jo morate do 15. julija 1994 poslati na naslov uredništva Nove dobe, Aškerčeva 15, 63000 Celje, skupaj s potrdilom, da ste naročnik časopisa s plačano celoletno naročnino, ali fotokopijo spričevala, da ste tekoče šolsko leto v zadnjem letniku na katerikoli srednji šoli v Sloveniji končali z odličnim uspehom.

Vsi sodelujete v žrebanju za osebni avto.

NOVA DOBA - najstarejši zasebni časopis
NOVA DOBA - resnica z drugega zornega kota
NOVA DOBA - za naročnike brezplačni mali in komercialni oglasi

Stari naročniki so že v igri.

POZOR! Vsi odličnjaki letošnjih zaključnih letnikov slovenskih srednjih šol, katerih starši ali sorodniki so ali se bodo naročili na Novo dobo, in nam bodo poslali fotokopije zaključnih spričeval do 1. julija, sodelujejo v žrebanju prve in vseh ostalih nagrad.

Ne pozabite, prva nagrada je AVTO!

Žrebanje že julija!

igramo petnajsttisočega naročnika nove dobe ♦ isčemo petnajsttisočega naročnika

Iz zakladnic Gospodarske

Iz mednarodnega poslovno informacijskega sistema BORZA ponudb, povpraševanj in informacij za vse oblike poslovnega sodelovanja smo izbrali nekaj ponudb in povpraševanj domačih in tujih podjetij (celotna baza je na razpolago v Informacijski pisarni Centra za informacijski sistem GZS in na vseh območjih zbornicah GZS).

SL003-02639

VSA PODJETJA IN OBRATNIKI, KI SI ŽELIJO IZVAŽATI V VELIKO BRITANIJO ALI DRUGE DRŽAVE ZAHODNE EVROPE VABIMO K SODELOVANJU IMAMO UREJEN PREVOZ IN TRŽIŠČE.

Naziv: GPM INC.

Kraj: NOVO MESTO

Pošta: 68000

Naslov: DRSKA 29A

Telefon: 068/26-078

Telefaks: 068/26-073

Kontakt: PETER HUMAR

SL003-02640

ZBIRANJE PONUDB ZA PRODAJO IZDELKOV IZ LASTNE PROIZVODNJE - IZDELKOV AVTOKOZMETIKE IN ČISTILNIH SREDSTEV. PODJETJE JE Z ZGORAJ NAVEDENIMI IZDELKI PRISOTNO NA SLOVENSKEM TRŽIŠČU ŽE VRSTO LET IN IMA ZAGOTOVLJENE DOBAVE VSEH VEČJIH ODJEMALCEM TOVRSTNIH IZDELKOV. PREDNOST PRI NAKUPU BO IMEL KUPEC, KI BO OBENEM PONUDIL ODKUP STROJEV ZA PROIZVODNJO OMENJENIH IZDELKOV, TEHNOLOŠKI POSTOPEK /KNOW-HOW/ IN ODKUP TRG VSTOP V POGODBE S KUPCI.

Naziv: KEMOTEKS KOPER

Kraj: KOPER

Pošta: 66000

Naslov: VOJKOVO NABREŽJE 4

Telefon: 066/21-270

Kontakt: IRENA FLEGO

SL003-02641

IZ LASTNEGA PROIZVODNEGA PROGRAMA PONUJAMO NASLEDNJE PROIZVODE: - VISEČI STROPOVI /ALUMINIJ, NERJAVEČE - FASADNE OBLOGE IZ ALUMINIJA - FIKSNE ŽALUZIJE /IZ ALUMINIJA/ NAVEDENE IZDELKE PO ŽELJI KUPCA TUDI MONTIRAMO.

Naziv: KOPROS, D.O.O., PROIZVODNJA, STORITVE IN TRGOVINA

Kraj: RAKA

Pošta: 68274

Naslov: CIRJE 6

Telefon: 0608/75-051

Telefaks: 0608/75-051

Kontakt: DRAGO KROŠELJ

SL003-02643

TRGOVINAM, STUDIJEM IN RADIJSKIM HIŠAM PONUJAMO VELIKO IZBIRO STOJAL, ČISTIL IN OVITKOV ZA CD-JE, AVDIO KASETE, VIDEO KASETE IN RAČUNALNIŠKE DISKETE. IZDELKE VAM PRIDEMO OSEBNO PREDSTAVIT ALI POŠLJEMO KATALOG.

Kontakt: INFORMACIJSKA PISARNA CIS GZS

SL003-02646

PO VAŠEM NAČRTU IZDELUJEMO OPREMO ZA KUHINJE, LOKALE, MESNICE, KLAVNICE IN DRUGE KOVINSKE PREDMETE PO KONKURENČNIH CENAH.

Naziv: KOVINSKI IZDELKI PUC DRAGICA

Kraj: HOTEDERŠICA

Pošta: 64372

Naslov: HOTEDERŠICA 82

Telefon: 061/769-017

Telefaks: 061/769-017

Kontakt: JAKA PUC

SL003-02647

PONUJAMO NASLEDNJE PROIZVODE:

- TLAČILKA ZA KRVAVICE, MESOREZNICA S KOM-

PLETNIM PRIBOROM, KLJUKE ZA MESO, TER OSTALI MESARSKI PRIPOMOČKI - RAZNI OKRASNI ZVONCI ZA VRATA, KAKOR TUDI POSAMEZNO - PRIPOMOČKI ZA ŽIVINOREJO IN INSTRUMENTI V VETERINI.

Naziv: ROLAND D.O.O. PODJETJE ZA TRGOVINO IN PROIZVODNJO

Kraj: ŠMARJE PRI JELŠAH

Pošta: 63240

Naslov: ŠMARJE PRI JELŠAH,

P.P. 19

Telefon: 063/821-703

Telefaks: 063/821-703

Kontakt: ZDENKO OSTROVŠKA

SL003-02648

NUDIMO PROIZVODNE ZMOGLJIVOSTI:

- IZ PODROČJA PROJEKTIRANJA ORODIJ IN VARILNIH LINIJ

- IZDELAVO ORODIJ, NAPRAV IN VARILNIH LINIJ

- POVRŠINSKA ZAŠČITA: NIKLANJE, BAKRENJE, CINKANJE, KOSITRANJE, JEDKANJE, BRUNIRANJE, ELOKSIRANJE, LAKIRANJE, ŽARJENJE V ZAŠČITNI ATMOSFERI /ŽELEZO, MEDENINA/

- BRIZGANJE TERMOPLASTOV DO 120 GR

- STRUŽNI AVTOMATI DO FI 10, STRUŽNI POLAVTOMATI IN NAVOJNI STROJI, BREZKONIČNO BRUŠENJE, EKSCENTRIČE IN HITROHODNE STISKALNICE, VARJENJE. IZDELKE IZDELUJEMO NA OSNOVI PODANIH NAČRTOV, VZORCA ALI DOGOVORA.

Naziv: ISKRA TELON, D.O.O.

Kraj: LJUBLJANA

Pošta: 61000

Naslov: SAVSKA CESTA 3

Telefon: 061/13 14 108

Telefaks: 061/326-283

Teleks: 31-546 YU TELA

Kontakt: STERLE MARJAN, BRAČIČ MILAN

SL003-02651

NUDIMO HITRE IN KVALITETNE PREVAJALSKE STORITVE ZA PREVODE STROKOVNE LITERATURE /NAVODILA, KATALOGI, POSLOVNA KORESPONDENCA, DOPISI, ITD./ TER STORITVE KONSEKUTIVNEGA PREVAJANJA POGOVOROV, TEČAJEV IN PODOBNO IZ ITALIJANŠČINE, ANGLEŠČINE IN POLJŠČINE V SLOVENSČINO TER OBRATNO. TEKSTE TIPKAMO ALI RAČUNALNIŠKO OBLIKUJEMO.

Kraj: KOPER

Pošta: 66000

Naslov: PRISOJE 2

Telefon: /066/33-922

Kontakt: MICYK PIOTR

SL003-02653

PODJETNIKOM IN OBRATNIKOM NUDIM RAČUNOVODSKO - KNJIGOVODSKE TER DRUGE ADMINISTRATIVNE STORITVE, PO UGODNIH CENAH. RAČUNALNIŠKA OBDELAVA PODATKOV

Naziv: P.M.R., D.O.O.

Kraj: ŠKOFELJICA

Pošta: 61291

Naslov: LANIŠČE 35

Telefon: 061/667-080

Kontakt: MARIJA REPAR

SL003-02655

EKONOMSKI TEHNIK Z NEKAJLETNO PRAKSO NA KOMERCIALNEM PODROČJU IŠČE ZAPOSILITEV.

Kontakt: INFORMACIJSKA PISARNA CIS GZS

SL003-02657

PROIZVAJAMO STROJE IN ORODJA ZA KOVINSKO - PREDELOVALNO INDUSTRIJO:

- PREOBLIKOVALNI STROJI S HIDRAVLIČNIM, PNEUMATSKIM IN MEHANSKIM POGONOM ZA: TLAČNO ULIVANJE, BRIZGANO ULIVANJE, EXTRUDIRANJE, PA-

zbornice Slovenije

KETIRANJE, VALJANJE, GLOBOKI VLEK ROTACIJSKO PRITISKANJE, RAZTEGOVANJE, KRIVLJENJE, ZAPOGIBANJE, RAVNANJE, REZANJE, IZSEKOVANJE, OBSEKOVANJE

- MEHANIZACIJA STREŽENJA

- SESTAVLJENA OPREMA ZA PROIZVODNE PROCESSE LINIJE

- HIDRAVLICNE KOMPONENTE

- GLOBOKI VLEK ROTACIJSKO PRITISKANJE, RAZTEGOVANJE, KRIVLJENJE, ZAPOGIBANJE, RAVNANJE, REZANJE, IZSEKOVANJE, OBSEKOVANJE IDR.

Naziv: LITOSTROJ TOVARNA PREOBlikovalNE OPREME, D.O.O.

Kraj: LJUBLJANA

Pošta: 61000

Naslov: LITOSTROJSKA 40

Telefon: 061/556-052

Telefaks: 061/558-982

Kontakt: PETER PRAZNIK

SL003-0

2JA SE OBJEKT V CELJU DIMENZIJ 40 X 20 M, KLET + 3 ETAŽE V SKUPNI POVRŠINI 3360 M², INDUSTRIJSKI TIR. UPORABNOST: SKLADIŠČE, PREDDELAVA, TRGOVINA ALI PROIZVODNJA. NAKUP JE MOŽEN TUDI NA KREDIT ALI LIZING.

Naziv: GZS - OBMOČNA ZBORNICA VELENJE

Kraj: VELENJE

Pošta: 63320

Naslov: TRG MLADOSTI 2, P.P. 45

Telefon: 063/856-920

Telefaks: 063/855-645

Kontakt: BOŽO LEDNIK

SL003-02669

PONUJAMO ŽENSKO SPONDNE PERILO.

Naziv: SJ & B, D.O.O.

Kraj: ŠMARTNO PRI SLO-

VENJ GRADCU

Pošta: 62383

Naslov: ŠMARTNO 25

Telefon: 0602/53-200

Telefaks: 0602/53-200

Kontakt: JOŽE SANTNER

SL003-02672

PREDSTAVNIŠTVO - FIRMA AVSTRIJSKEGA PODJETJA I.P.H. Ges.m.b.H., NUDI PROGRAM PLANIRANJA, IZDELAVE IN DOBAVE S PODROČJA STROJEGRADNJE, TRANSPORTNIH IN POLNILNIH SISTEMOV, KEMIČNE INDUSTRIJE IN TRGOVINSKE DEJAVNOSTI IN VSE SKUPAJ PODPIRA Z IN PO EKONOMSKIH PRINCIPIH Z ZAHTEVAMI IN MOŽNOSTMI KUPCA. NUDIMO TUDI SREDSTVA, ČE VAM JIH OB DANEM TRENUTKU PRIMANJKUJE. OB ENEM NUDIMO POSAMEZNE IZDELKE S PODROČJA MEDICINSKE, ŠOLSKE, BANČNO - MENJALNIŠKE IN VARNOSTNE OPREME. IŠČEMO TUDI DOBAVITELJE ZA SODELOVANJE.

Naziv: IPH TEHNIKA, D.O.O.

Kraj: MARIBOR

Pošta: 62000

Naslov: GREGORČIČEVA 7

Telefon: 062/26-971

Telefaks: 062/26-971

Kontakt: ALJAŠ BRATINA

SL003-02673

PONUDBA ZA ZASTOPANJE DOMAČIH PODJETIJ OZIROMA PLASMANA NJIHOVIH IZDELKOV NA OBMOČJU SLOVENIJE. RAZPOLAGAMO: PISAR. PROSTOR 82 M². SKLADIŠČNI OZIROMA PRODAJNI PROSTOR 40 DO 80 M² /GROSISTIČNO/. LAHKO SE V ISTEM PROSTORU NAREDI IZLOŽBENI PROSTOR ZA RAZSTAVO EKSPONATOV. MOŽNA JE KOOPERACIJA ALI KOMISIJSKA PRODAJA /GROS-

STIČNA/.

Naziv: GIR, D.O.O. PODJETJE ZA EXPORT - IMPORT

Kraj: LJUBLJANA

Pošta: 61000

Naslov: RESLJEVA 40

Telefon: 061/323-178

Telefaks: 061/1315-321

Kontakt: MEVLUDIN MEĐODOVIĆ

SL003-02677

NUDIMO USLUGE:

- KEMIJSKE ANALIZE

- DOLOČANJE MEHANSKIH LASTNOSTI

- DOLOČANJE KOROZIJSKIH LASTNOSTI

- SVETOVANJE ZA IZBIRO OZIROMA ZAMENJAVO MATERIALOV

- ANALIZA POŠKODB KOVINSKIH MATERIALOV.

Naziv: INŠTITUT ZA KOVINSKE MATERIALE IN TEHNOLOGIJO

Kraj: LJUBLJANA

Pošta: 61000

Naslov: LEPI POT 11

Telefon: 061/1251-161

Telefaks: 061/213-780

Kontakt: PROF. DR. FRANC

VODOPIVEC

SL003-02678

- NUDIMO IZDELAVO VODNIH ATOMIZIRANIH PRAHOV IN TANKIH LITIH TRAKOV.

- PRAHOVI SPAJKE NA OSNOVI SREBRA ALI BAKRA.

- PRAHOVI ZA NAVARANJE S PLAZMO, NA OSNOVI ŽELEZA, NIKLJA IN KOBALTA.

- KONTAKTNI MATERIALI.

- SINTRANI FILTRI.

Naziv: INŠTITUT ZA KOVINSKE MATERIALE IN TEHNOLOGIJO

Kraj: LJUBLJANA

Pošta: 61000

Naslov: LEPI POT 11

Telefon: 061/1251-161

Telefaks: 061/213-780

Kontakt: MAG. BORIVOJ ŠUŠTARŠIČ

SL003-02679

NUDIMO MOŽNOST IZVEDLAVE ULITKOV DO 15 KG IZ JEKEL IN POSEBNIH ZLITIN, NA VAKUUMSKI INDUKCIJSKI TALILNI PEČI. VROČE IN HLADNO VALJANJE TRAKOV ŠIRINE DO 300 MM. HLADNO IN TOPLO VLEČENJE PALIC IN ŽIC V KOLOBARJIH.

Naziv: INŠTITUT ZA KOVINSKE MATERIALE IN TEHNOLOGIJO

Kraj: LJUBLJANA

Pošta: 61000

Naslov: LEPI POT 11

Telefon: 061/1251-161

Telefaks: 061/213-780

Kontakt: DR. MATJAŽ TORKAR

SL003-02680

NUDIMO:

- TOPLOTNA OBDELAVA IN ŽARJENJE V VAKUUMU.

- VAKUUMSKO SPAJKANJE.

- IONSKO NITRIRANJE.

- ŽARJENJE V ZAŠČITNIH ATMOSFERAH IN V VODIKU.

Naziv: INŠTITUT ZA KOVINSKE MATERIALE IN TEHNOLOGIJO

Kraj: LJUBLJANA

Pošta: 61000

Naslov: LEPI POT 11

Telefon: 061/1251-161

Telefaks: 061/213-780

Kontakt: VOJTEH LESKOVŠEK

GOSPODARSKA ZBORNICA SLOVENIJE - CENTER ZA INFORMACIJSKI SISTEM SLOVENSKA 41, LJUBLJANA

Namesto tovarn - ladja

Italijani so pridržali odlično opremljeno vojaško - policijsko ladjo, za katero je Slovenija plačala tujemu ladjarju tri milijone nemških mark.

Za ta denar dobi kupec v Sloveniji od razvojnega sklada vsaj dve tovarni v razmeroma spodobni kondiciji. S posadkama vred.

Begunci obkolili Ljubljano

Tradicionalnega rekreativnega pohoda okoli Ljubljane se je zaradi pomanjkanja domače mladine udeležilo tisoč begunčkov iz BiH. Z njimi so pešačile tudi njihove vzgojiteljice, ki so jih poučevale o uporniški zgodovini slovenskega prestolnega mesta. Torej o tistem, o čemer v novi dobi domačim otrokom ni več zaželeno govoriti...

Washington - Predsednik Clinton je haitskim beguncem, 'ljudem s čolnov', obljubil, da njihove zavrnitve za azil v Združenih državah ne več bodo kar avtomatične, pač pa jih bodo ali obdžali, poslali nazaj s čolni ali naselili v neki tretji državi. Do tega zaključka so prišli, da bi preprečili nasilje, bojijo pa se, da bo to izzvalo še večji naval.

Pilot ugrabil letalo

Miami - Kubanskega pilota, ki je med letom ugrabil lastno letalo, zaprl svoje sopolote iz kabine in se preusmeril v Miami, je FBI izpustil in je zdaj v oskrbi svoje sestre. Pilot naj bi pred tem zaprosil za politični azil, vendar še ni znano, ali ga bo tudi dobil.

Foto Nina

MILADA KALEZIČ, dramska igralka, stalna članica ansambla Slovenskega ljudskega gledališča Celje, o Ibsnovih Strahovih, ki jih bodo čez nekaj tednov premierno uprizorili na odru celjskega teatra: "Drama govori o večnih skrivnostih medsebojnih odnosov; o tem, kakšna nočna mora postane življenje, kadar bi človek rad laž spremenil v resnico."

MTV Music Awards

London - Podelitev nagrad najslavnejšega tv programa na svetu je pred vrati. Med kategorijami za najbolj privlačne moške/ ženske, za najglasbo, najpoljub, najboljši duo s platna, najboljši preboj ledu in mnoge druge, se potegujejo mnogi igralci, oskarjevci in statisti, ki so pognali mravljince po hrbitih gledalcev.

Havaji - Nekdanja snežna kraljica, zdaj megazvezda pop scene, mala ekscentrična Bjork, je s svojim producentom Nelleom Hooperjem na Havajskih otokih priredila pravo žurko, ko je pred nekaj Američani okupirala klavir, zapela in naročila šampanjca za celo noč.

Uspeh maratonca

Dobova - V nedeljo zgodaj popoldne je maratonca Dušan Mravlje po dvanajstih dneh teka in po 1.200 kilometrih pritekkel v kraj, od koder je 27. aprila krenil na svoj tek po Sloveniji. Na cilju ga je pričakalo prek osemsto ljudi.

Jekleni konjčki

Ljubljana - Do 15. maja gosti ljubljansko Gospodarsko razstavišče 18. slovenski avtomobilski salon, najpomembnejšo letošnjo avtomobilsko prireditev v Sloveniji. Na razstavišču je moč videti večino novih avtomobilov in dodatne opreme ter letos prvič tudi avtomobilske bivalnike.

Južnoafriška republika - Nelson Mandela, nobelov nagrajenec za mir, ki so ga komaj pred nekaj leti izpustili iz zapora, je na predsedniških volitvah zmagal z 62 odstotki vseh glasov in bil tako izvoljen za prvega črnega predsednika Južnoafriške republike.